

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen

นางสาวอัศรินทร์ นนทิหทัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

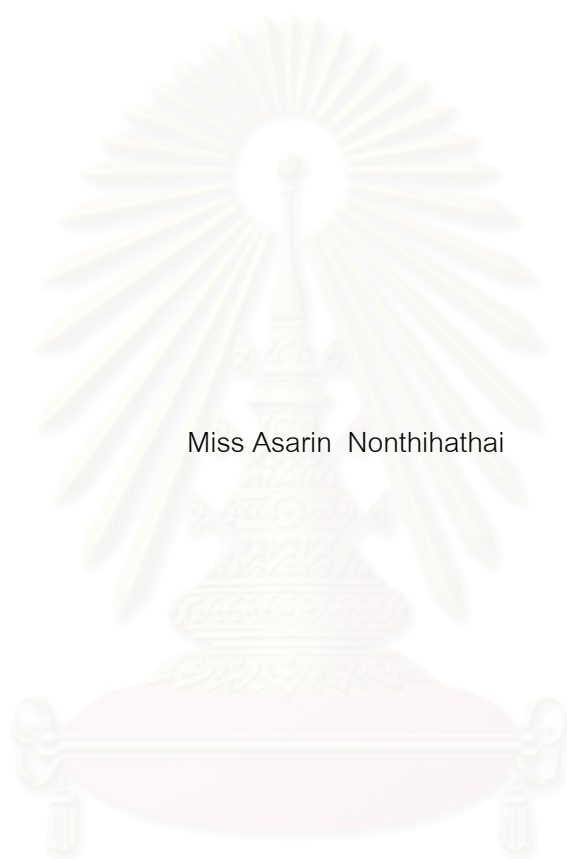
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PARTICIPATORY COMMUNICATION OF THE YOUTH
FOR DEVELOPMENT OF “TK TEEN” TV PROGRAM

Miss Asarin Nonthihathai

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Development Communication

Department of Public Relations

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการพัฒนา

รายการโทรทัศน์ TK Teen

โดย

นางสาวศรินทร์ นนทิหทัย

สาขาวิชา

นิเทศศาสตร์พัฒนาการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

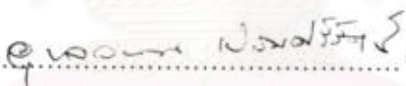
รองศาสตราจารย์พัชณี เขยจรรยา

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์อุบลวรรณ เปรมศิริรัตน์)

.... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์พัชณี เขยจรรยา)

.... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.ศรินทร์ธร ศิตานกรแก้ว)

อัครินทร์ นนทิหทัย : การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen. (PARTICIPATORY COMMUNICATION OF THE YOUTH FOR DEVELOPMENT OF "TK TEEN" TV PROGRAM) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รศ.พัชรี เที่ยงธรรมยา, 136 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen และประสิทธิภาพของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนของรายการโทรทัศน์ TK Teen โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการศึกษาเอกสาร จากผังรายการ สคริปต์รายการ เทปรายการ และการวิเคราะห์เนื้อหารายการ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 คน การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงาน และการจัดกลุ่มสนทนา กับเยาวชนผู้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen จำนวน 8 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen พบว่า 1) เยาวชนมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร ได้แก่ การรับชมรายการด้วยตนเองรวมถึงแนะนำให้คนรู้จักร่วมชมรายการ และการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางรายการจัดขึ้น 2) เยาวชนมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสาร ในขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ ดังนี้ ขั้นตอนการผลิต ได้แก่ เยาวชนได้เลือกประเด็นหัวข้อ หาข้อมูล เขียนบท และคัดเลือกตัวแสดง ขั้นตอนการผลิต ได้แก่ การจัดเตรียมสถานที่ เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ประกอบการถ่ายทำ เป็นผู้แสดง พิธีกรหลักและพิธีกรภาคสนาม ส่วนขั้นตอนหลังการผลิตนั้น เยาวชนยังไม่มีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ 3) การมีส่วนร่วมในระดับบริหารงาน ซึ่งถือว่าเป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมนั้น เยาวชนยังไม่มีส่วนร่วมในระดับนี้

2. ประสิทธิภาพของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen พบว่าการใช้การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม เป็นการพัฒนาศักยภาพของเยาวชน นำไปสู่การคิดวิเคราะห์และตัดสินใจในการทำงาน ก่อให้เกิดการไหลเวียนแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างเยาวชนและผู้ผลิตรายการ และเกิดการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับเยาวชน

อุปสรรคและปัญหาของการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen ได้แก่ เวลาในการทำงาน เนื่องจากเยาวชนกำลังศึกษาอยู่ และงบประมาณที่จำกัด ซึ่งส่งผลให้การมีส่วนร่วมของเยาวชนไม่ต่อเนื่อง

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์..... ลายมือชื่อนิสิต *อัครินทร์ นนทิหทัย*
 สาขาวิชา..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก *รศ.พัชรี เที่ยงธรรมยา*
 ปีการศึกษา..... 2551.....

5084938028 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEYWORD : PARTICIPATORY COMMUNICATION, TEENAGE TV PROGRAM

ASARIN NONTHIHATHAI : PARTICIPATORY COMMUNICATION OF THE
YOUTH FOR DEVELOPMENT OF "TK TEEN" TV PROGRAM. THESIS ADVISOR :
ASSOC. PROF. PATCHANEE CHEYJUNYA. 136 pp.

This qualitative research aims to study methods of participatory communication of youth for development of "TK Teen" TV program and efficiency of such methods. Data collections are from related documents, program's outlines, program's scripts, program's tapes, content analyses, in-depth interviews with 6 key informants, participant observation, and a focus group interview with 8 "TK Teen" youth production participants.

The following results are found.

1. Regarding participatory communication of the youth for development of "TK Teen" TV program, it is found that 1) The youth participate in the TK Teen program as receivers by watching the program, introducing others to watch the program, and attending activities 2) The youth participate in the TK Teen program as senders of the production in 3 stages. At the pre-production stage, they choose program's topics, collect data, write scripts, and cast performers. At the production stage, they prepare settings, costumes, and properties. They are also performers, main hosts, and field hosts. However, they do not take part in the post-production. 3) The youth also do not take part in the administration part which is considered the highest level of participation.

2. Regarding the efficiency of participatory communication of the youth for development of "TK Teen" TV program, it is found that in the youth has a high potential to improve their learning and understanding the TV program production. They can apply the knowledge and experiences in working to their daily lives, as well as developing the TK Teen program.

However, there are some obstacles in participatory communication of the youth for development of "TK Teen" TV program. The limited time and budget results in inconsistent participation.

Department : ..Public Relations.....

Student's Signature : *Asarin Nonthihathai*

Field of Study : ..Development Communication..

Advisor's Signature : *Patchanee Cheyjunya*

Academic Year : 2008.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจากบุคคลจำนวนมาก ซึ่งผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณจากใจจริง ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาสั่งสอนอบรมและเปิดโลกทัศน์ของผู้วิจัยให้ “มองโลกด้วย 2 ตา” และ หัดใช้ “ไฟฉาย” เพื่อส่องดู “ความเป็นจริง” ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์พัชนี เชยจรรยา ที่ให้ความกรุณา คอยถามไถ่และติดตามอยู่เสมอในทุกสถานการณ์ รองศาสตราจารย์ อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ศรัณย์ธร ศศิธรนารแก้ว กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งกรุณาสละเวลาและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ยิ่ง ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะนิเทศศาสตร์ทุกท่าน พี่อ้ม คุณกั้ง และพี่ฝน ผู้เป็นที่พึ่งยามยาก เพื่อนๆ Dev Com รุ่น 30 ทุกคน ที่ส่งข่าวคราวและถามไถ่สารทุกข์สุกดิบ โดยเฉพาะหนึ่ง และแดง ที่ต่างคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจซึ่งกันและกันตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านสำหรับความร่วมมืออย่างดียิ่ง เก๋ บอย เต๋ย คุณชลล และ ทีมงาน Production สำหรับทุกความคิดดีๆ ที่เป็นประโยชน์ พี่หญิง พี่นุช เด็ก น้องๆ TK Teen โบว์ลิ่ง พี่ น้อยต ไปป์ พร เอก กอล์ฟ แบงค์ และน้องๆ ทุกคนที่มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ TK Teen ให้เป็น Teen's TV by Teen

ขอขอบคุณเพื่อนผอง น้องพี่ ดังรายนามต่อไปนี้ ทั้งนี้หากขาดตกผู้ใด ต้องขออภัย ไว้ ณ ที่นี้ เนื่องจากมีผู้ให้ความช่วยเหลือมากมาย จนผู้วิจัยอาจจะลืกได้ไม่หมด ไล่เรียงจากความทรงจำได้ดังนี้ วิโรจน์ และไธต ขอขอบคุณสำหรับงานสวยๆ ตลอดการศึกษา ปูหญิงและปอ สำหรับ MP3 ที่ “ขาดเธอแล้วฉันจึงรู้สึก” เปรมและฮาส สำหรับงานเทคนิคที่ผู้วิจัยไม่สันทัด ฟ้า น้องสาวรุ่นพี่ สำหรับการช่วยสัมภาษณ์ ถอดเทปและอื่นๆ พี่น้องชาว TK park ที่คอยถามไถ่อยู่เสมอ หยก น้องจากแดนไกล ที่คอยเป็นกำลังใจผ่าน Hi5 และ MSN อ.โก้ สำหรับบทคัดย่อภาษาอังกฤษฉบับเร่งด่วน เพื่อนอักษรทับแก้ว โดยเฉพาะปึก ขอขอบคุณสำหรับทุกอย่างและความเป็นเพื่อน

ขอบคุณป้า แม่ เบน เต้ ที่คอยสนับสนุนในทุกๆ ด้าน จากการกระทำที่สำคัญกว่าคำพูด

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณพี่ต้อย ซึ่งทั้งผลึกและคณิให้ผู้วิจัยศึกษาต่อ ให้โอกาสและการสนับสนุนในทุกๆ ด้าน กำลังใจที่มีให้ตั้งแต่วันสอบเข้า และคอยกระตุ้นเตือนเป็นระยะ จนถึงวันที่วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ Merci pour tout ค่ะพี่ "On ne voit bien qu'avec le coeur. L'essentiel est invisible pour les yeux" Le petit prince

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
ปัญหานำวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์.....	6
แนวคิดและทฤษฎีเรื่องการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม.....	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	25
เครื่องมือและแหล่งข้อมูลในการวิจัย.....	25
วิธีเก็บข้อมูล.....	28
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
การนำเสนอข้อมูล.....	30

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	31
ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ TK Teen.....	31
หน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมในการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen.....	40
กระบวนการทำงานและการมีส่วนร่วมของเยาวชน	41
การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen...	44
การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ชม / ผู้รับสาร / ผู้ใช้สาร	46
การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสาร / ผู้ผลิต / ผู้ร่วมผลิต / ผู้แสดง	50
การมีส่วนร่วมในขั้นก่อนการผลิต	50
การมีส่วนร่วมในขั้นการผลิต	65
การมีส่วนร่วมในขั้นหลังการผลิต	69
การมีส่วนร่วมในระดับบริหารงาน	71
ประสิทธิภาพของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการพัฒนา รายการโทรทัศน์ TK Teen.....	75
ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนา รายการโทรทัศน์ TK Teen.....	81
ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen.....	83
โอกาสการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการดำเนินงานด้านอื่นๆ...	85
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
สรุปผลการวิจัย.....	86
อภิปรายผลการวิจัย.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	95
รายการอ้างอิง.....	104
ภาคผนวก.....	106
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	136

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผู้มีส่วนร่วมในการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen.....	39
2	ผังรายการโทรทัศน์ TK Teen เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม พ.ศ. 2552.....	54

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen <u>ขั้น</u> ก่อนการผลิต.....	42
2	กระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen <u>ขั้น</u> การผลิต.....	43
3	กระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen <u>ขั้น</u> หลังการผลิต.....	43
4	เยาวชนเข้าร่วมการอบรมที่ทางรายการจัดขึ้น.....	49
5	เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางรายการจัดขึ้น.....	49
6	บรรยากาศการประชุมเพื่อนำเสนอและคัดเลือกประเด็นโดยเยาวชน.....	60
7	รายการโทรทัศน์ TK Teen ช่วง Book Therapy ซึ่งเยาวชนมีส่วนร่วม.....	63
8	เยาวชนมีส่วนร่วมใน <u>ขั้น</u> การผลิต โดยเป็นพิธีกรหลักของรายการ.....	68
9	เยาวชนมีส่วนร่วมใน <u>ขั้น</u> การผลิต โดยเป็นพิธีกรภาคสนามของรายการ.....	68
10	เยาวชนมีส่วนร่วมใน <u>ขั้น</u> การผลิต โดยมีส่วนร่วมในการถ่ายทำรายการ.....	69

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	รูปแบบการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการผลิต รายการโทรทัศน์ TK Teen.....	101
2	กระบวนการมีส่วนร่วมของเยาวชนในฐานะผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen ...	102

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกแห่งการสื่อสารปัจจุบัน โทรทัศน์ถือเป็นสื่อที่มีพลังในการสื่อสารสูง หากแต่รายการที่มีเนื้อหาสาระสร้างสรรค์ รูปแบบเหมาะสมในการส่งเสริมการเรียนรู้แก่เยาวชน ยังมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับรายการด้านความบันเทิง ซึ่งรายการต่างๆ ที่นำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์นั้น ได้ถูกคิดและผลิตโดยผู้ผลิตรายการอันมีปัจจัยและตัวแปรที่เป็นตัวกำหนดให้รูปแบบและเนื้อหารายการส่วนใหญ่เป็นไปตามนโยบายและข้อกำหนดขององค์กร

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ในสังกัดสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของเด็กและเยาวชน ที่จะได้เรียนรู้จากการผสมผสาน เชื่อมโยงกันระหว่างหนังสือ กิจกรรมและสื่อหลากหลายรูปแบบ เพื่อจูงใจให้เด็กและเยาวชนมีความเพลิดเพลินในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง มีพื้นที่ให้ได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้จากประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติจริง และค้นหาตัวตนตามความถนัด อันเป็นการเพิ่มคุณค่า (Value Added) และเสริมความแข็งแกร่ง (Strengthening) แก่เยาวชน อย่างไม่ซ้ำซ้อนกับส่วนที่ระบบการศึกษาในระบบได้จัดหาไว้ให้

ซึ่งนอกเหนือจากการใช้หนังสือเป็นสื่อหลักแล้ว สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ยังได้นำสื่ออีกหลายประเภทมาใช้เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นการเรียนรู้และความสนใจของเยาวชน ได้แก่ โครงการ Digital TK เว็บไซต์ www.tkpark.or.th ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านช่องทางการสื่อสารที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย ในรูปแบบอุทยานการเรียนรู้เสมือน (Virtual TK park) เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงได้ ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็ตาม ประกอบด้วยเนื้อหาสาระความรู้ที่ได้ประมวลจากกิจกรรมที่จัดขึ้นในอุทยานการเรียนรู้ต้นแบบ และข้อมูลความรู้หลากหลายแขนงสำหรับเด็ก เยาวชนและผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังมีบริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และหนังสือเสียงกว่า 5,000 เล่ม และ E-Learning เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้าใช้บริการและร่วมเป็นส่วนหนึ่งใน “ชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์” โดยได้เริ่มเปิดให้บริการเมื่อเดือนสิงหาคม 2549

นอกจากนี้ ยังได้จัดกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมเยาวชนให้ได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ได้แก่ การเปิดโอกาสให้เยาวชนระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาที่สนใจ ด้านการเขียนได้ร่วมจัดทำ จุลสาร TK park ซึ่งเป็นจุลสารรายเดือนของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ นำเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจทั่วไปและกิจกรรมต่างๆ ของอุทยานการเรียนรู้ โดยเยาวชนสามารถ นำเสนอผลงานเขียนของตน ตีพิมพ์และเผยแพร่ลงในจุลสาร TK park ในรูปแบบต่างๆ อาทิ บท สัมภาษณ์ บทความ การรายงานข่าว และการ์ตูน โดยมีผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพด้านการผลิตสิ่งพิมพ์ คอยแนะนำและให้ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านการเขียนและการทำงานอย่างเป็นระบบแก่ เยาวชน นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 - 2550 สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ได้จัดทำจุลสาร TK park จำนวนทั้งสิ้น 28 ฉบับ โดยปัจจุบันโครงการได้สิ้นสุดลงแล้ว ซึ่งจากการจัดทำจุลสาร TK park พบว่า แม้เยาวชนจะได้แสดงออกซึ่งความคิดผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ แต่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องการเผยแพร่ผลงาน ออกสู่สังคมในวงกว้าง

ดังนั้น เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานของเยาวชน และเพื่อสร้างเครือข่ายเยาวชนให้ กว้างขวางยิ่งขึ้น สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ จึงได้จัดทำโครงการรายการโทรทัศน์ TK Teen ขึ้น เพื่อ เป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้เยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอุดมศึกษา ที่สนใจด้านการ สร้างสรรค์สื่อโทรทัศน์ ได้เรียนรู้วิธีการสื่อสารและถ่ายทอดความคิดผ่านกระบวนการจัดรายการ โทรทัศน์อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Learning by Doing) และเหนือสิ่ง อื่นใดคือเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ที่มีอยู่ อย่างมากมายและหลากหลาย ผ่านสื่อโทรทัศน์ได้อย่างเหมาะสม ตรงใจ และเผยแพร่สู่ กลุ่มเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น

ในปี พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นช่วงแรกของรายการโทรทัศน์ TK Teen สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ได้เปิดรับสมัครเยาวชนอายุ 15 – 25 ปีที่สนใจเข้าร่วมสร้างสรรค์รายการ เพื่อเข้ารับการ อบรมทักษะในการผลิตรายการโทรทัศน์ ตั้งแต่การคิดรูปแบบรายการ การเขียนบท การแสดง รวมถึงการถ่ายทำรายการ และได้คัดเลือกเยาวชนจากผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 40 คน โดยแบ่ง เยาวชนออกเป็น 10 ทีม ทีมละ 4 คน เพื่อผลิตรายการที่มีความยาว 25 นาที สำหรับเผยแพร่ ออกอากาศจริง ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ (ในขณะนั้น) ทุกวันอาทิตย์ เวลา 9.00 น. ซึ่งรายการในระยะแรกนี้มีรูปแบบที่หลากหลายซึ่งเกิดจากความคิด ของเยาวชนแต่ละทีม ตั้งแต่รายการประเภทเกมโชว์ วาไรตี้ ละครสั้น เป็นต้น

ตลอดระยะเวลากว่า 3 ปี รายการโทรทัศน์ TK Teen ได้มีการปรับปรุงรูปแบบและเนื้อหารายการเพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากสื่อโทรทัศน์มีกระบวนการผลิตที่ซับซ้อน เยาวชนจึงสามารถมีส่วนร่วมในการผลิตบางขั้นตอนเท่านั้น อาทิ การเขียนบท เป็นพิธีกร และการแสดง จากข้อมูล ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2551 รายการโทรทัศน์ TK Teen ได้ออกอากาศทั้งสิ้นจำนวน 112 ตอน ซึ่งจากการดำเนินงานด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมดังกล่าว ทำให้ได้เห็นศักยภาพและความสามารถของเยาวชน ในการสร้างสรรค์รายการออกมาได้อย่างน่าสนใจ แต่เนื่องจากตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา การนำเสนอประเด็นในรายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นการคัดเลือกประเด็นจากผู้ผลิตรายการแต่เพียงฝ่ายเดียว ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนารายการและกระบวนการมีส่วนร่วมของเยาวชน ในปี พ.ศ. 2552 สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ จึงต้องการปรับปรุงเนื้อหารายการโทรทัศน์ TK Teen โดยกระบวนการผลิตรายการนับจากนี้ จะเปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการมากขึ้น ในฐานะผู้ผลิต (ผู้ส่งสาร) ตั้งแต่ขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-production Stage) ได้แก่ การคัดเลือกประเด็น (Agenda Setting) การรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบ การเขียนบท ขั้นตอนการผลิต (Production Stage) ได้แก่ การร่วมเป็นทีมงาน การเป็นพิธีกร การเป็นนักแสดง และขั้นตอนหลังการผลิต (Post - production)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชน ว่ามีลักษณะขั้นตอน กระบวนการทำงาน และผลที่ได้เป็นอย่างไร เพื่อจะได้แนวทางสำหรับการจัดทำรายการโทรทัศน์ที่เปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานประเภทอื่นๆ ที่ให้เยาวชนได้แสดงศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ นำมาซึ่งการมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิธีการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในรายการโทรทัศน์ TK Teen

ปัญหาคำวิจัย

1. การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการ TK Teen เป็นอย่างไร

2. ประสิทธิภาพของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของรายการ TK Teen เป็นอย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาวิธีการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชน และประสิทธิภาพของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen โดยทำการศึกษาในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งเข้าสู่ปีที่ 3 ของรายการและเป็นปีที่มีการปรับปรุงวิธีการทำงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาเนื้อหาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายยิ่งขึ้น

นิยามศัพท์

รายการ TK Teen หมายถึง รายการโทรทัศน์ของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ที่เผยแพร่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) กรมประชาสัมพันธ์ ทุกวันเสาร์ เวลา 10.05 – 10.30 น.

เยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุระหว่าง 15 – 25 ปี ที่เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen

ผู้ผลิตรายการ หมายถึง กลุ่มคนผู้มีส่วนในกระบวนการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ TK Teen ตั้งแต่ขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre production Stage) ขั้นตอนการผลิต (Production Stage) และขั้นตอนหลังการผลิต (Post production Stage) ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) และเจ้าหน้าที่ของบริษัทผู้ผลิตรายการ

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่เยาวชนใช้การสื่อสารเพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงรายการโทรทัศน์ TK Teen ในฐานะผู้ผลิต

ประสิทธิภาพของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่เยาวชนเกิดความรู้และความเข้าใจในกระบวนการการผลิตรายการ TK Teen รวมถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต ซึ่งนำไปสู่การพัฒนารายการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยเรื่อง “การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen” จะทำให้เกิดแนวทางในการจัดทำรายการโทรทัศน์ที่เปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานประเภทอื่นๆ ที่ต้องการให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen” ได้นำแนวคิดและทฤษฎี มาเป็นกรอบในการศึกษาดังนี้

1. แนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์
2. แนวคิดและทฤษฎีเรื่องการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Communication)
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์

ในการศึกษาเรื่องการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen นั้น ต้องศึกษาไปยังรายการโทรทัศน์ TK Teen ว่ากระบวนการในการผลิตรายการเป็นอย่างไร และในแต่ละขั้นตอนของการผลิต เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในระดับใด จึงนำแนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์มาใช้ในการวิเคราะห์ เนื่องจากรายการโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีกระบวนการในการผลิตค่อนข้างซับซ้อน โดยมีขั้นตอนการทำงานที่เป็นระบบ รวมถึงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและออกอากาศตามกำหนดอย่างต่อเนื่อง จากแนวคิดของ Alan Wurtzel (อ้างถึงใน ชาลิสา มากแผ่นทอง, 2538, หน้า 10)

แนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์

1. ขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-production Stage)
2. ขั้นตอนการผลิต (Production Stage)
3. ขั้นตอนหลังการผลิต (Post-Production Stage)

1. ขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-production)

ขั้นตอนนี้มีความสำคัญต่อการผลิตรายการทุกประเภท โดยเฉพาะสำหรับการถ่ายทำนอกสถานที่แล้วขั้นตอนนี้จะขาดไม่ได้ เพื่อความพร้อมในการถ่ายทำจะได้มีความสมบูรณ์เต็มที่เมื่อถ่ายทำจริง ประสบการณ์การผลิตรายการจะช่วยให้ขั้นตอนวางแผนก่อนการผลิตรายการง่ายขึ้น

เพราะผู้ผลิตสามารถอาศัยประสบการณ์ที่มีอยู่คาดเดาเหตุการณ์หรือชิ้นงานที่จะผลิตออกมาได้ ทำให้การเตรียมพร้อมมีมากขึ้น มองเห็นรายละเอียดและสิ่งของที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น

ขั้นตอนก่อนการผลิต ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ Developing Concept, Remote Surveying และ Production Meeting

1.1 Developing Concept การพัฒนาความคิดรวบยอด ผู้ผลิตรายการจะประชุมกันเพื่อปรึกษาหารือถึงเรื่องที่จะผลิต วางแนวคิดและวัตถุประสงค์ และศึกษาลักษณะของเรื่องหรือเหตุการณ์ที่จะถ่ายทำ (Kind of Remote)

1.2 Remote Surveying การสำรวจสถานที่ ทำให้ผู้ผลิตรู้จักและได้ข้อมูลที่จำเป็น โดยทั่วไปแล้วในขั้นตอนการสำรวจสถานที่จะทำให้เกิดการตัดสินใจได้ 3 ประการ คือ

- 1) การตัดสินใจกำหนดจุดที่จะถ่ายทำ
- 2) การตัดสินใจถึงจุดที่จะวางกล้องและอุปกรณ์ต่างๆ
- 3) ตัดสินใจว่าสิ่งต่างๆ ที่จำเป็นและต้องการในการถ่ายทำมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด

1.3 Production Meeting เมื่อการสำรวจเสร็จสิ้นแล้ว คณะผู้ผลิตรายการจะกลับมาประชุมกันอีกครั้ง เพื่อสรุปรายละเอียดจากการสำรวจพูดคุย ตกลงตารางการถ่ายทำอย่างชัดเจนและมอบหมายการเขียนบทโทรทัศน์

ในขั้นตอนก่อนการผลิตนี้ ต้องมีการกำหนดตัวผู้ร่วมงานและงบประมาณค่าใช้จ่าย ซึ่งการวางตัวผู้ร่วมงานให้เหมาะสมกับรายการมีความสำคัญมาก เนื่องจากแต่ละคนมีความรู้ความสามารถและความถนัดแตกต่างกัน ในส่วนของการกำหนดงบประมาณนั้น ผู้ผลิตรายการต้องพิจารณาค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการผลิตรายการ ได้แก่ ผู้เขียนบท ผู้แสดง เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ เครื่องแต่งกาย ค่าอุปกรณ์ในการถ่ายทำ ค่าพาหนะ เป็นต้น

การเขียนบทโทรทัศน์จะอยู่ในช่วงท้ายของขั้นตอนก่อนการผลิต

อรนุช เลิศจรยารักษ์ (2548) ได้อธิบายถึงหลักการเขียนบทโทรทัศน์ไว้ดังนี้

ประเภทของบทโทรทัศน์แบ่ง ได้ 4 ประเภท คือ

1. บทโทรทัศน์แบบสมบูรณ์ (The Fully Scripted Show)

บทโทรทัศน์ประเภทนี้จะบอกคำพูดทุกคำพูดที่ผู้พูดจะพูดในรายการตั้งแต่ต้นจนจบพร้อมกันนั้นจะบอกรายละเอียดเกี่ยวกับคำสั่งทางด้านภาพและเสียงไว้โดยสมบูรณ์ รายการที่ใช้บทประเภทนี้ได้แก่ รายการละคร รายการตลก รายการข่าว และรายการโฆษณาสินค้าสำคัญๆ

ประโยชน์ของการเขียนบทโทรทัศน์ที่สมบูรณ์ คือ เราสามารถมองภาพของรายการได้ตั้งแต่ต้นจนจบก่อนที่จะมีการซ้อม ทำให้สามารถกำหนดมุมกล้อง ขนาดภาพ และขนาดของเลนส์ที่ใช้ ตลอดจนกำหนดเวลาการเคลื่อนไหวของกล้องได้อย่างถูกต้องแน่นอน

ข้อเสียเปรียบของการเขียนบทโทรทัศน์แบบนี้คือ ต้องปฏิบัติตามบทอย่างเคร่งครัด ถ้าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามบท รายการก็ดำเนินไปได้ด้วยดีและสมบูรณ์ แต่ถ้าบังเอิญผู้แสดงลืมที่จะพูดหรือแสดงตรงตามบท หรือตากล้องลืมมุมกล้องบางมุมไป ผู้กำกับรายการและผู้ร่วมทีมงานการถ่ายทำรายการนั้นก็เกิดความสับสนและต้องพยายามแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นให้ได้

2. บทโทรทัศน์อย่างย่อ (The Semi-scripted Show)

โดยทั่วไปแล้วบทโทรทัศน์อย่างย่อคล้ายกับบทโทรทัศน์ที่สมบูรณ์คือ มีรายละเอียดเกี่ยวกับคำสั่งทางด้านภาพและเสียงไว้ แต่บทโทรทัศน์อย่างย่อมีข้อแตกต่างกับบทโทรทัศน์แบบสมบูรณ์ตรงที่คำพูดหรือคำบรรยาย หรือบทสนทนา ไม่ได้ระบุหมดทุกตัวอักษร บอกไว้เพียงแต่หัวข้อเรื่อง หรือเสียงที่จะพูดโดยทั่วไปเท่านั้น

บทโทรทัศน์อย่างย่อนี้ใช้กับรายการประเภทรายการเพื่อการศึกษา รายการปกิณกะ และรายการประเภทต่างๆ ที่ผู้พูด ผู้สนทนา หรือผู้บรรยายพูดเองเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีระบุในบท

สิ่งสำคัญของบทโทรทัศน์อย่างย่อคือ ต้องระบุคำสุดท้ายของคำพูดประโยคสุดท้ายที่จะให้เป็นสัญญาณบอกผู้กำกับรายการว่า เมื่อจบประโยคนี้จะตัดภาพไปยังภาพยนตร์ สไลด์ หรือภาพนิ่ง ซึ่งใช้ประกอบในรายการหรือตัดภาพไปยังโฆษณาหรือตัดภาพไปจากอื่น

3. บทโทรทัศน์บอกเฉพาะรูปแบบ (The Show Format)

บทโทรทัศน์ประเภทนี้เขียนเฉพาะคำสั่งของส่วนต่างๆ ที่สำคัญในรายการ ฉากสำคัญๆ ลำดับรายการที่สำคัญๆ บอกเวลาของรายการแต่ละตอน เวลาดำเนินรายการบทโทรทัศน์แบบนี้จะใช้กับรายการประจำของสถานี อาทิ รายการสนทนา รายการปกิณกะ รายการอภิปราย

4. บทโทรทัศน์อย่างคร่าวๆ (The Fact Sheet)

บทโทรทัศน์ประเภทนี้จะเขียนเฉพาะสิ่งที่จะออกทางหน้าจอโทรทัศน์เท่านั้น และบอกคำพูดที่จะพูดประกอบสิ่งทีออกหน้าจออย่างคร่าวๆ ไม่มีคำสั่งทางด้านภาพ และด้านเสียงโดยเฉพาะ บทโทรทัศน์อย่างคร่าวๆ นี้ส่วนใหญ่บริษัทโฆษณาจะเขียนมาให้ว่าต้องการให้มีภาพของสินค้าอะไรบ้างออกอากาศและคนโฆษณาควรพูดอะไรบ้าง แต่ส่วนใหญ่ไม่มีบทพูดโฆษณาโดยละเอียด ผู้โฆษณาต้องพูดเอาเอง

โดยทั่วไปแล้วผู้กำกับรายการจะต้องนำบทอย่างคร่าวๆ นั้นมาเขียนตบแต่งใหม่ ให้เข้าอยู่ในรูปของบทโทรทัศน์ทั้งหมดเฉพาะรูปแบบ (The Show Format) เสียก่อน ผู้กำกับรายการและผู้ร่วมงานการผลิตรายการโทรทัศน์ทั้งหมดจะได้รู้ว่าควรจะทำตามขั้นตอนอย่างไร การกำกับรายการจากบทโทรทัศน์อย่างคร่าวๆ นั้น (The Fact Sheet) ไม่นิยมทำกันเพราะผลงานที่ออกมาไม่เป็นที่น่าพอใจทั้งผู้กำกับรายการผู้ร่วมงาน และตัวผู้แสดง

การเขียนบทโทรทัศน์

โทรทัศน์เป็นสื่อที่ให้ทั้งภาพและเสียง ดังนั้นการเขียนสำหรับรายการโทรทัศน์จึงต้องเขียนให้ทั้งดูและฟัง ไม่เขียนในรูปสำหรับให้อ่าน ฉะนั้นการเขียนสำหรับโทรทัศน์จึงควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. เขียนโดยใช้สำนวนสนทนาที่ใช้สำหรับการพูดคุย มิใช่เขียนในแบบของหนังสือวิชาการ (Text book)
2. เขียนโดยเน้นภาพให้มาก ดังคำขงจื้อที่ว่า “พูดให้กระจ่างชัดดังเป็นภาพ” รายการโทรทัศน์จะไม่บรรจุคำพูดไว้ทุกๆ วินาที แบบรายการวิทยุ
3. เขียนอธิบายแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่กำลังพูดถึง ไม่เขียนและบรรยายโดยปราศจากภาพประกอบ
4. เขียนเพื่อเป็นแนวทางให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมซึ่งเป็นเป้าหมายในรายการ มิใช่สำหรับผู้ชมโทรทัศน์ส่วนใหญ่
5. พยายามใช้ถ้อยคำสำนวนที่เข้าใจกันในยุคนั้น ไม่ใช่คำที่มีหลายพยางค์ ถ้ามีคำเหมือนๆ กันให้เลือก จงเลือกใช้คำที่เข้าใจได้ง่ายกว่า
6. เขียนเรื่องที่สนใจและต้องการเขียนจริงๆ ไม่พยายามเขียนเรื่องซึ่งน่าเบื่อสำหรับคุณ เพราะความน่าเบื่อจะปรากฏบนจอโทรทัศน์
7. เขียนโดยพัฒนารูปแบบการเขียนของตนเองไม่ลอกเลียนแบบการเขียนของคนอื่น

8. ค้นคว้าวัตถุดิบต่างๆ เพื่อจะมาให้สนับสนุนเนื้อหาในบทอย่างถูกต้อง ไม่เดาเอาเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีข้อเท็จจริงเข้าไปเกี่ยวข้อง
9. เขียนบทเริ่มต้น (opening) ให้น่าสนใจและกระตุ้นให้ผู้ชมอยากชมต่อไป
10. เขียนโดยเลือกใช้อารมณ์แสดงออกในปัจจุบัน (now expression) ไม่เป็นคนล้ำสมัย
11. ไม่เขียนเพื่อรวมจุดสนใจทั้งหมดไว้ในฉากเล็กๆ ในห้องที่มีแสงไฟสลัว ผู้ชมต้องการมากกว่านั้น
12. ใช้เทคนิคประกอบพอดควรไม่ใช้เทคนิคประกอบมากเกินไปจนเป็นสาเหตุให้สูญเสียภาพที่เป็นส่วนสำคัญที่ต้องการให้ผู้ชมได้เข้าใจได้เห็น
13. จงให้ความเชื่อถือผู้กำกับรายการว่าสามารถแปลและสร้างสรรค์ภาพได้ตามคำอธิบายและคำแนะนำของผู้เขียน ผู้กำกับจะตัดทอนบทให้เข้ากับเวลาที่ออกอากาศ และไม่ต้องแปลกใจถ้าบรรทัดแรกๆ ถูกตัดออก หรืออาจผิดไปจากช่วงต้นๆ ที่เขียนไว้ ต้องให้ความเชื่อถือผู้กำกับรายการและไม่พยายามจะเป็นผู้กำกับรายการเสียเอง

ขั้นตอนในการเขียนบทโทรทัศน์

1. กำหนดวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย

การเขียนบทโทรทัศน์ ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ให้แน่นอนก่อนว่าต้องการให้รายการของเราให้อะไรกับผู้ชม เช่น ให้ความรู้ ให้ความบันเทิง หรือให้ทั้งความรู้และให้ความบันเทิงควบคู่กันไปในรูปแบบสาระบันเทิง สร้างค่านิยมที่ดี ปลูกฝังความสำนึกที่ดีงาม ให้เห็นคุณค่าของบางสิ่งอย่างให้เปลี่ยนทัศนคติ เป็นต้น เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์เพื่ออะไรได้แล้ว จึงดูว่าจะเขียนไปเพื่อใคร

การเขียนบทโทรทัศน์เพื่อใคร ก็คือดูกลุ่มเป้าหมาย (Target Audience) ของผู้ชมรายการ ว่าต้องการผู้ชมในเพศใด อยู่ในช่วง อายุ การศึกษา สถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจแบบใด

2. กำหนดระยะเวลาและรูปแบบของรายการ

เมื่อทราบวัตถุประสงค์แล้ว ต้องรู้ระยะเวลาของรายการด้วย เพื่อจะได้กำหนดรูปแบบรายการให้เหมาะสมกับระยะเวลาของรายการ

รูปแบบของรายการแบ่งตามวิธีการนำเสนอรายการ (presentation) ได้ดังนี้

2.1 รายการข่าว (News Programs)

- 2.2 รายการสัมภาษณ์ (Interview Programs)
- 2.3 รายการสนทนา (Discussion Programs)
- 2.4 รายการตอบปัญหา (Quizzes) แข่งขัน (Contest) อภิปราย (Panels) เกมส์ (Games)
- 2.5 รายการสารคดี (Documentary Programs)
- 2.6 รายการปิกนิกและรายการดนตรี (Variety and Musical Programs)
- 2.7 ละคร (Dramatic Programs)

3. กำหนดหัวข้อเรื่อง ขอบข่ายเนื้อหา คั่นคว่ำ และลงมือเขียน

เมื่อทราบเงื่อนไขต่างๆ แล้วจะทำให้กำหนดหัวข้อเรื่อง และขอบข่ายเนื้อหาได้ง่ายขึ้น จากนั้นจึงเริ่มคั่นคว่ำเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการที่สุดมา แล้วจึงลงมือเขียน โดยคำนึงถึงข้อควรคำนึงในการเขียนสำหรับโทรทัศน์ 13 ข้อ ที่กล่าวมาข้างต้น และเมื่อเขียนแล้วควรตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อให้ได้บทโทรทัศน์ที่ดีที่สุด

แหล่งข้อมูลเพื่อการคั่นคว่ำ

ผู้เขียนบทสามารถหาข้อมูลได้จากแหล่งข้อมูลต่อไปนี้

1. หนังสือพิมพ์ นักเขียนบทหลายคนพบว่า หนังสือพิมพ์เป็นแหล่งข้อมูลที่ดีเยี่ยมในการเขียนบทวิทยุโทรทัศน์ มิใช่เฉพาะหัวข้อข่าวในหนังสือพิมพ์ แต่เป็นเนื้อหาของข่าวสารต่างๆ ซึ่งนักเขียนบทสามารถนำมาพัฒนาเป็นโครงสร้างของบทได้อย่างดี เพราะเรื่องจริงบางทีก็เหลือเชื่อ แม้กระทั่งข่าวซุบซิบ ข่าวสังคมในหนังสือพิมพ์ ก็สามารถนำมาพัฒนาบุคลิกของตัวละครแต่ละตัวในเรื่องได้
2. นิตยสาร เรื่องราวต่างๆ ในนิตยสารแต่ละประเภทเป็นข้อมูลที่ดีเยี่ยมสำหรับนักเขียนบทวิทยุโทรทัศน์ ด้านข้อมูล ข้อเท็จจริง ตลอดจนการสืบเสาะไปสู่แหล่งข้อมูลเบื้องต้นได้อย่างดี ปัจจุบันนิตยสารมีหลายประเภทและแยกแยะเน้นผู้อ่านที่สนใจเฉพาะเรื่องนั้นๆ ยิ่งทำให้นักเขียนบทแสวงหาข้อมูลที่เจาะจงได้ง่ายขึ้น
3. ผลงานวิจัย นักเขียนบทวิทยุโทรทัศน์อาจจะได้รับมอบหมายให้เขียนบทในหลายประเภทหลายรูปแบบ บางครั้งผลงานวิจัยเข้ามามีบทบาทสำคัญในการประกอบการเขียนบทสถานีวิทยุโทรทัศน์บางแห่งหรือบริษัทผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์บางแห่ง จะมีแผนกวิจัยไว้

โดยเฉพาะเพื่อทำหน้าที่วิจัยหาข้อมูลมาประกอบการเขียนบท ตัวอย่างเช่น ถ้าจะเขียนเรื่องเกี่ยวกับหมอและโรงพยาบาล แผนกวิจัยก็จะเป็นผู้ป้อนข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ เป็นต้น

4. ห้องสมุด นักเขียนบทวิทยุโทรทัศน์บางท่านทำงานอยู่ในสถานีเล็กๆ ในต่างจังหวัด สถานีเหล่านี้ไม่มีแผนกวิจัยไว้ป้อนข้อมูลให้กับผู้เขียนบทโดยเฉพาะ ข้อมูลที่นักเขียนบทจะหาได้มาจากห้องสมุดเทศบาล ห้องสมุดจังหวัด ห้องสมุดของท้องถิ่น ห้องสมุดที่มีอยู่ในจังหวัดหรือท้องถิ่นนั้นๆ ห้องสมุดจึงเป็นแหล่งข้อมูลที่ดีอีกแห่งหนึ่งของนักเขียนบทวิทยุโทรทัศน์

5. หน่วยราชการ เมื่อนักเขียนบทได้รับมอบหมายให้เขียนบทให้กับหน่วยงานราชการในด้านต่างๆ นักเขียนบทวิทยุโทรทัศน์จะแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น เขียนเรื่องเกี่ยวกับป่าไม้ สามารถหาข้อมูลจากกรมป่าไม้ ด้านการเกษตร ข้อมูลจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมหาวิทยาลัยที่สอนและเกี่ยวข้องกับการเกษตรทั้งหมด ราชการเกี่ยวกับกิจการทหาร กิจการของรัฐบาล นักเขียนบทควรจะรู้ว่า ข้อมูลที่จะได้มาประกอบบทควรไปเสาะแสวงหาจากที่ใด

นอกจากข้อมูลจากแหล่งใหญ่ๆ ทั้ง 5 แหล่งแล้ว นักเขียนบทสามารถหาข้อมูลได้ด้วยตนเองจากการคุยกับเพื่อนฝูงอาชีพต่างๆ หรือจากการไปอยู่ในสถานที่นั้นๆ ได้ไปพบได้เห็นได้ยินมาด้วยตนเอง นักเขียนบทสามารถบันทึกลงในคลังสมองของตนเอง แล้วนำมาใช้ได้ทันทีเมื่อต้องการ

2. ขั้นตอนผลิตรายการ (Production Stage)

ในขั้นตอนผลิตรายการนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การถ่ายทอดรายการสด (Live) และการถ่ายทำรายการแบบบันทึกเทป (Video Tape Recording)

2.1 การถ่ายทอดสด (Live) ในอดีต รายการทุกรายการจะจัดขึ้นในลักษณะรายการสดในห้องผลิตรายการ (Live Program In Studio) เมื่อการแสดงเริ่มต้นขึ้นการถ่ายทำจะเกิดขึ้นต่อเนื่องกันไปจนจบการแสดง ไม่มีการหยุดกล้องเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ต่อมาเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้เข้ามา ระบบเทปโทรทัศน์ (Video) เกิดขึ้น ทำให้การจัดรายการสดหมดความจำเป็นลง ผู้ผลิตรายการใช้วิธีการบันทึกเทปแล้วจึงนำมาตัดต่อภายหลัง ทำให้รายการมีความสมบูรณ์มากขึ้น อย่างไรก็ตามเหตุการณ์บางอย่างยังคงต้องการการถ่ายทำแบบรายการสด เช่น การรายงานข่าว การแข่งขันกีฬา การปราศรัย หรือการประกวดต่างๆ แต่การจัดรายการสดในปัจจุบันแตกต่างไปจากอดีตมาก เทคโนโลยีใหม่ๆ เปิดโอกาสให้ผู้ผลิตใช้เทคนิคด้านภาพมากขึ้น เช่น ภาพช้า (slow)

การย้อนภาพ (replay) เป็นต้น ผู้กำกับรายการจะต้องจัดจูนกับภาพและเสียงที่ส่งให้ออกอากาศ ขณะเดียวกันผู้ช่วยผู้กำกับ ผู้อำนวยการผลิตจะช่วยควบคุมเวลาประสานกับฝ่ายกราฟิก ฝ่ายจัดเสียงและแสง

2.2 การบันทึกเทปโทรทัศน์ (Video Tape Recording) การผลิตรายการโดยใช้วิธีบันทึกเทปนี้ จะช่วยให้การถ่ายทำไม่ยุ่งยาก ไม่จำเป็นต้องถ่ายทำตามลำดับเหตุการณ์ หรือการถ่ายทำตลอดเหตุการณ์โดยไม่มีการหยุด การถ่ายทำเป็นช่วงๆ จะเป็นผลดีต่อรายการ เพราะผู้กำกับรายการและผู้ผลิตรายการจะทำงานที่ละส่วนอย่างแม่นยำ ผู้กำกับรายการมีโอกาสควบคุมเสียงและแสงมากขึ้น และยังง่ายต่อการกำหนดภาพและโครงเรื่อง อย่างไรก็ตามการถ่ายทำด้วยวิธีนี้จะต้องใช้เวลามากขึ้นและต้องมีค่าใช้จ่ายมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการคำนึงถึงค่าใช้จ่ายด้วย

3. ขั้นหลังการผลิต (Post-production Stage)

ในขั้นตอนนี้สำหรับการถ่ายทอดสด (Live) ผู้ผลิตรายการจำเป็นต้องนำเทปที่ถ่ายทอดออกไปแล้ว นำกลับมาฉายซ้ำและทำการประเมินผลเพื่อจะเป็นข้อมูลในการแก้ไขจุดบกพร่องต่างๆ และจะเป็นประโยชน์ต่อการถ่ายทำครั้งต่อไป

สำหรับการถ่ายแบบบันทึกเทปโทรทัศน์ ขั้นตอนนี้จะเป็นการรวบรวมเทปที่ถ่ายทำมาตัดต่อ (Editing) ให้ได้รายการตามที่วางโครงเรื่องไว้แต่แรก ซึ่งในขั้นนี้เทคนิคพิเศษทางภาพและคอมพิวเตอร์จะมีบทบาทอย่างมาก ประโยชน์ของการตัดต่อคือ การมีโอกาสเลือกภาพที่ดีและเหมาะสมที่สุดและยังสามารถแก้ไขจุดบกพร่องต่างๆ ได้อีกด้วย

การตัดต่อรายการจะลำดับเรื่องไปตามบทโทรทัศน์ เครื่องมือการตัดต่อที่ทันสมัยในปัจจุบันก่อให้เกิดการตัดต่อแบบต่าง ๆ เช่น ภาพซ้อน (Dissolve) ภาพพลิก ภาพหมุน รวมทั้งเทคนิคพิเศษอื่น ๆ ทำให้ภาพที่ออกมามีความกระชับฉับไวและราบรื่นในการชม เมื่อตัดต่อภาพเสร็จแล้วจะนำไปซ้อนตัวอักษรหรือภาพกราฟิกต่างๆ ไต่เต็ล รายการ ชื่อรายการ พิธีกร ผู้ร่วมรายการและผู้ผลิตรายการรวมทั้งข้อความอื่น ๆ แล้วจึงนำไปตัดต่อลงเสียงประกอบต่าง ๆ เช่น เพลงประจำรายการ ดนตรีหรือเสียงบรรยายภาคต่าง ๆ หลังจากตัดต่อแล้วต้องนำมาทบทวนหาจุดบกพร่อง หากได้ความสมบูรณ์ตามต้องการแล้วจึงนำไปออกอากาศ

แนวคิดและทฤษฎีเรื่องการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Communication)

นักวิชาการด้านการสื่อสารพัฒนา (Servaes, Jacobson & White, 1996; Gumucio Dagron, 2001 Singhal, 2004, Sthapitanonda, 2004) ต่างลงความเห็นพ้องต้องกันว่า “การสื่อสาร” มีบทบาทสำคัญในกระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกในสังคมอย่างชัดเจน และที่สำคัญบุคคลในวงการด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนาได้ชี้ให้เห็นว่า แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารในการพัฒนาสังคมได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบของการสื่อสารจากเดิม ซึ่งได้แก่ การสื่อสารภายใต้กระบวนการหลักแห่งความทันสมัยนิยม ซึ่งเน้นการสื่อสารจากบนลงล่างหรือการสื่อสารจากผู้มีอำนาจในสังคม (อาทิ รัฐ) ลงไปยังประชาชน ไปสู่การสื่อสารแบบใหม่ภายใต้กระบวนการที่ค้นแบบทางเลือก ซึ่งให้ความสำคัญกับกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Communication) ซึ่งให้ความสำคัญกับการสนทนาโต้ตอบกันในลักษณะของการปรึกษาหารือกัน เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกในสังคมได้หันหน้าเข้าหากัน พุดจา เจริญจากัน เพื่อทำความเข้าใจกับข้อมูลข่าวสารเบื้องต้น หลักการ และแนวทางที่หลากหลายสำหรับการตัดสินใจร่วมเกี่ยวกับสังคมของตน (ปาริชาติ สถาปิตานนท์, 2542)

นักวิชาการด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนาได้ช่วยกันอธิบายถึง “ภาพ” ของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในมิติต่าง ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Fuglesang and Chandler (1986 อ้างใน Jacobson & Kolluri, 1999) ได้ให้นิยามเกี่ยวกับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมโดยคำนึงถึง “ผล” ที่เกิดขึ้น พวกเขาได้ชี้ให้เห็นว่า การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการซึ่งนำไปสู่ความตระหนักร่วมกัน ความสนใจร่วมกัน ความรับผิดชอบร่วมกัน และการสนับสนุนให้เกิดกระบวนการตัดสินใจของกลุ่มบุคคลหรือสถาบันที่เกี่ยวข้อง

Ascroft (1987) ได้ให้นิยามเกี่ยวกับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมโดยคำนึงถึงกระบวนการในการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม โดยมองว่า การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ซึ่งมีความตั้งใจ และมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาหนึ่งๆ ได้ก้าวเข้ามา มีบทบาทในกระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้และการสร้างความเข้าใจร่วมกัน

Nair & White (1993) เป็นกลุ่มบุคคลสำคัญที่ทำให้แนวคิดเรื่องการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมโดดเด่นขึ้นมาในวงการด้านการสื่อสารและการพัฒนา พวกเขาอธิบายให้เห็นว่า การสื่อสารแบบมี

ส่วนร่วมเป็นการออกแบบกระบวนการสื่อสาร โดยมุ่งเน้นให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถสื่อสารกันได้ในลักษณะของ “การปรึกษาหารือ” (dialogue) ร่วมกัน

Nair & White ได้ย้าว่า การกระทำดังกล่าวสะท้อนให้เห็นภาพของ “การมีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง” ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ในขณะที่เดียวกันยังมองว่า การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการร่วมกันระบุความจำเป็นและสภาพปัญหาในการพัฒนา การร่วมกันคิดเชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ตลอดจนการลงมือปฏิบัติการพัฒนาภายใต้สถานการณ์ของความร่วมมือกัน

Bordenave (1994) ให้นิยามเกี่ยวกับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม โดยคำนึงถึงหลักการเชิงปรัชญาที่อยู่เบื้องหลังกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม โดยมองว่าการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารที่สะท้อนความเป็นอิสระและความเท่าเทียม

Bordenave ย้าว่า ความเป็นอิสระและความเท่าเทียมกันของบุคคล สามารถเกิดขึ้นได้ในกรณีที่บุคคลมีโอกาสเข้าถึงช่องทางการสื่อสารชุมชน และมีโอกาสได้แสดงมุมมอง ความรู้สึกและประสบการณ์ต่างๆ ของตนเองอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพราะเขามองว่าสิ่งดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะสนับสนุนให้บุคคลกลุ่มต่างๆ สามารถตัดสินใจลงมือกระทำในเรื่องที่พวกเขาสนใจและร่วมมือกันแก้ปัญหาต่างๆ ตลอดจนพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น

Jacobson (1994) ให้นิยามการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมโดยคำนึงถึงรูปแบบต่างๆ ในการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม และรากฐานสำคัญที่อยู่เบื้องหลังการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม เขากล่าวว่าการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการเข้าร่วม (involvement) ของประชาชนในโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในทุกระดับ ไม่ว่าจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการสื่อสารระหว่างบุคคล หรือการสื่อสารผ่านสื่อมวลชนหรือการสื่อสารผ่านสื่อประเพณีก็ตาม โดยมีความไว้วางใจกันเป็นฐานสำคัญที่อยู่เบื้องหลังกระบวนการสื่อสารและการพัฒนาต่าง ๆ

หากพิจารณาในบริบทของสังคมไทย ปารีชาติ สถาปิตานนท์ (2542) ได้ชี้ให้เห็นว่า การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการฝึกสมาชิกในสังคมเกี่ยวกับกระบวนการร่วมกันคิด ร่วมกันฟังและเคารพในความคิดของผู้อื่น ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของตน ร่วมวิเคราะห์ประเด็นปัญหาทางสังคม แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกัน ตลอดจนร่วมกันค้นหาแนวทางและตัดสินใจร่วมกันบนพื้นฐานของข้อมูลที่สมบูรณ์

หากกล่าวโดยสรุป การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม เกี่ยวข้องกับการที่บุคคลกลุ่มต่างๆ ที่หลากหลายได้ให้ความสำคัญกับการจัดการข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน บนพื้นฐานของการร่วมมือกันพัฒนา “กระบวนการสื่อสาร” แบบสองทางในลักษณะของการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยที่ทุกฝ่ายสามารถสลับบทบาทเป็น “ผู้ให้” และ “ผู้รับข้อมูล” ผ่านเวทีการสื่อสารในหลากหลายรูปแบบ โดยการดำเนินการบนพื้นฐานของการเคารพความคิดเห็นของกันและกัน และการร่วมกันชี้แจงน้ำหนักเกี่ยวกับผลได้/ผลเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจดำเนินการในด้านหนึ่ง ๆ อย่างรอบคอบ

นอกจากนี้การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมยังเกี่ยวข้องกับกระบวนการที่บุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่หลากหลายได้ก้าวเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเทคโนโลยีการสื่อสารต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ในชุมชน อาทิ หอกระจายข่าว เสียงตามสาย วิทยุชุมชน เป็นต้น โดยบุคคลเหล่านี้อาจเล่นบทบาทเป็นผู้ฟังที่เอาการเอางานหรือก้าวเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตสื่อ และการเข้าร่วมตัดสินใจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและการบริหารจัดการสื่อในชุมชน แบบตัดทึ่มกันกับทีมงานที่รับผิดชอบหลัก

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะการสื่อสารจะเกิดขึ้นในลักษณะของการเห็นหน้าค่าตากันหรือการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารต่างๆ ก็ตาม แต่การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการสื่อสารที่จำเป็นต้องดำเนินการภายใต้เงื่อนไขที่ “คู่สื่อสาร” มีความรู้สึกเท่าเทียมกัน การรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ตลอดจนความไว้วางใจกัน โดยมีเป้าหมายในการสร้างความเข้าใจ การยอมรับ และการตัดสินใจร่วมกันในการนำข้อสรุปจากการพูดคุยไปสู่การตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ในชุมชนร่วมกันอย่างสมานฉันท์

ระดับการมีส่วนร่วม

จากแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม เมื่อนำมาใช้ในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen จะต้องทำการศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตว่าอยู่ในระดับใด กาญจนนา แก้วเทพ และคณะ (2543) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมในการสื่อสารออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ชม / ผู้รับสาร / ผู้ใช้สาร (Audience / Receiver / Users) ได้แก่ รับชมรายการอยู่เฉยๆ จดหมายหรือโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็น ดิชม

เสนอแนะ รายงานผลการรับชมให้ผู้ผลิตทราบ เป็นตัวแทนส่งข่าวสาร ร่วมแจ้งข่าวสาร ตรวจสอบข่าวสารกับพื้นที่ ร้องทุกข์ ร้องเรียนปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ร่วมงานและกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น เสนอแนะรูปแบบรายการ ช่วยประชาสัมพันธ์รายการ ฯลฯ

2. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่ง / ผู้ผลิต / ผู้ร่วมผลิต / ผู้แสดง (Sender / Producer / Co-producer / Performance) เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่สูงขึ้นมา ซึ่งแบ่งได้หลายขั้นตอนตามหลักแนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ คือ
  - ขั้นตอนการผลิต (Pre – production Stage) หรือการเตรียมการก่อนการผลิต ได้แก่ การเลือกประเด็นหัวข้อ แง่มุมที่จะนำเสนอ รวบรวมข้อเท็จจริงที่นำมาใช้เป็นวัตถุดิบ การเขียนบท การคัดเลือกฉากและตัวแสดง ฯลฯ
  - ขั้นตอนการผลิต (Production Stage) คือ การลงมือถ่ายทำ
  - ขั้นตอนหลังการผลิต (Post – production Stage) คือ ขั้นตอนหลังการถ่ายทำเสร็จสิ้นแล้ว ได้แก่ การตัดต่อ การลงเสียง การเพิ่มเทคนิคด้านภาพ ฯลฯ
3. การมีส่วนร่วมในระดับบริหารงาน (Policy Maker/Planner) ได้แก่ การเป็นผู้วางแผน กำหนดนโยบายเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ ซึ่งถือว่าเป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วม

ทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับหลักการสำคัญ 7 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ความหลากหลายของผู้เข้าร่วม (Various Participants) ยิ่งบุคคลมีความหลากหลายในด้านต่างๆ มากเท่าไร ไม่ว่าจะเป็นอายุ วรรณะ ประสบการณ์ หน้าที่การงาน เป็นต้น ความหลากหลายดังกล่าวจะส่งผลให้เสียงที่หลากหลายดังก้องขึ้น และสะท้อนความต้องการต่างๆ ร่วมกันได้ชัดเจนขึ้น โดยกิจกรรมการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ อาทิ การประชุม การเสวนา หรือการจัดกิจกรรมผ่านสื่อต่างๆ ซึ่งเน้นความหลากหลายของผู้เข้าร่วมต้องดำเนินการบนพื้นฐานของความ “สมัครใจ” มิใช่การบังคับบุคคลเหล่านั้นให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ โดยการกระทำดังกล่าว คาดว่าจะส่ง “ผล” ให้การพัฒนา เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม

2. การเข้าถึงสื่อ (Media Accessibility) โอกาสของบุคคลในการเข้าถึงสื่อหรือช่องทางสื่อสารต่างๆ โดยพัฒนามาจากทฤษฎี Democratic Participatory Media ซึ่งย้ำให้เห็นว่า

บุคคลมีสิทธิเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกันในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสื่อประเภทต่างๆ โดยบุคคลมีสิทธิในการสื่อสารและการแสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ และการมีสิทธิในการใช้ประโยชน์จากสื่อสาธารณะ ประกอบด้วย การเข้าถึงสื่อในฐานะผู้บริโภค ผู้ผลิต และผู้บริหารสื่อดังรายละเอียดต่อไปนี้

- การเข้าถึงสื่อในฐานะผู้บริโภค หมายถึง บุคคลมีโอกาสนำสื่อในฐานะ “ผู้ฟัง” กล่าวคือ บุคคลสามารถเลือกบริโภคสื่อได้จากรูปแบบของรายการที่หลากหลาย และมีช่องทางในการสะท้อนปฏิกิริยาของตนสู่ผู้ผลิต
- การเข้าถึงสื่อในฐานะผู้ผลิต หมายถึง การที่บุคคลมีโอกาสร่วมในเชิงกระบวนการผลิต อาทิ การเข้าร่วมเป็นแขกในรายการ การเข้าร่วมเป็นแหล่งข่าว การมีส่วนร่วมในการเลือกประเด็นในการนำเสนอ เป็นต้น
- การเข้าถึงสื่อในฐานะผู้บริการสื่อ หมายถึง การที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบการตัดสินใจต่างๆ ในองค์กรด้านสื่อ อาทิ การกำหนดเนื้อหาและรูปแบบที่เหมาะสม การกำหนดช่วงเวลา การวางระบบบริหาร ระบบงบประมาณ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนงานและนโยบายต่างๆ การกำหนดแนวทางในการจัดการและวิธีการแสวงหาแหล่งทุน ตลอดจนการกำหนดแผนการสื่อสารต่างๆ ทั้งในระดับชุมชน ภูมิภาค และระดับชาติ

3. ความเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์ (Human Potential)

White (1994) กล่าวว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาหนึ่งๆ จำเป็นต้องมีความเชื่อมั่นเกี่ยวกับศักยภาพของบุคคลกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะความเชื่อมั่นว่าทุกคนมีความสามารถเชิงสติปัญญา และความสามารถในการสื่อสารในการจัดการวิถีชีวิตของตนอย่างเป็นอิสระ

Singhal (2001) การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมจะไม่เกิดขึ้น หากบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์ ในทางกลับกัน การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมจะสามารถเริ่มต้นได้อย่างดี หากบุคคลที่เกี่ยวข้องค่านึงเสมอว่า “ทุกคนมีสิทธิ และมีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล และติดตามกระบวนการตัดสินใจในประเด็นสาธารณะต่างๆ อย่างใกล้ชิด ตลอดจนร่วมรับผลต่างๆ ที่สืบเนื่องจากการตัดสินใจเหล่านั้น”

4. ความโดดเด่นของสาร (Salient Messages) ประเด็นที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม มักได้แก่ ประเด็นที่มีเนื้อหาในลักษณะ liberative content ซึ่งหมายถึง

ประเด็นที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนหรือการตอบสนองความต้องการของชุมชน หรือเป็นประเด็นที่ชุมชนสามารถนำเนื้อหาสาระดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2547)

5. การปรึกษาหารือ (Dialogue) การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ผู้เกี่ยวข้อง หันหน้าเข้าหากัน และดำเนินการปรึกษาหารือร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ โดยเป็นกระบวนการ พุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยกระบวนการดังกล่าวให้ความสำคัญกับการ สื่อสารสองทาง (Two-way communication) ในทิศทางแบบแนวระนาบ (Horizontal communication) ซึ่งเปิดโอกาสให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้แลกเปลี่ยนข้อมูล มุมมอง และทัศนะต่างๆ อย่างสมดุลง (Rahim) และที่สำคัญก็คือ การดำเนินการดังกล่าวดำเนินการบนพื้นฐานของการ เคารพความคิดของทุกฝ่าย และความเชื่อที่ว่า ทุกฝ่ายต่างมีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่ ลึกซึ้งต่อประเด็นปัญหาด้วยกันทั้งสิ้น

Paulo Freire ให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ (Public Conscientization) ของบุคคล ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเกิดขึ้นระหว่างที่บุคคลกลุ่มต่างๆ ได้ ดำเนินการสื่อสารแบบปรึกษาหารือในลักษณะเผชิญหน้ากัน (Face-to-face Communicator) ซึ่ง กระบวนการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะจะเกิดขึ้นได้ในกระบวนการปรึกษาหารือหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การที่ “คู่สื่อสาร” (Communicators) หรือ “ผู้มีส่วนร่วม” (Participants) ในกระบวนการสื่อสารได้ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่างๆ ร่วมกัน

6. การสนับสนุน (Facilitation) การดำเนินการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมจำเป็นต้องเกิดขึ้น ภายใต้การออกแบบระบบสนับสนุนต่างๆ และการกำหนดบทบาทให้บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งทำ หน้าที่เป็นผู้สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถแบ่งบทบาท ของกลุ่มผู้สนับสนุนออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ กลุ่มผู้สนับสนุนในเชิงเวทีประชุมแบบเห็นหน้าตา กัน กลุ่มผู้สนับสนุนผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และกลุ่มผู้สนับสนุนในเชิง โครงสร้างของระบบสังคม ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้กระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมสามารถ ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวความคิดร่วมกันไปสู่การลงมือกระทำต่างๆ ร่วมกันอย่างเต็มที่นั่นเอง

7. กระบวนการเชิงประชาธิปไตย (Democratic Process)

Deetz (1999) การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการเชิงประชาธิปไตย เนื่องจากการ สื่อสารเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการประชาธิปไตย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนอุดมการณ์

การปรึกษาหารือร่วมกัน การพัฒนาความเข้าใจซึ่งกันและกัน การใช้วาทกรรม และการแสวงหาทางออกต่างๆ ร่วมกัน

Habermas มองว่าการปรึกษาหารือกัน มีบทบาทต่อการสร้างสรรค์สังคมประชาธิปไตย เนื่องจากเชื่อว่า การปรึกษาหารือกันทำให้เกิดการสร้างอัตลักษณ์ต่างๆ ในเชิงการกระจายอำนาจ หมายความว่า บุคคลกลุ่มต่างๆ จะได้ฝึกฝนการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของตนในการเข้าร่วมปฏิบัติการด้านการสื่อสารบนพื้นฐานของจริยธรรมแบบเปี่ยมไปด้วยหลักประชาธิปไตย

Storey และ Jacobson การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม มิได้ส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงกายภาพเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อแนวคิดเรื่องอำนาจในชุมชน คือ กระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นการกระจายอำนาจจากบุคคลที่เคยมีอำนาจลงไปสู่ประชาชนในระดับชุมชน

จากแนวคิดข้างต้นจะช่วยในการศึกษาเรื่องการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen ว่ามีส่วนร่วมในระดับใด และสามารถประเมินประสิทธิภาพของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen รวมถึงอุปสรรคปัญหา และโอกาสการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการดำเนินงานด้านอื่นๆ ต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หฤทัย ชัดนาค และคณะ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 พิษณุโลก ในฐานะโทรทัศน์เพื่อท้องถิ่น” เพื่อสำรวจสถานการณ์และบทบาทของโทรทัศน์ท้องถิ่นชุมชนเพื่อชุมชนผ่านรายการโทรทัศน์ ของ สทท.11 พิษณุโลก โดยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน ทำการวิจัยและพัฒนารายการของสถานีโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็นชุมชนของตนเอง รวมถึงติดตามผลที่เกิดขึ้นต่อประชาชนและการพัฒนาชุมชนภายหลังการดำเนินการวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 ช่วงคือ การวิจัยเอกสารร่วมกับการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนภาคเหนือตอนล่างที่มีต่อรายการท้องถิ่นปัจจุบัน ร่วมกับการทดลองปฏิบัติการผลิตรายการเก็บเบี้ยใต้ถุนร้านและรายการส่งเสริมศิลปินไทย จากรายการทั้งหมดของสถานี ตามแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและสื่อเพื่อการพัฒนา พบว่าในประเด็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการของผู้ชม สามารถทำได้ในระดับการเป็นผู้ชมและระดับผู้ผลิตบางส่วนเท่านั้น ส่วนระดับผู้วางนโยบายและวางแผนการผลิตยังไม่สามารถเข้าร่วมได้ ทั้งนี้

เนื่องจากปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ โครงการสร้างการจัดการสถานีและการบริหารงานแบบราชการเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการดำเนินงาน

เพชรรัตน์ เวสสวัณณ์ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ชมรายการสารคดี “คนค้นคน” เพื่อเข้าใจถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ชมรายการ รวมทั้งปัจจัยที่ทำให้ผู้ชมเกิดพฤติกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมกับรายการ “คนค้นคน” พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ชมรายการสารคดี “คนค้นคน” นั้น มีลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ชมรายการแบ่งได้ 8 ระดับ คือ 1. การมีส่วนร่วมรับชมรายการเท่านั้น 2. การร่วมรับชมรายการและร่วมแสดงความคิดเห็นด้วย 3. การร่วมรับชมรายการแล้วร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมกิจกรรมกับทางรายการ 4. การร่วมรับชมรายการและร่วมกิจกรรมกับทางรายการ 5. การร่วมรับชมรายการและร่วมบริจาค 6. การร่วมรับชมรายการแล้วร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมบริจาค 7. การร่วมรับชมรายการแล้วร่วมกิจกรรมและร่วมบริจาค 8. การร่วมรับชมรายการแล้วร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมกิจกรรมและร่วมบริจาค ซึ่งจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้ชมรายการคนค้นคนนั้น อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมในฐานะผู้ชมหรือผู้รับสารเท่านั้น

วีระวรรณ ยังกิจการ (2545) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหา “รายการวิทยุเพื่อชุมชน” ของจังหวัดน่าน เพื่อศึกษารูปแบบ เนื้อหา ปัจจัยเชิงโครงสร้างในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหารายการวิทยุเพื่อชุมชน ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดน่าน รวมถึงศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนจังหวัดน่านเพื่อค้นหาความต้องการร่วมกันในการกำหนดรูปแบบ เนื้อหาและวิธีการดำเนินงานรายการวิทยุเพื่อชุมชน พบว่ารูปแบบรายการของรายการวิทยุเพื่อชุมชนของจังหวัดน่าน เป็นรูปแบบนิตยสารทางอากาศและรูปแบบรายการสัญจร เนื้อหารายการเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น ให้ความรู้ด้านการเกษตรและการประกอบอาชีพ

ส่วนประเด็นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนพบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรายการโดยการโทรศัพท์ ส่งจดหมาย บอกผ่านผู้ดำเนินรายการเข้ามาในรายการ และในฐานะผู้ผลิตในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดประเด็นเนื้อหาประจำวัน จนถึงการผลิตรายการและออกอากาศ ส่วนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายบริหารรายการวิทยุชุมชนนั้น คณะกรรมการบริหารชมรมวิทยุชุมชนคนเมืองน่านเป็นผู้กำหนดให้สมาชิกดำเนินรายการภายใต้กรอบของคณะกรรมการบริหารชมรมที่ตั้งไว้ ในประเด็นการมีส่วนร่วมในการค้นหาความต้องการร่วมกันของคน

ในชุมชนต่อรูปแบบ เนื้อหา และวิธีการดำเนินงานของรายการวิทยุเพื่อชุมชน พบว่ารูปแบบและเนื้อหาที่ออกอากาศอยู่ในปัจจุบันได้ตอบสนองความต้องการของประชาชนในจังหวัดน่านแล้ว แต่วิธีการดำเนินงานรายการวิทยุเพื่อชุมชนนั้น ประชาชนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตั้งคณะกรรมการ หางบประมาณ หาสถานที่ตั้ง โดยการมีตัวแทนของแต่ละชุมชนเข้าร่วมในการบริหารจัดการมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ทิวพร แสนเมืองชิน (2543) ศึกษาเรื่องการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของประชาชนโดยผ่านรายการวิทยุชุมชน สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาแนวคิดและโครงสร้างการดำเนินงานโครงการวิทยุชุมชน การเข้าถึงสื่อวิทยุชุมชนของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการด้วยตนเองของประชาชนในการดำเนินงานรายการวิทยุชุมชนของคนโคราช พบว่า แนวคิดของรายการวิทยุชุมชน สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดนครราชสีมา เกิดจากนโยบายกรมประชาสัมพันธ์ ที่ให้สถานีวิทยุในท้องถิ่นดำเนินโครงการนำร่องรายการวิทยุชุมชน เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐ โดยมีคณะกรรมการวิทยุชุมชน 2 ชุดเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งการมีคณะกรรมการ 2 ชุดพบว่าเป็นปัญหาในการทำงานอย่างมาก การมีคณะกรรมการเพียงชุดเดียวน่าจะดีกว่า และควรมาจากการสรรหาของประชาชนโดยตรงเพื่อความมีอิสระและประชาชนยอมรับให้เป็นตัวแทนที่แท้จริง การดำเนินงานพบว่าประชาชนเข้าถึงสื่อในลักษณะติดตามรับฟังเนื่องจากเห็นประโยชน์ของรายการต่อการดำเนินชีวิต การแจ้งข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นและร้องทุกข์ ส่วนประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการผลิตรายการและวางแผน ส่วนการบริหารจัดการด้วยตนเองของประชาชนในการดำเนินรายการวิทยุชุมชนยังไม่สามารถทำได้

รุจิรา สุภาษา (2542) ศึกษาเรื่อง “การสร้างสื่อแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมขององค์กรพัฒนาเอกชน” พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างสื่อ 3 ระดับ คือ ระดับผู้รับสาร ระดับผู้ผลิต และระดับผู้วางแผน โดยระดับผู้รับสารจะมีการเข้าร่วมในรูปแบบของการแสดงความคิดเห็นมากที่สุด ส่วนการเข้าร่วมในระดับผู้ผลิต มีการเข้าร่วมในขั้นตอนก่อนการผลิตมากที่สุด ในบทบาทของการเป็นผู้ให้ข้อมูลและการช่วยกำหนดประเด็นในการนำเสนอ ในส่วนของขั้นตอนการผลิต ประชาชนได้เข้าร่วมเป็นนักแสดงหรือเป็นผู้ใช้สื่อ และในส่วนของขั้นตอนหลังการผลิต ประชาชนมีส่วนร่วมเฉพาะการประเมินผลและการช่วยนำสื่อไปเผยแพร่เท่านั้น ซึ่งผลการวิจัยสรุปว่า ยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้น โอกาสในการเข้าร่วมของประชาชนยิ่งน้อย

พิมพ์พรณ อินทรพิมล (2548) ศึกษาเรื่อง “วิธีการสื่อสารของสถานีวิทยุชุมชนและการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนบ้านจำรุง อ.แกลง จังหวัดระยอง” เพื่อศึกษาถึงวิธีการสื่อสารของผู้ดำเนินรายการสถานีวิทยุชุมชนบ้านจำรุง การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ และปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อ การฟังและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะต่างๆ พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการมี 2 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร / ผู้ใช้สาร ได้แก่ การโทรศัพท์ การเข้าไปพูดคุยในขณะ ออกอากาศ และการบอกผ่านผู้ดำเนินรายการ และการมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสาร / ผู้ผลิต / ผู้ร่วมผลิต โดยสถานีได้เปิดโอกาสให้ผู้รับสารหรือผู้ฟังที่สนใจเข้าเป็นผู้ดำเนินรายการและเข้ามามีส่วน ร่วมในขั้นตอนการผลิตต่างๆ

รณชาติ บุตรแสนคม (2545) ศึกษาเรื่อง เครือข่ายและกระบวนการทำข่าวของสำนักข่าว เด็กและเยาวชน “ขบวนการตาส์บะรด” เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการรวมตัวกัน, รูปแบบการสื่อสารที่ใช้ ในการขยายตัว รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาเสถียรภาพของ “ขบวนการตาส์บะรด” เป้าหมายของการทำข่าว, กระบวนการทำข่าว และปัจจัยที่ผลต่อการตัดสินใจเลือกข่าวของสำนัก ข่าวเด็กและเยาวชน “ขบวนการตาส์บะรด” พบว่า การรวมตัวของ “ขบวนการตาส์บะรด” มีจุด กำเนิดจากบุคคลเพียงคนเดียว โดยเริ่มจากกิจกรรมค่ายเยาวชนและสานต่อแนวคิดโดยใช้สื่ออื่นๆ เพื่อการติดต่อสื่อสารกันเป็นเครือข่าย รูปแบบการสื่อสารที่ใช้เพื่อการขยายตัว พบรูปแบบการ สื่อสารกลุ่ม การสื่อสารผ่านจดหมาย การสื่อสารแบบบุคคลต่อบุคคล การสื่อสารผ่านจดหมาย ข่าว รายการวิทยุเด็กและเยาวชนซึ่งได้มีการเพิ่มเครือข่ายรายการวิทยุทั่วประเทศ และสื่อ อินเทอร์เน็ต ปัจจัยด้านการสื่อสารที่มีผลต่อการรักษาเสถียรภาพของ “ขบวนการตาส์บะรด” คือ ปัจจัยระดับบุคคล ปัจจัยระดับกลุ่ม และปัจจัยระดับองค์กร สำนักข่าวเด็กและเยาวชนฯ มี เป้าหมายเพื่อเป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้เสนอมุมมองของตนเอง ได้รับรู้ข่าวสารที่ เป็นประโยชน์ต่อตนเองจากมุมมองของตนเอง และเพื่อกระตุ้นให้สังคมหันมาสนใจประเด็นด้าน เด็กและเยาวชน โดยมีขั้นตอนและกระบวนการทำข่าว 6 ขั้นตอน ได้แก่ การรวบรวมประเด็นข่าว การเตรียมประเด็นข่าว การเรียบเรียงประเด็น การคัดเลือกข่าว และการรายงานข่าว โดยปัจจัยที่มี ผลต่อการตัดสินใจเลือกข่าว แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ปัจจัยระดับบุคคลและระดับกลุ่ม ปัจจัย ระดับองค์กร และปัจจัยระดับสังคม

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น เห็นได้ว่าการศึกษากระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมใน สื่อมวลชนยังอยู่ในวงจำกัด ซึ่งจากภาพรวมของผลการวิจัยดังกล่าว พบว่าการมีส่วนร่วมใน

กระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ของผู้ชม สามารถทำได้ในระดับการเป็นผู้ชมหรือผู้รับสารและระดับผู้ผลิตในบางขั้นตอนเท่านั้น ส่วนสื่อประเภทอื่น เช่น วิทยุชุมชน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน มีทั้งการมีส่วนร่วมในฐานะผู้ผลิตและร่วมกำหนดนโยบายบริหาร แต่ทั้งนี้ ยิ่งระดับของการมีส่วนร่วมสูงขึ้น โอกาสในการเข้าร่วมของประชาชนยิ่งน้อย ส่วนการสื่อสารในเครือข่ายสำนักข่าวเด็กและเยาวชนพบว่า หากสามารถขยายช่องทาง การสื่อสารที่เป็นสื่อมวลชน จะสามารถเข้าถึงผู้รับสารได้เป็นจำนวนมาก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาถึงการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen ว่ามีลักษณะ ขั้นตอน กระบวนการทำงาน และผลที่ได้เป็นอย่างไร โดยมีรายละเอียดดังนี้

เครื่องมือและแหล่งข้อมูลในการวิจัย

1. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) เลือกผู้ให้สัมภาษณ์แบบเจาะจง โดยเลือกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen ในการเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ดังนี้

1.1 ดร.ทัศนัย วงศ์พิเศษกุล ผู้บริหารสำนักงานอุทยานการเรียนรู้
ที่ปรึกษารายการและผู้อนุมัติโครงการจัดทำสื่อ
โทรทัศน์รายการ TK Teen

ผู้ผลิตรายการ ประกอบด้วย

1.2 นางสาวกุสุมาวดี กรองทอง โปรดิวเซอร์

1.3 นายธนดิษฐ์ ตู่แก้ว โปรดิวเซอร์ / ครีเอทีฟ

1.4 นายชัชชัย อุดมวงษ์ โปรดิวเซอร์ / ผู้กำกับภาพ

1.5 นางสาวปิยะนันท์ ภิรมย์ฉัตรเพชร ผู้ช่วยควบคุมการผลิต

1.6 นางสาวพัฒนษณี ตั้งจิตขจร ผู้ประสานงานรายการ

2. การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 ผังรายการ

2.2 สคริปต์รายการ

2.3 เทปรายการ

2.4 การวิเคราะห์เนื้อหารายการ

โดยศึกษาผังรายการ สคริปต์รายการ เทปรายการและวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์ TK Teen ได้แก่

ศึกษาสคริปต์รายการช่วง Book Therapy ที่เยาวชนมีส่วนร่วมในการเขียน จำนวน 80 ตอน

ศึกษาผังรายการ เทปรายการและการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์ TK Teen หลังจากเปิดโอกาสให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกประเด็น ในเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2552 จำนวน 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 117 ออกอากาศ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

ตอนที่ 118 ออกอากาศวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

ตอนที่ 119 ออกอากาศวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

ตอนที่ 120 ออกอากาศวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2552

ตอนที่ 121 ออกอากาศวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2552

ตอนที่ 122 ออกอากาศวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2552

ตอนที่ 123 ออกอากาศวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2552

* วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 รายการงดออกอากาศ

3. การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)

การดำเนินงานรายการโทรทัศน์ TK Teen ของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงาน จึงใช้วิธีการสังเกตการณ์ในการดำเนินงานกับเยาวชนและผู้ผลิตรายการ โดยมีประเด็นในการศึกษา ดังนี้

- วิธีการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นอย่างไร
- บทบาทของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen อยู่ในระดับใด

4. การจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Interview) เพื่อสอบถามความคิดเห็นของเยาวชนผู้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen จำนวน 8 คน แบบเจาะจง ดังนี้

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของเยาวชนผู้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการผลิตรายการ TK Teen

ชื่อ - สกุล	อายุ	การศึกษา	หน้าที่ในรายการ / ระยะเวลาที่เข้าร่วม
นางสาวปริศนา กัมพูสิริ (โบว์ลิง)	21	คณะศิลปกรรมศาสตร์ เอกการแสดงและกำกับการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	พิธีกรหลัก 3 ปี
นายกิตติคุณท์ วัฒนะนุพงษ์ (ไปป์)	23	คณะศิลปกรรมศาสตร์ เอกการแสดงและกำกับการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นักแสดงหลัก คุณหมอ ช่วง Book Therapy 1 ปี 7 เดือน
นายชาคริต กาวีชา (นีอต)	21	นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะศิลปกรรมศาสตร์ เอกการแสดงและกำกับการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	พิธีกรภาคสนาม นักแสดง ช่วง Book Therapy 3 ปี
พฤทธิ แก้วพิบูลย์ (พี)	22	คณะวารสารศาสตร์และสื่อสาร มวลชน สาขาวิทยุและโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	พิธีกรภาคสนาม เขียนบท และ นักแสดง 3 ปี
นายชวลิต เฮงสุวรรณ (แบงค์)	22	นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะสังคมศาสตร์ สาขาการพัฒนาชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	นำเสนอหัวข้อ นักแสดง ช่วง Book Therapy 4 เดือน
นายปิยะกัลป์ ศรีเมือง (กอล์ฟ)	23	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	นำเสนอหัวข้อ นักแสดง / 4 เดือน
นายอดิวัฒน์ ตันติวุฒิ (เอก)	22	คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี	นำเสนอหัวข้อ พิธีกรภาคสนาม เขียนบท และ นักแสดง 9 เดือน
นางสาวนภาพร กิตติศักดิ์ไพรัช (พร)	26	จบการศึกษาจาก สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล สาขาวิชาการบัญชี วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ	นำเสนอหัวข้อ พิธีกรภาคสนาม เขียนบท และ นักแสดง 7 เดือน

โดยมีประเด็นในการสนทนากลุ่มย่อย ได้แก่

- การรับชมรายการโทรทัศน์ TK Teen
- การติดต่อและติดตามรายการโทรทัศน์ TK Teen
- การมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen
- ความรู้และความเข้าใจในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen

วิธีเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานรายการโทรทัศน์ TK Teen จากการเปิดโอกาสให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการ ดังนี้

1. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Key Informants) ในการดำเนินโครงการจัดทำสื่อโทรทัศน์รายการ TK Teen ของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) โดยเลือกเฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการกำหนดนโยบายและมีอำนาจในการอนุมัติโครงการจัดทำสื่อโทรทัศน์รายการ TK Teen คือ รองผู้อำนวยการสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

- นโยบายเกี่ยวกับโครงการจัดทำสื่อโทรทัศน์รายการ TK Teen
- การเปิดโอกาสให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen
- ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.2 ผู้ผลิตรายการ ประกอบด้วย โปรดิวเซอร์ ครีเอทีฟ ผู้ประสานงานรายการ จำนวน 5 คน โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

- กระบวนการผลิตรายการ TK Teen
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการ TK Teen
- ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการ

สัมภาษณ์แบบเจาะลึกทั้งหมดทั้งสิ้น 6 คน ตามประเด็นในการสัมภาษณ์ โดยการบันทึกเทปเสียง แล้วจึงถอดเทปสรุปใจความสำคัญ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกับเอกสารและการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

2. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ (Documentary Research) ได้แก่ ผังรายการ สคริปต์รายการ เทปรายการ เพื่อนำไปสรุปและวิเคราะห์

3. การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ผู้วิจัยสังเกตวิธีการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen และกระบวนการรวมถึงขั้นตอนในการผลิตรายการในลักษณะเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงาน

4. การจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Interview) ผู้วิจัยพูดคุยกับเยาวชนผู้เข้าร่วมการผลิตรายการ จำนวน 8 คน ในลักษณะการจัดกลุ่มสนทนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของเยาวชนตามประเด็นในการสนทนา โดยการบันทึกเทปเสียง พร้อมการจดบันทึก แล้วจึงถอดเทปสรุปใจความสำคัญ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกับเอกสารและการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Interview) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์และประมวลผลการนำเสนอ ดังนี้

1. แนวคิดในการดำเนินโครงการจัดทำสื่อโทรทัศน์รายการ TK Teen ของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้
2. เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen ในระดับใด
3. ประสิทธิภาพของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen
4. อุปสรรค ปัญหา ของการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen
5. โอกาสการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการดำเนินงานด้านอื่นๆ

การนำเสนอข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การนำเสนอด้วยวิธีพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analytical Description) เพื่ออธิบายในประเด็นดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen
2. ประสิทธิภาพของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen
3. อุปสรรค ปัญหา ของการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen
4. โอกาสการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการดำเนินงานด้านอื่นๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาถึงการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen ว่ามีลักษณะ ขั้นตอน กระบวนการทำงาน และผลที่ได้เป็นอย่างไร โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participant Observation) และการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Interview)

ซึ่งผลการวิจัยประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ TK Teen

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ TK Teen

รายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นรายการโทรทัศน์ของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) กรมประชาสัมพันธ์ รายการโทรทัศน์ TK Teen จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีให้เยาวชนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Learning by Doing) จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่หลากหลายและสร้างสรรค์ เป็นเวทีแห่งการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และเปิดโอกาสให้เยาวชนได้ถ่ายทอดความคิด จินตนาการ ความสามารถและแสดงพลังสร้างสรรค์ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเยาวชน ผ่านรายการที่เยาวชนเป็นผู้คิดและสร้างสรรค์เพื่อเยาวชนเอง โดยมีแนวคิดดังนี้

ชื่อรายการ : TK Teen

แนวคิด : Teen's TV by Teen รายการโทรทัศน์สำหรับวัยสร้างสรรค์ โดยคนวัยมันส์

กลยุทธ์ : สร้างสรรค์และผลิตโดยเยาวชนภายใต้การแนะนำและสนับสนุน

จากมืออาชีพ

เนื้อหา : สารพันกิจกรรมสร้างสรรค์/สนุกสนาน จนถึงรูปแบบชีวิต

ที่ถูกถ่ายทอดผ่านมุมมองของคนวัยมันส์

ผลผลิต : รายการโทรทัศน์ที่มีรูปแบบที่เกิดจากความคิดของคนวัยทีน โดยมีทีมงานอาชีพให้การสนับสนุนและให้ความรู้อย่างเต็มรูปแบบ เพื่อให้ได้ผลงานที่มีมาตรฐานทาง Production แต่ใช้พลังความคิดสร้างสรรค์ของวัยรุ่น รายการโทรทัศน์ TK Teen จึงเป็นรายการที่ให้อิสระทางความคิด ภายใต้พื้นฐานของมาตรฐานการผลิตรายการ

“ทีนี่มีนโยบายการให้ความรู้ในเรื่องทักษะชีวิตให้เด็ก นอกเหนือจากการส่งเสริมการอ่าน การเรียนรู้และศิลปวัฒนธรรม เคยอบรมให้เยาวชนกล้าแสดงออก กล้าคิด เช่น ละคร การแสดงต่างๆ จนมาคิดว่าเรื่องของสื่อเป็นเรื่องที่ทำให้เด็กกล้าแสดงออก ซึ่งไม่เฉพาะแสดงออกต่อหน้ากล้อง แต่ได้แสดงออกทางความคิดด้วยในหลายๆ เรื่องด้วยกัน เป็นการทำให้เยาวชนส่วนหนึ่งค้นพบตัวเอง เลยคิดว่าควรทำรายการทีวีขึ้นมา ที่จะเป็นรายการของเยาวชนสื่อถึงเยาวชน เพื่อเยาวชน” (ดร.ทัศนัย วงศ์พิเศษกุล, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2552)

รายการโทรทัศน์ TK Teen แบ่งออกเป็น 3 ระยะได้แก่

1. ระยะเริ่มแรก เดือนพฤษภาคม - กันยายน พ.ศ. 2549

รายการโทรทัศน์ TK Teen ในระยะแรกยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน เนื่องจากเป็นปีแรกของการทำรายการ ด้วยนโยบายที่มองว่ารายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์อุทยานการเรียนรู้ ซึ่งเพิ่งเปิดดำเนินการมาได้เพียง 1 ปี ประกอบกับแนวคิดที่ต้องการให้เยาวชนมีส่วนร่วม รูปแบบรายการในระยะเริ่มแรกจึงเป็นรายการที่ถ่ายทำในอุทยานการเรียนรู้เกือบทั้งหมด โดยประกาศรับสมัครเยาวชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ ประชาสัมพันธ์ผ่านทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 11 และสื่อสิ่งพิมพ์หน้าเยาวชน ซึ่งมีเยาวชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ ประมาณ 100 คน และได้ทำการคัดสรรเยาวชนที่มีความพร้อม จำนวน 80 คน แบ่งเป็น 2 รุ่น ๆ ละ 40 คน เข้าร่วมกิจกรรมอบรมและ Workshop ให้ความรู้ด้านการสร้างสรรค์และผลิตรายการโทรทัศน์ ตั้งแต่เรียนรู้รูปแบบรายการต่าง ๆ การคิดรูปแบบรายการ กระบวนการผลิตรายการ เทคนิคการเลือกมุมมองของภาพในลักษณะเคลื่อนไหว และการวางแผนการผลิตและคิดงบประมาณในการถ่ายทำรายการ

เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรม แบ่งเป็น 2 รุ่น แต่ละรุ่นประกอบไปด้วยทีม 10 ทีม ในแต่ละทีมจะมีสมาชิก 4 คน ซึ่งทุกทีมจะต้องเข้าร่วม Workshop เตรียมความพร้อม และนำเสนอรูปแบบ

รายการของตนเองแก่คณะกรรมการ เช่นเดียวกับผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทั่วไปที่จะต้องนำเสนอรายการต่อสถานีโทรทัศน์ และผู้สนับสนุนรายการ จนกว่ารายการของแต่ละทีมจะได้รับการอนุมัติ

โดยมีโจทย์บังคับในการคิดรายการคือ เนื้อหาจะต้องนำเสนอเรื่องราว 3 ประเด็นด้วยกัน ได้แก่

1. เรื่องการอ่าน
2. เรื่อง ICT
3. เรื่องศิลปวัฒนธรรม

โดยเยาวชนสามารถนำเสนอรายการในรูปแบบใดก็ได้ไม่มีกรอบจำกัด แต่ต้องสอดแทรกสาระจาก 3 ประเด็นที่กล่าวไว้ข้างต้น ให้ได้สาระชัดเจนและความสมบูรณ์ของเนื้อหามากที่สุด

จากนั้นเยาวชนแต่ละทีม ต้องดำเนินการจัดทำสคริปต์รายการ หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้รายการมีสาระและน่าสนใจ โดยมีทีมผลิตและทีมพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำ คำปรึกษา ถ่ายทำและตัดต่อตามแนวคิดของเยาวชน ซึ่งความรับผิดชอบในขอบเขตของเยาวชน จะอยู่ในขั้นตอน Pre - Production ส่วนขั้นตอน Production และ Post - Production จะอยู่ในความรับผิดชอบของพี่เลี้ยงทีมผลิตรายการ

เยาวชนในรุ่นที่ 1 จำนวน 10 ทีม ที่ผ่านการ Workshop และผลิตผลงานรายการโทรทัศน์ ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 (ในขณะนั้น) ทุกวันอาทิตย์ เวลา 9.00 น. จะได้รับการประเมินผลงานรายการจากคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ผู้ผลิตรายการ และผู้ทรงคุณวุฒิในวงการโทรทัศน์ ได้แก่ คุณภัทราพร สังข์พวงทอง โปรดิวเซอร์รายการบนนอกกะลา และคุณวัชรวิ คุปตรักษ์ โปรดิวเซอร์รายการทีสิบ

โดยมีเกณฑ์การประเมิน ได้แก่

- Content ความสมบูรณ์ของเนื้อหาที่ตอบโจทย์สามหัวข้อ คือ การอ่าน , ICT และศิลปวัฒนธรรม
- Theme รูปแบบการนำเสนอรายการที่สอดคล้องกลมกลืนในทุกช่วงรายการ
- Creative ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์รายการที่มีคาแรกเตอร์ชัดเจนโดดเด่น

- Cost งบประมาณในการผลิตรายการ (ทีมผลิตเป็นผู้ประเมิน)
- Team ความพร้อมในการเตรียมงานและทำงานภาคปฏิบัติ (ทีมผลิตเป็นผู้ประเมิน)

ซึ่งรูปแบบรายการที่เยาวชนทั้ง 10 ทีมได้นำเสนอนั้น มีหลายรูปแบบแตกต่างกัน อาทิ เกมโชว์ ละครสั้น รายการวาไรตี้ ซึ่งในระยะแรกนี้ถือได้ว่าเยาวชนมีส่วนร่วมในการคิดรูปแบบรายการอย่างแท้จริง แต่เนื่องจากรายการโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีกลุ่มผู้ชมสาธารณะ รูปแบบรายการจึงต้องมีความชัดเจนเพื่อเป็นให้เป็นที่จดจำ ประกอบกับนโยบายของผู้บริหารสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ดังนั้นรูปแบบรายการจึงมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น

“ตอนแรกที่เริ่มทำรายการ ก็ถือว่าเป็นการลองผิดลองถูก เพราะเป็นการทำงานแบบผู้ใหญ่ที่พยายามเข้าใจเด็ก ซึ่งต้องมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ช่วงที่เปิดตัวรายการ เรารับสมัครเยาวชนที่สนใจทางด้านนี้เข้ามา ซึ่งเป็นเด็กที่หลากหลาย ไม่เฉพาะเด็กที่เรียนนิเทศฯ หรือสื่อสารมวลชน แต่มีทั้งเภสัช แพทย์ ฯลฯ ที่เข้ามา ตอนแรกคิดว่าถ้าเป็นรายการเพื่อเยาวชน เราก็จะปล่อยให้เยาวชนทำเลย ช่วงแรกเยาวชนแบ่งเป็น 10 กลุ่ม ก็ไปคิดรูปแบบรายการมา เสนอรูปแบบรายการทีวี แบบที่เค้าอยากจะทำ โดยที่ผู้ใหญ่คอยดูอยู่ห่างๆ และให้ความคิดเห็นบ้างเป็นบางครั้ง และเราก็คิดว่าเราจะเคารพในความคิดเด็ก แต่เรื่องของรายการทีวี ปฏิเสธไม่ได้ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ Mass เกี่ยวข้องกับภาพที่ออกไป เกี่ยวข้องกับเชิงพาณิชย์ในเรื่องของช่อง ซึ่งแม้ว่าเราจะออกอากาศในช่องเพื่อการศึกษา แต่มีเรื่องของผู้ชม และองค์ประกอบอื่นๆ มากมาย

หลังจากเราลองให้เด็กทำ presentation และรูปแบบรายการครึ่งชั่วโมง ออกมา 10 รายการด้วยกัน ซึ่งหากเรามองในสายตาของผู้ใหญ่ที่พยายามเข้าใจเด็ก และมีพื้นฐานว่าเด็กในวัยนี้เค้าคิดยังไง ก็จะไม่รู้สึกอะไร ซึ่งก็มีการนำเสนอในหลากหลายรูปแบบ ทั้งละคร เกมโชว์ ฯลฯ ซึ่งทำให้รายการไม่มีรูปแบบ กลายเป็นว่าเราซื้อเวลาโทรทัศน์เอาไว้ให้เด็กเล่น” (ดร.ทัศนัย วงศ์พิเศษกุล, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2552)

“การมีส่วนร่วมของเยาวชนเริ่มแรก ตั้งแต่การนำเสนอรูปแบบรายการ ที่ต้องมา Present ขายไอเดีย กับ Producer ทีมงานมีมืออาชีพอย่าง พี่กิ้ง Producer รายการ ตี 10 มาแนะนำแล้ว นำมาปรับให้เหมาะสม จากนั้นเริ่มถ่ายทำ โดยให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการเขียนบท เลือกเสื้อผ้า พิธีกร ตัดต่อ เรียกได้ว่ามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนโดยมี Producer รายการเป็นผู้ให้คำปรึกษา และช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด ซึ่งน้องๆ รู้สึกว่าได้สนุก ได้คิด แล้วทำอย่างที่ตั้งใจ และได้เรียนรู้ทุก

กระบวนการ และภูมิใจในผลงานของตัวเอง” (นางสาวปิยะนันท์ ภิรมย์จิตรเพชร, สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2552)

“ตอนอยู่ปี 2 ผมได้ทำรายการชื่อ “Let’s go oh ho teen teen” ออกอากาศในเดือนตุลาคมของปีนั้นครับ เป็นรายการวาไรตี้ มีการแนะนำหนังสือเรื่องเจ้าชายน้อย ผ่านการแสดงละคร มีช่วงของดนตรี ที่นำแคน กีตาร์คลาสสิก และขลุ่ยมาเล่นด้วยกัน อีกส่วนจะเป็นการแนะนำว่า TK park มีอะไรบ้าง” (นายพฤทธิ แก้วพิบูลย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“เทปแรกเป็นเทปที่ทำกับกลุ่มเพื่อน ชื่อทีม Magic Book ทำรูปแบบรายการที่มี concept ว่าหนังสือแต่ละเล่มมีเวทย์มนตร์ ไม่ใช่หนังสือธรรมดา แต่เป็นอะไรที่มากกว่านั้น เป็นความมหัศจรรย์ ช่วยกันทำกับเพื่อนๆ และอยากให้รูปแบบของเราได้ทำเป็นรายการจริงๆ เพราะงานชิ้นแรกพวกเรายังไม่รู้จะไร่มาก แต่ตั้งใจมากพี่เขาให้การบ้านมา เราก็จะคุยกัน ส่งเมลล์ เขียนสคริปต์ ตื่นเต้นกันมาก คิดว่าของเราเจ๋งแล้ว ตอนทำก็หวังว่าจะได้เป็นรูปแบบรายการจริงๆ แต่พอมาเห็นของเพื่อนกลุ่มอื่นแล้วก็เห็นข้อผิดพลาดว่าของเรายังเป็นรูปแบบรายการไม่ได้หรอก เพราะของเราทำเหมือนเป็น pattern เดียว รูปแบบยังไม่กว้าง เนื้อหาจำกัด คนที่จะคิดรายการต่อไปจะคิดได้ไม่กว้าง เพราะเหมือนเรากรอบเอาไว้เยอะ” (นางสาวปริศนา กัมพูสิริ, สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2552)

2. ระยะที่สอง ตุลาคม 2549 - ธันวาคม 2551

รายการโทรทัศน์ TK Teen ในระยะที่สองนี้ มีการเปลี่ยนแปลงวันออกอากาศจากเดิมออกอากาศในวันอาทิตย์ เวลา 9.00 น. เปลี่ยนมาเป็นออกอากาศในวันเสาร์ เวลา 9.00 น. ในเดือนกุมภาพันธ์ 2551 และต่อมาได้เปลี่ยนเวลาในการออกอากาศจากเดิมเวลา 9.00 น. เป็นเวลา 10.05 – 10.30 น. (ความยาว 25 นาที) เนื่องจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT ได้จัดผังเวลาใหม่

จากนโยบายของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ที่ต้องการสร้างสรรค์รูปแบบรายการที่ชัดเจน รายการโทรทัศน์ TK Teen ในระยะที่สอง จึงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบรายการโดยต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. นโยบายของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ที่ต้องการให้รายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นช่องทางประชาสัมพันธ์ข่าวสารของหน่วยงาน

2. คงวัตถุประสงค์ในการให้เยาวชนมีส่วนร่วม
3. เป็นรายการโทรทัศน์ที่มีมาตรฐานในการผลิตแบบมืออาชีพ

ซึ่งจากการหารือระหว่างผู้บริหารสำนักงานอุทยานการเรียนรู้และทีมผู้ผลิต รายการโทรทัศน์ TK Teen ในระยะที่สอง ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบรายการโดยผสมผสานแนวคิดของเยาวชนและทีมผู้ผลิตไว้ด้วยกัน ดังนี้

ชื่อรายการ : TK Teen

แนวคิด : Teen Life Teen Style by Teen คนวัยทีน รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักเที่ยว
ชีวิต ความคิด และกิจกรรมของวัยทีน แบบทีนทีน

กลยุทธ์ : Talent's life style to inspire audience
ใช้ชีวิต ความคิด และกิจกรรมที่น่าสนใจของคนวัยทีน
มาจุดประกายสร้างสรรค์แก่วัยทีนด้วยกัน

รูปแบบ : Variety documentary & Reality show
หลากหลายเรื่องราวของคนวัยทีน ภายใต้การผสมผสาน
รูปแบบการนำเสนอในแนวสารคดีและบันทึกเหตุการณ์จริง

เนื้อหา : Teen's life style associate to reading, ICT, Art & culture
ชีวิต ความคิด และกิจกรรม ของคนวัยทีน ที่เชื่อมโยงกับ 3 หัวข้อหลัก
คือ การอ่าน, ไอซีที และศิลปวัฒนธรรม

โดยแบ่งรายการออกเป็น 4 ช่วงได้แก่

1. Smart Teen นำเสนอเรื่องราวของคนหรือกลุ่มคนวัยทีนที่มีความสามารถ มีวิถีชีวิตที่น่าเอาอย่าง มีกิจกรรมที่น่าชักชวนให้วัยทีนด้วยกันเข้าร่วม ซึ่งในภายหลังได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็นช่วง Teen Talent
2. Book Therapy การแนะนำหนังสือน่าอ่าน ผ่านรูปแบบ Sitcom สั้นๆ ที่มีคุณหมอสติเฟื่องคอยแนะนำวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยการอ่านหนังสือ
3. Teen Style นำเรื่องราวที่กำลังเป็นกระแสฮิตของวัยทีน ไม่ว่าจะเป็นสถานทีหรือกิจกรรมต่างๆ โดยเน้นการนำมาปรับให้เป็นประโยชน์กับชีวิตของคนวัยทีน
4. TK Teen การประชาสัมพันธ์กิจกรรม หรือโครงการต่างๆ ที่อุทยานการเรียนรู้ TK park จัดขึ้น

รูปแบบรายการในระยาะที่สองนี้ มีการนำแนวคิดจากการสร้างสรรค์ของเยาวชนในรุ่นที่ 1 มานำเสนอในรายการ ได้แก่ ช่วง Book Therapy ซึ่งเป็นการแนะนำหนังสือที่น่าอ่าน ผ่านรูปแบบ Sitcom สั้นๆ ที่มีคุณหมอสติเฟื่องคอยแนะนำวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยการอ่านหนังสือ ซึ่งเป็นผลงานของเยาวชน กลุ่ม 4 Brains ประกอบด้วย นางสาววรรณวรา สุทธิศักดิ์ นางสาววาลิกา ทองประมูต นายมานิตย์ อัทกุล และนางสาวสุวิ มั่นจัน ได้นำเสนอรายการรูปแบบวาไรตี้ชื่อ รายการ Teens're Za ออกอากาศในวันอาทิตย์ที่ 16 กรกฎาคม 2549 โดยมีช่วง Book Therapy เป็นช่วงหนึ่งในรายการ ซึ่งผู้บริหารสำนักงานอุทยานการเรียนรู้และทีมผู้ผลิต เห็นว่ารูปแบบรายการในช่วงนี้มีความน่าสนใจ สนุกสนาน เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอเกี่ยวกับการอ่าน จึงได้นำช่วง Book Therapy เป็นส่วนหนึ่งของรายการ และเนื่องจากเป็นช่วงที่นำมาจากแนวคิดของเยาวชน จึงต้องการให้เยาวชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงให้เยาวชนทำหน้าที่เขียนบทและแสดงด้วย

“เราปรับกระบวนการใหม่ คือ เด็กคิด เด็กแสดงความคิดเห็น เด็กเสนอ เด็กได้ลงมือทำ แต่ผู้ใหญ่ไม่ได้มองอยู่ห่างๆ ผู้ใหญ่คือคนที่ทำให้ความฝัน ทุกสิ่งที่เด็กคิด ออกมาเป็นความจริง เพราะในเรื่องของความถนัด ทักษะ ประสบการณ์ และความสามารถเด็กยังไม่ถึงจุดนี้ จึงจำเป็นต้องมีทีมงานซึ่งส่วนใหญ่เป็นทีมงานด้านเทคนิค พี่ๆ ที่ช่วยออกแนวคิด และ share แนวคิดร่วมกัน เลยได้รายการแบบที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน แต่รายการยังไม่หยุดอยู่แค่นี้ เพราะเด็กๆ ก็ จะคิดแนวคิดอื่นๆ ขึ้นมา ซึ่งเราก็จะดูว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหน เราเอาระหว่างความฝัน กับโลกของความเป็นจริงมาเจอกัน และทำออกมาเป็นรายการที่เด็กรับได้ ผู้ใหญ่ดูดี มีสาระและ ความรู้ แต่ไม่ใช่เป็นความรู้แบบยัดเยียด เป็นรายการที่ดูแล้วเพลินๆ” (ดร.ทัศนัย วงศ์พิเศษกุล, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2552)

3. ระยาะที่สาม มกราคม 2552 – ปัจจุบัน

นับตั้งแต่รายการโทรทัศน์ TK Teen ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบรายการในระยาะที่สอง รวมถึงการเปลี่ยนวันในการออกอากาศแล้ว ในระยาะที่สามนี้รูปแบบรายการยังคงแบ่งเนื้อหา รายการออกเป็น 4 ช่วง เหมือนในระยาะที่สอง ได้แก่

1. ช่วง Teen Talent แนะนำเยาวชนและบุคคลที่มีความสามารถด้านต่างๆ ที่หลากหลาย โดยมีได้มุ่งเน้นเฉพาะด้านวิชาการ แต่นำเสนอเยาวชนและบุคคลที่สามารถเป็นแรงบันดาลใจใน

หลากหลายด้าน อาทิ นักออกแบบของเล่น Chef ศิลปิน Graffiti กลุ่มเยาวชนสร้างสรรค์สื่อ กลุ่มเยาวชนด้านจิตอาสา นักดนตรีผู้บกพร่องทางการมองเห็น นักกีฬา ฯลฯ

2. ช่วง Book Therapy เป็นการแนะนำหนังสือ โดยนำเสนอผ่านรูปแบบละครขนาดสั้น เรื่องราวของคุณหมอสติเฟื่อง ที่รักษาคนไข้โดยการแนะนำหนังสือให้อ่าน

3. ช่วง Teen Style แนะนำสถานที่ แหล่งท่องเที่ยว แหล่งเรียนรู้ หรืองานอดิเรกที่สร้างสรรค์สำหรับวัยทีน

4. ช่วง TK Teen เผยแพร่กิจกรรมของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้

แต่ในขณะนี้ได้เปิดโอกาสให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็นเนื้อหา ในช่วง Teen Talent และ ช่วง Teen Style ด้วย นอกจากการมีส่วนร่วมในช่วง Book Therapy ซึ่งเยาวชนเป็นผู้เขียนบทและแสดงอยู่แล้ว

“ตอนที่เริ่มต้น concept รายการที่ให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำรายการ เรา มองสองแง่คือ ความคล่องตัวในการทำงานของเรา และการที่เด็กเข้ามาแล้วเขาจะได้เรียนรู้หรือจะ ได้ทำอะไร เป็นจุดที่เรากังวลมาก เพราะกระบวนการทำงานต้องการความเป็นมืออาชีพด้วย บางทีเด็กไม่มีพื้นฐานมาเลยเกี่ยวกับเรื่องสื่อ เราคิดว่าเด็กมีความตั้งใจ อยากทำ แต่ถ้าเข้ามาอยู่ใน กระบวนการแล้วรู้สึกว่ายาก ทำให้เขาไม่เข้าใจ ก็จะทำให้รู้สึกแย่ และไม่อยากจะอยู่กับมัน” (นางสาวกฤษมาวดี กรองทอง, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2552)

“ตอนนี้การมีส่วนร่วมของเยาวชนมีกรอบมากขึ้น เพราะมีช่วงรายการที่ชัดเจน ดังนั้น เยาวชนก็มีหน้าที่หาข้อมูลที่เหมาะสมกับรายการ เขียนบท ซึ่งเด็กสามารถนำเสนอช่วงรายการที่ตัวเองเห็นว่าดี มีประโยชน์ และอินเทรนด์ แล้วก็นำเสนอ ซึ่งทำให้เขารู้จักการหาข้อมูล รู้จักดึง จุดเด่นของเรื่องนั้นๆ มานำเสนอต่อทีมงาน และมีความภาคภูมิใจถ้าเรื่องที่เสนอได้ถูกถ่ายทอด ออกอากาศ” (นางสาวปิยะนันท์ ภิรมย์ฉัตรเพชร, สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2552)

ตารางที่ 1 ผู้มีส่วนร่วมในการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen

หน้าที่ในรายการ	ชื่อ - สกุล	สถานภาพทางสังคม
กำกับการผลิต	ดร. ทศนัย วงศ์พิเศษกุล	รองผู้อำนวยการสำนักงานอุทยานการเรียนรู้
	นางสาวอัศรินทร์ นนทินทัย	รองผู้จัดการอุทยานการเรียนรู้
โปรดิวเซอร์	นางสาวกฤษมาวดี กรองทอง	Executive Producer บ.พีเพิลมีเดีย จำกัด
โปรดิวเซอร์ / ครีเอทีฟ	นายธนบดีนทร์ ตู่แก้ว	Group Head Producer บ.พีเพิลมีเดีย จำกัด
โปรดิวเซอร์ / ผู้กำกับภาพ	นายชัชชัย อุดมวงษ์	Producer บ.พีเพิลมีเดีย จำกัด
ผู้ช่วยควบคุมการผลิต	นางสาวปิยะนันท์ ภิรมย์ฉัตรเพชร	ผู้จัดการฝ่ายประชาสัมพันธ์ บ.พีเพิลมีเดีย จำกัด
ประสานงานรายการ	พัฒน์ชนี ตั้งจิตขจร	เจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ บ.พีเพิลมีเดีย จำกัด
พิธีกรหลัก	ปริศนา กัมพูสิริ (โบว์ลิง) เยาวชน TK Teen	คณะศิลปกรรมศาสตร์ เอกการแสดงและกำกับการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นักแสดงหลัก คุณหมอสติเฟื่อง ช่วง Book Therapy	กิตติคุณท์ วัฒนະนุพงษ์ (ไปป์) เยาวชน TK Teen	คณะศิลปกรรมศาสตร์ เอกการแสดงและกำกับการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิธีกรภาคสนาม	เยาวชน TK Teen	
นักแสดง (คนไข้) ช่วง Book Therapy		
นำเสนอประเด็น และหาข้อมูล		
ผู้เขียนบท ช่วง Book Therapy		
ทีมงานผลิตรายการ		

หน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมในการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen

1. เจ้าหน้าที่สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

เนื่องจากรายการโทรทัศน์ TKTeen เป็นรายการของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ดังนั้นในกระบวนการทำงานจึงประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ เป็นผู้ดูแลการผลิตรายการ ดังนี้

1.1 รองผู้อำนวยการสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ทำหน้าที่กำกับการผลิตและเป็นที่ปรึกษารายการในด้านการวางนโยบาย การให้แนวทางในการดำเนินงาน การพิจารณาคัดเลือกประเด็น การให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงรายการ

1.2 รองผู้จัดการอุทยานการเรียนรู้ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ทำหน้าที่ในการประสานทีมงานผู้ผลิตรายการ ร่วมประชุมกับกลุ่มเยาวชน TK Teen ร่วมพิจารณาคัดเลือกประเด็น ตรวจสอบสคริปต์รายการและตรวจสอบเทปรายการก่อนออกอากาศ

2. ผู้ผลิตรายการ

2.1 โปรดิวเซอร์ ทำหน้าที่ ดูแล concept ภาพรวมทั้งหมดของรายการ ทั้งรูปแบบ การนำเสนอ เนื้อหาในแต่ละตอน แต่ละเรื่อง ควบคุมกระบวนการผลิต

2.2 ครีเอทีฟ ทำหน้าที่ ประสานแขกรับเชิญ ทำความเข้าใจกับเยาวชนเกี่ยวกับรายการ จัดทำ script นัดหมาย ถ่ายทำ ควบคุมดูแล concept การติดต่อให้เป็นไปตามที่ต้องการ และตรวจเทปรายการ

2.3 ผู้กำกับภาพ ควบคุมการผลิตด้านเนื้อหาตาม script และภาพ

2.4 ผู้ประสานงานรายการ ทำหน้าที่ประสานงานกับกลุ่มเยาวชน TK Teen ในกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การนัดประชุมเพื่อนำเสนอประเด็นเนื้อหาประจำเดือน การจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะเฉพาะด้านในการสร้างสรรค์รายการ อาทิ อบรมการเขียนบท อบรมพิธีกร อบรมนักพากย์ อบรมการติดต่อ เป็นต้น

3. กลุ่มเยาวชน TK Teen

ได้แก่เยาวชนที่สนใจในการสร้างสรรค์สื่อโทรทัศน์ ซึ่งจะสลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป ตามแต่ความสะดวกด้านเวลาในการเข้าร่วมประชุมและร่วมผลิตรายการในแต่ละเดือน โดยจะมีเยาวชนจำนวนหนึ่งที่ถือว่าเป็นกลุ่มแกนนำที่เข้าร่วมประชุมเพื่อนำเสนอประเด็นเนื้อหา และมีส่วนร่วมในการผลิตรายการอย่างต่อเนื่อง โดยเยาวชนมีหน้าที่ในการนำเสนอประเด็นเนื้อหา ช่วยหา

ข้อมูลและประสานงานการถ่ายทำ เขียนบทรายการช่วง Book Therapy เป็นผู้แสดง พิธีกรหลัก และพิธีกรภาคสนาม

กระบวนการทำงานและการมีส่วนร่วมของเยาวชน

กระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen มีขั้นตอนดังนี้

- คัดเลือกประเด็นและเนื้อหาเพื่อนำเสนอแต่ละเดือน โดยแบ่งตามช่วงรายการ ได้แก่

ช่วงรายการ	ผู้เสนอประเด็น
- Teen Talent	เยาวชนและผู้ผลิตรายการ
- Teen Style	เยาวชนและผู้ผลิตรายการ
- Book Therapy	สำนักงานอุทยานการเรียนรู้
- TK Teen	สำนักงานอุทยานการเรียนรู้
- เยาวชนคัดเลือกประเด็นเพื่อนำเสนอคณะทำงานซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่สำนักงานอุทยานการเรียนรู้และผู้ผลิตรายการ
- คณะทำงานคัดเลือกประเด็นที่มาจากกรนำเสนอของเยาวชนประกอบกับประเด็นจากผู้ผลิตรายการ
- ทีมผู้ผลิตรายการและเยาวชน หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อจัดทำบทโทรทัศน์ โดยแบ่งเป็น

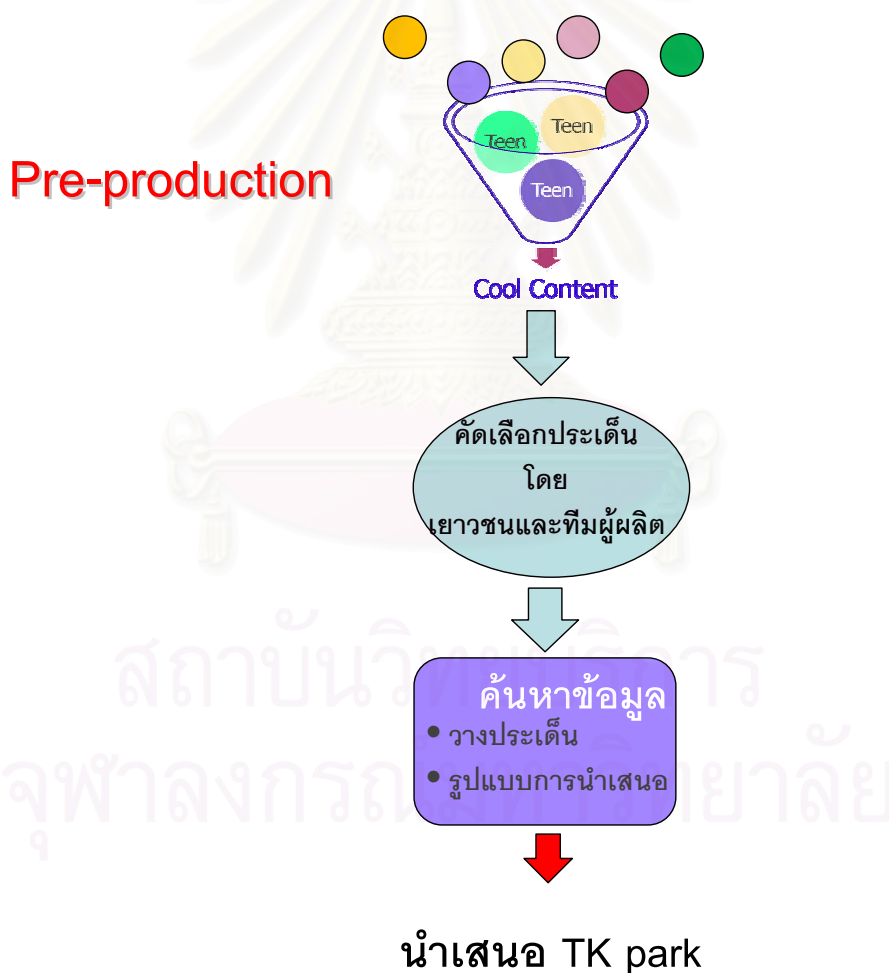
ช่วงรายการ	หาข้อมูล	ทำบทโทรทัศน์
- Teen Talent	เยาวชนและผู้ผลิตรายการ	ผู้ผลิตรายการ
- Teen Style	เยาวชนและผู้ผลิตรายการ	ผู้ผลิตรายการ
- Book Therapy	เยาวชน	เยาวชน
- TK Teen	ผู้ผลิตรายการ	ผู้ผลิตรายการ
- ประสานงานนัดหมายแขกรับเชิญและสถานที่ถ่ายทำ โดยผู้ผลิตรายการและเยาวชน
- ถ่ายทำรายการโดยแบ่งตามช่วงรายการได้แก่

ช่วงรายการ	สถานที่ถ่ายทำ
- Teen Talent	ตามนัดหมาย หรือ อุทยานการเรียนรู้
- Teen Style	ตามนัดหมาย
- Book Therapy	อุทยานการเรียนรู้
- TK Teen	อุทยานการเรียนรู้ หรือ ตามที่ได้รับมอบหมาย

7. ขั้นหลังการผลิต ได้แก่ การตัดต่อ ลงเสียง ทำกราฟิก โดยผู้ผลิตรายการ
8. ตรวจสอบเทปรายการโดยผู้ผลิตรายการและเจ้าหน้าที่สำนักงานอุทยานการเรียนรู้
9. แก้ไขเทปรายการโดยผู้ผลิตรายการ
10. ส่งเทปรายการไปยังสถานีโทรทัศน์
11. ออกอากาศรายการ

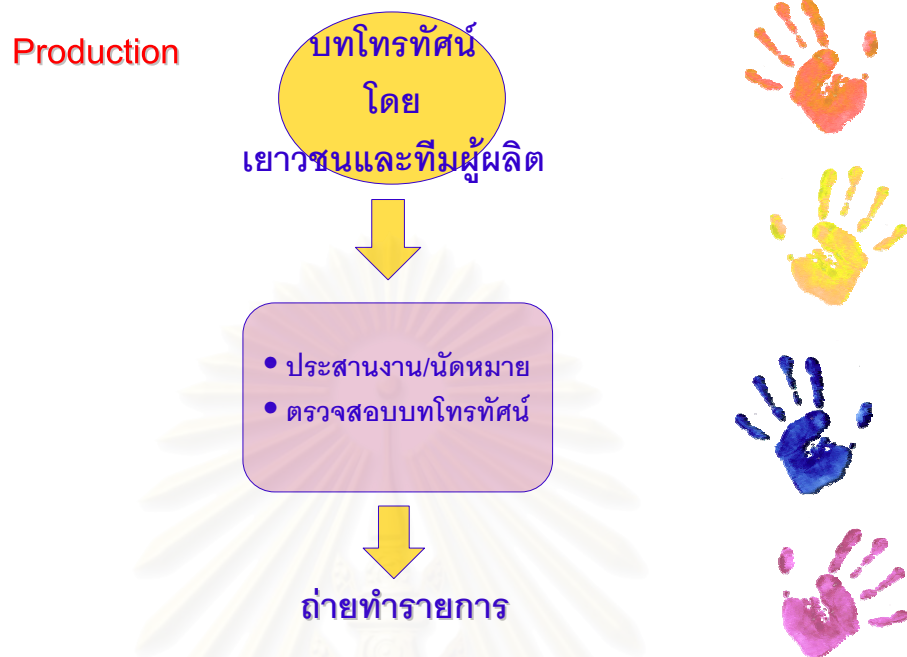
โดยเยาวชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการดังนี้

ภาพที่ 1 กระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen ขั้นก่อนการผลิต

ภาพที่ 2 กระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen ชั้นการผลิต

ภาพที่ 3 กระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen ชั้นหลังการผลิต

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยตามปัญหานำวิจัย 2 ข้อ คือ

1. การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นอย่างไร
2. ประสิทธิภาพของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของรายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นอย่างไร

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 1 การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นอย่างไร

จากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์ พบว่ารูปแบบการสื่อสารที่พบในการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมระหว่างเยาวชนกับเยาวชน และเยาวชนกับผู้ผลิตรายการ ซึ่งบุคคลทั้งสองกลุ่มเป็นทั้งผู้ส่งสาร (Sender) และผู้รับสาร (Receiver) เป็นการสื่อสารสองทาง ในวิธีต่างๆ ได้แก่ การพูดคุยในลักษณะเผชิญหน้ากัน (Face-to-Face Communication) ในการประชุม ส่วนการพูดคุยกันนอกเหนือจากการประชุมนั้น เยาวชนมีการนัดพบกัน ณ อุทยานการเรียนรู้ หรือตามสถานที่ต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการหาข้อมูลในการทำงาน และการนัดพบกันเพื่อไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมนอกจากการทำงาน การสื่อสารผ่านทางโทรศัพท์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ E-mail, MSN ซึ่งเนื้อหา (Message) ของการสื่อสารระหว่างเยาวชน มีทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว ต่างกับเนื้อหาของการสื่อสารระหว่างเยาวชนกับผู้ผลิตรายการ ที่เป็นการสื่อสารกันในเรื่องการทำงานเป็นหลัก

นอกจากนี้ในส่วนของผู้ผลิตรายการ ยังมีช่องทางในการสื่อสารกับเยาวชนอีกช่องทางหนึ่งคือการสื่อสารผ่านเว็บบอร์ด (webboard) ใน website ของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ คือ www.tkpark.or.th ซึ่งเนื้อหาของสารส่วนใหญ่เป็นการประกาศแจ้งข้อมูลข่าวสาร กิจกรรม และรายงานผลการจัดกิจกรรมที่ทางรายการได้จัดขึ้น โดยมีนางสาวพัฒนษณี ตั้งจิตขจร ผู้ประสานงานรายการ เป็นผู้ดำเนินการโพสต์ข้อมูลต่างๆ ลงในเว็บบอร์ดดังกล่าว จากการศึกษาพบว่า ช่องทางนี้ยังไม่เป็นที่นิยมสำหรับกลุ่มเยาวชนมากนัก เนื่องจากเยาวชนส่วนใหญ่ไม่ได้เปิดเว็บไซต์ดังกล่าว และจากความยุ่งยากในการตอบข้อความในกระทู้ ซึ่งผู้ตอบต้องลงทะเบียนเป็นสมาชิกเว็บไซต์และต้องลงชื่อเข้าใช้งานก่อนจึงจะสามารถส่งข้อความได้ ประกอบกับการที่ผู้ผลิตรายการมีช่องทางในการติดต่อเยาวชนในช่องทางอื่นด้วย เช่น E-mail และโทรศัพท์ ซึ่งสะดวกและ

รวดเร็วกว่า ดังนั้นช่องทางสื่อสารในเว็บบอร์ดนี้ จึงเป็นเพียงช่องทางแจ้งข่าวสารแก่คนทั่วไปที่เข้าชมเว็บไซต์ของอุทยานการเรียนรู้เท่านั้น

หัวข้อกระทู้

หัวข้อ: **รายการ TK TEEN ย้ายเวลาออกอากาศแล้วจ้าๆ** [แจ้งลบ](#)

ข้อความ: ประกาศข่าวดีนะจ๊ะ ว่าตอนนี้รายการ TK TEEN ย้ายเวลาออกอากาศจาก 9.05 - 9.30 น. เป็นเวลา 10.05-10.30 น. แต่ยังเป็นช่อง 11 ช่องเดิมอยู่ค่ะ เพื่อนๆ ก็อย่าลืมติดตามชมกัน นะคะ รายการที่จะนำเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจของคนวัยทีน

โดย: เล็ก tk teen วันที่: 02 เม.ย. 2551 เวลา 12:10:55 น.

ตอบ

ตอบ

จำนวนการตอบกระทู้: 2 รายการ

หน้า จาก 1 หน้า

ข้อความ: **ช่อง NBT คือ ช่อง 11ชายใหม่คะ** [แจ้งลบ](#)

ลำดับที่: 1

โดย: มะนาว วันที่: 08 เม.ย. 2551 เวลา 18:26:05 น.

ข้อความ: **ใช่คะ ถูกต้องแล้วนะครับ ยังไงก็อย่าลืมติดตามดูให้ได้นะคะ** [แจ้งลบ](#)

ลำดับที่: 2

โดย: เล็ก ทีเคทีน วันที่: 10 เม.ย. 2551 เวลา 18:30:47 น.

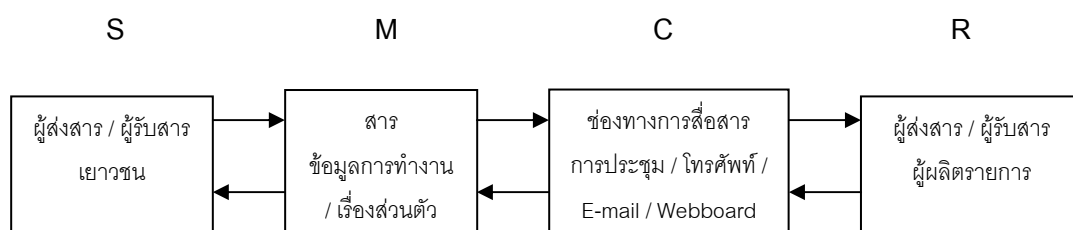
หัวข้อกระทู้

หัวข้อ: **"รายการ TK Teen" ประกาศตามหาพิธีกรหน้าใหม่** [แจ้งลบ](#)

ข้อความ: รายการ TK Teen รายการของคนวัยทีน ออกอากาศทุกวันเสาร์ เวลา 10.05 น. ทางช่อง สทท. (NBT) เปิดรับสมัครเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ที่มีฝันมุ่งมั่นอยากเป็นพิธีกร มาลองลองความสามารถเป็นพิธีกรประจำรายการ สำหรับน้องๆ ที่สนใจสามารถส่งวีดีโอ แนะนำตนเองมาได้ที่ บริษัท พีทีลมีเดีย จำกัด โทร. 0-2704-7958 ต่อ 204 อี-เมล laklae69@gmail.com เปิดรับถึง 30 เม.ย. นี้

โดย: laklae วันที่: 12 เม.ย. 2552 เวลา 10:26:00 น.

จากรูปแบบการสื่อสารที่กล่าวข้างต้น สามารถนำเสนอผ่านแบบจำลองการสื่อสารดังนี้

ในประเด็นของระดับการมีส่วนร่วมพบว่า การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen แบ่งได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ชม / ผู้รับสาร / ผู้ใช้สาร (Audience/Receiver/Users)

ได้แก่ การรับชมรายการอยู่เฉยๆ จดหมายหรือโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็น ดิชมเสนอแนะ รายงานผลการรับชมให้ผู้ผลิตทราบ เป็นตัวแทนส่งข่าวสาร ร่วมแจ้งข่าวสาร ตรวจสอบข่าวสารกับพื้นที่ ร้องทุกข์ ร้องเรียนปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ร่วมงานและกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น เสนอแนะรูปแบบรายการ ช่วยประชาสัมพันธ์รายการ ฯลฯ

จากการศึกษาพบว่าเยาวชนมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับชมรายการ โดยเยาวชนที่เข้าร่วมเป็นทีมงานทุกคนมีโอกาสรับชมรายการโทรทัศน์ TK Teen ซึ่งสามารถแบ่งเยาวชนตามการรับชมออกเป็นสองกลุ่มได้แก่

1. เยาวชนที่เคยชมรายการโทรทัศน์ TK Teen ก่อนเข้าร่วมเป็นทีมงานและเห็นว่ารายการน่าสนใจ เมื่อทางรายการเปิดรับสมัครเยาวชนเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการผลิตรายการ จึงสมัครเข้าร่วมโครงการดังกล่าว
2. เยาวชนที่ไม่เคยชมรายการโทรทัศน์ TK Teen มาก่อน แต่หลังจากได้ทราบข่าวการรับสมัครเยาวชนเข้าร่วมเป็นทีมงาน จึงหาโอกาสรับชมรายการโทรทัศน์ TK Teen

โดยเยาวชนทั้งสองกลุ่มหลังจากได้เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตรายการแล้ว ทำให้มีโอกาสรับชมรายการโทรทัศน์ TK Teen มากขึ้น รวมถึงแนะนำให้เพื่อนและคนรู้จักมาร่วมชมรายการโทรทัศน์ TK Teen อีกด้วย

“ช่วงแรกเปิดดูก็สะดุด ลองดูซิ รายการน่าสนใจ แวะแรกรู้สึกว่าจะแปลกจากรายการวัยรุ่นทั่วไป เพราะปกติรายการวัยรุ่นจะเป็นพวกรายการแฟชั่น รายการเพลง หรือแนะนำสถานที่

ท่องเที่ยวแบบวัยรุ่นน้า เน้นพวกแหล่งเอนเตอร์เทน แต่เน้นกิจกรรม และเป็นกิจกรรมที่เราจับต้องได้ สัมผัสได้จริง เลยเป็นจุดดึงดูดให้รายการน่าติดตาม” (นายอติวัฒน์ ต้นตุ้ม, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“เคยดูแบบผ่านๆ รู้สึกว่ารายการแปลกจากรายการอื่น เพราะใช้พิธีกรที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน” (นายปิยะกัลป์ ศรีเมือง, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“แปลกในเนื้อหา เพราะเคยเปิดดูกับน้องๆ บอกว่านี่รายการวัยรุ่นหรือ ทำไมสาระเยอะจัง เพราะรายการวัยรุ่นส่วนใหญ่จะเน้นความบันเทิง” (นางสาวนภาพร กิตติศักดิ์ไพรัช, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“ดูครับ แรก ๆ เปิดผ่านแล้วเจอ มีติดตามเฉพาะกลุ่ม พวกเพื่อนๆ ผมบอกที่น่าสนใจ อันนี้ ไม่ตลาดไปหาเนื้อหาแบบนี้มาจากไหน ล่าสุดที่ไป gallery ชื่อคัดมันดู และแพรวงูธร ไม่เคยมีที่ไหนนำเสนอครับ เฉพาะกลุ่มดี” (นายพลฤทธิ์ แก้วพิบูลย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“ดูบ้างครับ แต่ไม่ได้ติดตามทุกเทป เพราะบางทีติดธุระ แต่ถ้ามีโอกาสก็จะดู” (นายชาคริต กาวีชา, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“พยายามดูเพราะดูแล้วเอามาพัฒนาตัวเอง” (นายกิตติคุณท์ วัฒนนะนุพงษ์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“ถ้าช่วงที่ถ่ายรายการวันเสาร์ – อาทิตย์จะไม่ได้ดู เพราะรายการจะออกภาคพอดี แต่ถ้าวันไหนมีถ่ายวันธรรมดา ก็จะได้ดู แต่คุณพ่อคุณแม่ดูทุกอาทิตย์เลย แล้วก็บอกเพื่อนๆ ให้ดูด้วยเพื่อนๆ ที่มหาวิทยาลัยโดนบังคับให้ดูหมด” (นางสาวปริศนา กัมพูสิริ, สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2552)

นอกจากนี้ เยาวชนยังเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางรายการจัดขึ้น อาทิ อบรมการแสดง อบรมการทำสารคดี อบรมเพื่อสอบไปผู้ประกาศ เรียนรู้พื้นฐานการทำ CG, After Effect อบรมการเป็นนักจัดรายการวิทยุ อบรมการเป็นนักพากย์ อบรมเทคนิคเขียนบทละคร ซึ่งการอบรมส่วนใหญ่จะเป็นการอบรมเฉพาะด้านเพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านการสร้างสรรค์สื่อทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลัง โดยทีมผู้ผลิตรายการจะเป็นผู้วางแผนและคัดเลือกหัวข้อการอบรม ซึ่งในบางหัวข้อ

ผู้ผลิตรายการได้ทำการสอบถามความคิดเห็นไปยังเยาวชนผ่านช่องทางการสื่อสาร คือ เว็บบอร์ดในเว็บไซต์ของอุทยานการเรียนรู้ www.tkpark.or.th แต่จากข้อจำกัดของช่องทางการสื่อสารนี้ดังได้กล่าวแล้วในข้างต้น จึงทำให้การมีส่วนร่วมของเยาวชนผ่านเว็บอร์ดนี้ไม่ประสบผลสำเร็จนัก

หัวข้อ: ชาวทีเคช่วยกัน VOTE หน่อยว่า อยากรู้เรียนแอ็คติ้งการแสดงกับใคร	แจ้งลบ
ข้อความ: พี่เล็ก อยากรู้เขยวชนน้องๆทีเค ช่วยเข้ามา VOTE กันหน่อย น้องๆ อยากรู้เรียนแอ็คติ้งการแสดงกับใคร รักใคร ชอบใคร ก็ช่วย VOTE เข้ามาบอกที นะจะ	
โดย: เล็ก ทีเคทีน	วันที่: 14 พ.ค. 2550 เวลา 09:23:39 น.

หัวข้อ: ช่วยแนะนำที	แจ้งลบ
ข้อความ: อยากรู้จะให้น้องๆ ช่วยแนะนำที ว่าอยากรู้เรียนเขียนบทภาพยนตร์กับใคร หรือใครที่เขียนบทภาพยนตร์เจ๋งๆ ชอบแนะนำด้วยจ้า	
โดย: เล็ก ทีเคทีน	วันที่: 05 มิ.ย. 2551 เวลา 11:16:04 น.

จากการศึกษาพบว่าเยาวชนส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางรายการจัดขึ้น เพราะเห็นว่าเป็นหัวข้อที่มีประโยชน์และสามารถนำมาใช้ในเพื่อพัฒนาการทำรายการโทรทัศน์ TK Teen ได้ ประกอบกับความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร คือ วิทยากรเองที่เป็นสิ่งสำคัญในการดึงดูดใจให้เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรม เพราะเป็นโอกาสที่เยาวชนจะได้รับความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับมืออาชีพอย่างแท้จริง โดยที่ผ่านมา ได้จัดการอบรมโดยเชิญวิทยากรผู้มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จัก อาทิ คุณแก๊ง จิระ มะลิกุล ผู้กำกับภาพยนตร์ คุณกนก รัตน์วงศ์สกุล ผู้ประกาศข่าว ดีเจอ้อย นภาพร ไตรวิทย์วารีกุล แห่งคลื่นกรีนเวฟ 106.5 คุณแอน นันทนา บุญหลง นักร้องและนักพากย์ เป็นต้น

“ถ้าไม่ติดอะไรจริง ๆ ก็มาอยู่แล้วครับ” (นายพฤทธิ แก้วพิบูลย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“อบรมแต่ละครั้งก็เป็นเรื่องที่คนทั่วไปสนใจอยู่แล้วครับ อย่าง animation หรือเขียนบท ถ้าไม่ติดอะไรจริง ๆ ก็มาทุกครั้ง” (นายชาคริต กาวีชา, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

ภาพที่ 4 เยาวชนเข้าร่วมการอบรมที่ทางรายการจัดขึ้น

ภาพที่ 5 เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางรายการจัดขึ้น

ในประเด็นการมีส่วนร่วมของเยาวชนในฐานะผู้รับสารหรือผู้ใช้สารนั้น จากการสนทนากลุ่มพบว่าเยาวชนยังมีความต้องการให้จัดอบรมความรู้พื้นฐานในการผลิตรายการโทรทัศน์ เนื่องจากเยาวชนส่วนใหญ่ที่มีส่วนร่วมในการผลิตรายการขณะนี้ เป็นเยาวชนรุ่นที่ 3 ที่ทางรายการเปิดรับสมัครเข้ามาใหม่ ซึ่งยังไม่ได้มีโอกาสได้รับการอบรมเรื่องการผลิตรายการโทรทัศน์เหมือนเยาวชนรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 จึงยังขาดความเข้าใจในแนวคิดและการผลิตรายการ ทำให้ส่งผลต่อการเลือกประเด็นในการนำเสนอ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้ผลิตรายการว่าการจัดอบรมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจและปรับพื้นฐานให้กับเยาวชนที่ไม่มีความรู้ด้านกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์มาก่อน เพราะในปัจจุบันเยาวชนได้เรียนรู้วิธีการผลิตรายการจากการลงมือปฏิบัติจริงและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยมีพี่ๆ ทีมงานผู้ผลิตรายการคอยให้คำแนะนำ

“การที่เด็กมาจากหลายที่เป็นเรื่องดี แต่ยังไม่มีพื้นฐานความรู้ ถ้าได้รับการอบรมในกระบวนการผลิตแบบเป็นขั้นตอน จะเป็นสิ่งที่เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้เขา เพราะสิ่งที่เราสอนคือจากการทำงาน และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า แต่ถ้าเขามีพื้นฐานความรู้ ได้เรียนรู้กระบวนการและเทคนิค จะทำให้เขาสนุกกับการทำรายการมากขึ้น” (นายธนบดีนทร์ ตู่แก้ว, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2552)

2. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสาร/ผู้ผลิต/ผู้ร่วมผลิต/ผู้แสดง (Sender/Producer/Co-producer/Performance)

จากการศึกษาพบว่าเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen ในฐานะผู้ผลิตในขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

2.1 **ขั้นก่อนการผลิต (Pre – production Stage)** หรือการเตรียมการก่อนการผลิต ได้แก่ การเลือกประเด็นหัวข้อ เลือกแ่งมุมที่จะนำเสนอ รวบรวมข้อเท็จจริงที่นำมาใช้เป็นวัตถุดิบ การเขียนบท การคัดเลือกฉากและตัวแสดง ซึ่งพบว่าเยาวชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้มากที่สุด

การเลือกประเด็นหัวข้อ

สำหรับรายการโทรทัศน์ TK Teen เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอและเลือกประเด็นหัวข้อ ซึ่งเยาวชนจะได้รับทราบแนวทางการนำเสนอประเด็นให้สอดคล้องกับรูปแบบของรายการ

จากทีมผู้ผลิตรายการ โดยเยาวชนจะนำเสนอหัวข้อตามความสนใจหรือความชอบของตนเอง หรือนำเสนอเรื่องที่กำลังอยู่ในกระแสความนิยม และแหล่งข้อมูลที่เยาวชนใช้ในการหาประเด็นมาจากสื่อต่างๆ ได้แก่ นิตยสาร เว็บไซต์ หรือจากบุคคลที่รู้จัก แต่ทั้งนี้เยาวชนก็เปิดรับสื่ออื่นๆ เพื่อติดตามเรื่องราวและกระแสความเคลื่อนไหวด้วย เช่น รายการโทรทัศน์และวิทยุ ซึ่งการที่เยาวชนรับชมรายการโทรทัศน์รายการอื่นนั้น เพื่อศึกษางานและทำให้ทราบว่าประเด็นใดที่มีการนำเสนอไปแล้ว เพื่อไม่ให้นำเสนอเรื่องราวที่ซ้ำซ้อนกัน การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการคัดเลือกประเด็นจากการศึกษาเอกสารและการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมพบว่า ในเดือนกุมภาพันธ์และเดือนมีนาคม พ.ศ. 2552 เยาวชนได้นำเสนอประเด็นหัวข้อในการประชุมประจำเดือนรวมทั้งสิ้น 34 เรื่อง ดังนี้

ช่วง Teen Talent

1. พศิน เรื่องวृฒิ ดารานักแสดง เจ้าของผลงาน The Shakyas project art book เรื่องราวเกี่ยวกับตำนานพุทธโบราณ ก่อนสมัยพุทธกาล
2. ธนัญชัย ศรศรีวิชัย ผู้กำกับภาพยนตร์โฆษณา บริษัท พีโนมีนา
3. เอกชัย เจียรกุล เส้นทางที่ถางเองด้วยกีตาร์คลาสสิก
4. พิมพ์ รัฐภาคย์ วิไลโรจน์ นักแข่งรถจักรยานยนต์ทางเรียบดาวรุ่งคนล่าสุดของประเทศไทย
5. วง K.M.O. กลุ่มวัยรุ่นที่รักการเต้น ฝึกฝนจนแสดงความสามารถได้แจ้ง ไม่แพ้ใคร....
6. นายสรณ ขุนพลพิทักษ์ (เทมส์) และนายทิสาจักษ์ ทัดอุปรีติโก (ท๊อป) กลุ่มคอสมเพลย์โฟมยางดินญี่ปุ่น
7. นายปฏิภาณ บุญพริก คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนชั้นปีที่ 2 เอกภาพนิ่งและภาพยนตร์ เยาวชนที่มุ่งมั่นตามความฝันในการเป็นผู้กำกับภาพยนตร์โฆษณา

ช่วง Teen Style

8. รู้และเข้าใจประวัติศาสตร์ ผ่านละครวิทยุ ละครวิทยุบ้านรังสิตมันต์
9. สวณพระนคร สัมผัสกับพื้นที่โล่งของผืนหญ้าเขียวขจี ตัดกับท้องฟ้า ร่ายล้อมด้วยความร่มรื่นของพรรณไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ บนพื้นที่ 50 ไร่
10. นิทรรศการนพคุณคีรี นิทรรศการภาพถ่ายเกี่ยวกับแนวพระราชดำริในการพัฒนาประเทศ ณ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ TCDC

11. นิทรรศการกรุงเทพ 226 ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
12. ชวนเที่ยวงาน Bangkok Thailand Game Show 2009
13. พิพิธภัณฑทร์ระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สถานที่รวบรวมไว้ซึ่งประวัติศาสตร์
ประชาธิปไตย
14. ตามหาเต่าบิน ณ สถานที่แสดงพันธุ์สัตว์น้ำและศูนย์แสดงพันธุ์ไม้น้ำ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
15. ร้านก๋วยเตี๋ยวเจ็ดลม (ประภาศรี) ซ้างโรงหนังสกาลา ร้านก๋วยเตี๋ยวเก่าแก่นาน
กว่า 40 ปี จุดเด่นอยู่ที่เมนูอาหารที่มีชื่อแปลก
16. a team junior ปีที่ 4 กิจกรรมเวิร์คช็อปการทำนิตยสาร a day
17. Chan ขนมหวาน ร้านขนมไทยใส่ไอเดีย เน้น หีบห่อ และรูปลักษณะที่ทันสมัย
18. นิทรรศการภาพถ่าย ณ คัดมันดู ไฟโต้ แกลเลอรี
19. นิทรรศการ จินตสถาน จักรกลคันจิต ณ แกลเลอรีเวอร์
20. นิทรรศการ "ปริศนาลูกบิด" เล่าอดีตมนุษยชาติ ณ สถาบันพิพิธภัณฑการ
เรียนรู้แห่งชาติ (สพร.) หรือ มิวเซียมสยาม
21. ปิดเทอมใหญ่..หัวใจว่าอุ่น นำเสนอกิจกรรมที่น่าสนใจที่น่าทำในช่วงปิด
เทอมเพื่อให้ใช้เวลาว่างนี้ให้เป็นประโยชน์ เช่น ทำกิจกรรมอาสาเพื่อสังคม
22. บ้านราชวดี สถานที่เลี้ยงดูเด็กพิการซ้ำซ้อน เชิญชวนเยาวชนร่วมกันบริจาค
เงิน สิ่งของ อาหารกลางวัน หรือทำกิจกรรม
23. พิพิธภัณฑร์ ลูกหลานพันธุ์มังกร จ. สุพรรณบุรี
24. พิพิธภัณฑร์ชาวนาไทย อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม
25. พิพิธภัณฑร์ธงสยาม (ร.ศ. ๒๒๕)
26. พิพิธภัณฑร์บางกอก ซอยเจริญกรุง 43 เขตบางรัก
27. ฟาร์มโคนม-ไทยเดนมาร์ค แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
28. ชวนไปบริจาคเสียง ที่ห้องสมุดคนตาบอดแห่งชาติ
29. ศิลปะผสมเพื่อสุขภาพ คาโปเอล่า...สวนสันติชัยปราการ
30. นั่งรถม้า พาเที่ยวเมืองกรุงเก่า การท่องเที่ยวที่ช่วยอนุรักษ์สภาพแวดล้อม
31. ดำเนินสพายา โรงพยาบาลดำเนินสะดวก จ. ราชบุรี
32. ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บ้านนาต้นจัน
33. โฮมสเตย์บ้านนาต้นจัน ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชชนาลัย
34. ล่องเรือเที่ยวตลาดน้ำดอนหวาย

โดยเยาวชนเจ้าของหัวข้อต่างๆ จะทำหน้าที่นำเสนอรายละเอียด ความน่าสนใจและเหตุผลที่เลือกหัวข้อนั้นๆ ให้เพื่อนๆ เยาวชนในกลุ่มได้ทราบ ซึ่งหากหัวข้อไหนเป็นที่สนใจของกลุ่ม แต่ยังขาดรายละเอียดที่ชัดเจน จะขอให้เยาวชนเจ้าของหัวข้อกลับไปหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำเสนอในการประชุมครั้งต่อไป

ซึ่งจากประเด็นหัวข้อทั้งหมด 34 เรื่อง มีหัวข้อที่ได้รับการคัดเลือกจากกลุ่มเยาวชนเพื่อนำเสนอในที่ประชุมคัดเลือกประเด็นโดยเจ้าหน้าที่สำนักงานอุทยานการเรียนรู้และทีมผู้ผลิตจำนวน 12 เรื่อง ได้แก่

ช่วง Teen Talent

1. พศิน เรื่องวุฒิ ดารานักแสดง เจ้าของผลงาน The Shakyas project art book เรื่องราวเกี่ยวกับตำนานพุทธโบราณ ก่อนสมัยพุทธกาล
2. นายสรณ ชุนพลพิทักษ์ (เทมส์) และนายทิสาจักษ์ ทัดอุบริตโต (ทีอป) กลุ่มคอสเพลย์โฟมยางดินญี่ปุ่น

ช่วง Teen Style

3. รู้และเข้าใจประวัติศาสตร์ ผ่านละครวิทยุ ละครวิทยุบ้านรังสิตมันต์
4. ชวนไปบริจาคเสียง ที่ห้องสมุดคนตาบอดแห่งชาติ
5. ศิลปะผสมเพื่อสุขภาพ คาไปเฮลล่า...สวนสันติชัยปราการ
6. ตามหาเต่าบิน ณ สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำและศูนย์แสดงพันธุ์ไม้น้ำ
7. พิพิธภัณฑสถานสยาม (ร.ศ. ๒๒๕)
8. พิพิธภัณฑสถานบางกอก ซอยเจริญกรุง 43 เขตบางรัก
9. รู้และเข้าใจประวัติศาสตร์ ผ่านละครวิทยุ ละครวิทยุบ้านรังสิตมันต์
10. นิทรรศการภาพถ่าย ณ คัดมันดู โฟโต้ แกลเลอรี (Kathmandu Photo Gallery)
11. ปิดเทอมใหญ่..หัวใจว่าวุ่น นำเสนอกิจกรรมที่น่าสนใจที่น่าทำในช่วงปิดเทอมเพื่อให้ใช้เวลาว่างนี้ให้เป็นประโยชน์ เช่น ทำกิจกรรมอาสาเพื่อสังคม
12. ชวนไปบริจาคเสียง ที่ห้องสมุดคนตาบอดแห่งชาติ

หลังจากการคัดเลือกหัวข้อโดยกลุ่มเยาวชนแล้ว หัวข้อต่างๆ จะถูกนำมาพร้อมกับหัวข้อที่ผู้ผลิตได้เตรียมไว้ เพื่อนำเสนอในการประชุมคัดเลือกหัวข้อประจำเดือนกับเจ้าหน้าที่สำนักงานอุทยานการต่อไป

จากการศึกษาผังรายการโทรทัศน์ TK Teen ของเดือนกุมภาพันธ์และเดือนมีนาคม พ.ศ. 2552 หัวข้อที่ผ่านการคัดเลือกจากกลุ่มเยาวชนจำนวน 12 หัวข้อ ได้รับการคัดเลือกเพื่อนำไปผลิตออกอากาศ จำนวน 6 เรื่อง ได้แก่

ช่วง Teen Talent

1. พศิน เรื่องวุฒิ ดารานักแสดง เจ้าของผลงาน The Shakyas project art book เรื่องราวเกี่ยวกับตำนานพุทธโบราณ ก่อนสมัยพุทธกาล
2. นายสรณ ชุนพลพิทักษ์ (เทมส์) และนายทิสาจักษ์ ทัตอุบริตโก (ทีอป) กลุ่มคอสมเพลย์โฟมยางดินญี่ปุ่น

ช่วง Teen Style

3. ตามหาเต่าบิน ณ สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำและศูนย์แสดงพันธุ์ไม้น้ำ
4. ศิลปะผสมเพื่อสุขภาพ คาโปเอล่า...สวณสันติชัยปราการ
5. ชวนไปบริจาคเสียง ที่ห้องสมุดคนตาบอดแห่งชาติ
6. นิทรรศการภาพถ่าย ณ คัดมันดู โฟโต้ แกลเลอรี (Kathmandu Photo Gallery)

ตารางที่ 2 ผังรายการโทรทัศน์ TK Teen เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม พ.ศ. 2552

ลำดับ	เทปที่ / วันที่ ออกอากาศ	ช่วง Teen Talent	ช่วง Book Therapy	ช่วง Teen Style
1	เทปที่ 117 ออกอากาศวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2552	รถเข็นเพื่อคนพิการ สั่งงานด้วยเสียง นวัตกรรมสร้างสรรค์ของ เด็กไทยมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี	แกะดำทำธุรกิจ	จุดประกายความคิด สร้างสรรค์จากความเสื่อม สลาย กับนิทรรศการ “อจี้รัง คือโอกาส” ณ TCDC เอ็มโพเรียม ชั้น 6
วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 งดออกอากาศ				

2	เทปที่ 118 ออกอากาศวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2552	ส่องไฟชีวิต กับ พรพรรณ อารยะวีระสิทธิ์ Lighting Designer เปิดมุมมองใหม่ กับอาชีพนักจัดแสง	พอ (ผลงาน สารคดีเยาวชน โครงการ IBook TK Young Writer 2008)	ตามหาเต่าบิน ณ สถาน แสดงพันธุ์สัตว์น้ำและศูนย์ แสดงพันธุ์ไม้น้ำ (หัวข้อ จากเยาวชน)
3	เทปที่ 119 ออกอากาศวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2552	ตัก สาวน้อยแห่ง “แก้วกัลยา” คนตาบอดทำให้เรา มองเห็นความรักที่แท้จริง	Out of the box2	สนุกอย่างสร้างสรรค์ กับงานปะติด ปะต่อ ศิลปะ Collage
4	เทปที่ 120 ออกอากาศวันที่ 7 มีนาคม 2552	ทะยานสู่ความฝัน ผ่านผิวน้ำ กับ เอ ฉันทพล ผดุงเกียรติกมล นักเจ็ตสกีอันดับ 3 ของ โลก	เปลี่ยนใจ	ศิลปะผสมเพื่อสุขภาพ คาโปเอล่า ณ สวนสันติชัยปราการ (หัวข้อจากเยาวชน)
5	เทปที่ 121 ออกอากาศวันที่ 14 มีนาคม 2552	พศิน เรื่องวृฒิ กับงาน ออกแบบการ์ตูน ตำนานพุทธโบราณ The Shakyas project art book (หัวข้อจากเยาวชน)	ค้นพบตนเอง	กิจกรรมช่วงปิดเทอมให้ เพื่อนๆ ได้ใช้เวลาว่างให้ เป็นประโยชน์ ไปช่วยกัน บริจาคเสียง ที่ห้องสมุดคน ตาบอดแห่งชาติ (หัวข้อจากเยาวชน)
6	เทปที่ 122 ออกอากาศวันที่ 21 มีนาคม 2552	เยาวชนรักษ์โลก โกด์เยาวชน ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ จังหวัดนครนายก	ความคิดที่ ออกแบบได้	เที่ยวชมศูนย์ภูมิรักษ์ ธรรมชาติ จังหวัดนครนายก
7	เทปที่ 123 ออกอากาศวันที่ 28 มีนาคม 2552	นายสรณ ขุนพลพิทักษ์ (เทมส์) และนายทิสา จักษ์ ทัดอุปรีตโก (ทีอป) กลุ่มคอสเพลย์ โพมยางดินญี่ปุ่น (หัวข้อจากเยาวชน)	ธรรมะเอกเขนก	ชมนิทรรศการภาพถ่ายใน Gallery ห้องแถว วัดแขก และ People Space Gallery ศาลเจ้าพ่อเสือ (หัวข้อจากเยาวชน)

จากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในการประชุมร่วมกับเยาวชนและผู้ผลิตรายการ พบว่าบางหัวข้อที่มีประเด็นและเนื้อหาที่สามารถขยายหรือรวมกันได้ ผู้ผลิตรายการจะพูดคุยทำความเข้าใจแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อเสนอแนะกับเยาวชนเจ้าของหัวข้อเพื่อรวมประเด็นให้เกิดความชัดเจนและหนักแน่นขึ้น ได้แก่

หัวข้อ “นิทรรศการภาพถ่าย ณ คัดมันดู โฟโต้ แกลเลอรี (Kathmandu Photo Gallery)” ณ ซอยวัดแขก สีลม โดย นางสาวกมลวรรณ ชื่นอังกูร ซึ่งในวันประชุมร่วมกับผู้ผลิตรายการ นางสาวกมลวรรณได้เตรียมข้อมูลของ People Space ซึ่งเป็นแกลเลอรีแสดงภาพถ่ายอีกแห่งหนึ่ง ณ บริเวณใกล้ศาลเจ้าพ่อเสือ เพื่อนำเสนอเพิ่มเติม จึงได้มีการปรับการนำเสนอประเด็นเป็นเรื่องเกี่ยวกับ Gallery ห้องแถวที่ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน โดยนำเสนอในภาพของการเป็นพื้นที่ทางเลือกในการเรียนรู้ ที่ใกล้ชิดกับผู้ชมและแสดงให้เห็นว่าศิลปะไม่ได้เป็นเรื่องยาก และสามารถสัมผัสได้ เพื่อให้เกิดความน่าสนใจและหลากหลายขึ้น

หัวข้อ “ปิดเทอมใหญ่..หัวใจว่าวุ่น” นำเสนอกิจกรรมที่น่าสนใจในช่วงปิดเทอมเพื่อให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การทำกิจกรรมอาสาเพื่อสังคม โดยนายเมฆา แจ่มฟ้า และหัวข้อ “ชวนไปบริจาคเสียง ที่ห้องสมุดคนตาบอดแห่งชาติ” โดย นางสาวนภาพร กิตติศักดิ์ไพรัช ซึ่งหัวข้อทั้งสองของเยาวชนมีประเด็นในการนำเสนอเดียวกัน คือการทำกิจกรรมจิตอาสาเพื่อสังคม และเนื่องจากหัวข้อของนายเมฆา ไม่ได้ระบุกิจกรรมที่ชัดเจน ผู้ผลิตรายการจึงขอรวมประเด็นเข้าไว้ด้วยกัน

นอกจากนั้นยังมีบางหัวข้อที่ได้รับการคัดเลือกให้ดำเนินการผลิตเพื่อออกอากาศ แต่ติดปัญหาในขั้นตอนการประสานงาน จึงต้องงดการถ่ายทำ ได้แก่ เรื่อง “รู้และเข้าใจประวัติศาสตร์ผ่านละครวิทยุ ละครวิทยุบ้านรังสิมันต์” โดยนายอติวัฒน์ ตันติวุฒิ ซึ่งหัวข้อดังกล่าวได้รับความสนใจจากเยาวชนในการประชุมเลือกหัวข้อ เนื่องจากละครวิทยุเป็นสื่อที่เยาวชนไม่มีโอกาสได้รับทราบรายละเอียดมากนัก และหัวข้อนี้ก็ได้รับเลือกจากผู้ผลิตรายการเช่นเดียวกัน แต่หลังจากหัวข้อได้รับการคัดเลือกแล้ว นายอติวัฒน์ ได้ทำการนัดหมายไปยังละครวิทยุบ้านรังสิมันต์ ซึ่งในครั้งแรกได้กำหนดนัดหมายวันถ่ายทำรายการแล้ว แต่ก่อนวันถ่ายทำรายการ ผู้ผลิตได้ประสานงานเพื่อยืนยันการถ่ายทำอีกครั้งหนึ่ง ปรากฏว่าเขกรับเชิญจากคณะละครวิทยุบ้านรังสิมันต์ ติดภารกิจเร่งด่วน จึงไม่สามารถทำถ่ายทำรายการได้

ส่วนเรื่อง “พิพิธภัณฑสถานบางกอก” โดยนางสาวนภาพร กิตติศักดิ์ไพรัช ได้รับการคัดเลือกแต่เนื่องจากผังรายการในเดือนมีนาคม ได้ถูกคัดเลือกหัวข้อไว้ครบแล้ว ประกอบกับประเด็นในการนำเสนอเรื่องดังกล่าว ต้องการนำเสนอเนื้อหาเรื่องราวความเป็นไทยในแง่วัฒนศาสตร์และวิถีชีวิต ผู้ผลิตรายการจึงขอเก็บหัวข้อนี้ไว้ เพื่อออกอากาศในเดือนเมษายน ซึ่งเป็นช่วงปิดภาคเรียน และเพื่อให้เข้ากับช่วงวันหยุดสงกรานต์ซึ่งเป็นบรรยากาศแบบไทย

ส่วนหัวข้อที่ไม่ได้รับการคัดเลือก มาจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่

ช่วง Teen Talent

- บุคคลที่นำเสนอขาดความน่าสนใจ หรือประเด็นที่แตกต่าง
- บุคคลที่นำเสนอเคยสัมภาษณ์ออกอากาศแล้ว
- ขาดความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยงกับภาพรวมของเดือนนั้น

ช่วง Teen Style

- กิจกรรมหรือสถานที่ขาดความน่าสนใจ
- กิจกรรมหรือสถานที่เคยออกอากาศแล้ว
- ขาดรายละเอียดข้อมูลประกอบการตัดสินใจ
- เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์หรือเป็นการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน

ตัวอย่างหัวข้อที่เยาวชนนำเสนอ แต่ไม่ได้รับการคัดเลือก เช่น หัวข้อ “วง K.M.O. กลุ่มวัยรุ่นที่รักการเต้น ฝึกฝนจนแสดงความสามารถได้แจ่ม ไม่แพ้ใคร...” เรื่องราวเกี่ยวกับเยาวชนที่รวมกลุ่มกันเพื่อเต้นเลียนแบบ (Cover) นักร้องเกาหลีที่ตนชื่นชอบ นำเสนอโดย นางสาวนภาพร กิตติศักดิ์ไพรัช ซึ่งจากการประชุมได้มีการพูดคุยทำความเข้าใจและอธิบายถึงความเหมาะสมและหลักเกณฑ์ในการนำเสนอหัวข้อโดยนางสาวกฤษมาวดี กรองทอง โปรดิวเซอร์รายการ ถึงบทบาทและหน้าที่ของรายการโทรทัศน์ในการเป็นผู้คัดเลือกประเด็นเพื่อนำเสนอ (Agenda Setting) ซึ่งสามารถชี้แนะ ส่งเสริมหรือสร้างกระแสต่อสังคมได้ โดยในกรณีนี้ เนื่องจากรายการโทรทัศน์ TK Teen ช่วง Teen Talent นั้น มีแนวคิดหลักคือการนำเสนอเยาวชนตัวอย่างในด้านต่างๆ ซึ่งสามารถจุดประกายความคิดและเป็นต้นแบบให้แก่เยาวชนอื่นๆ ได้ ทั้งนี้ในปัจจุบันสื่อมวลชนได้นำเสนอภาพวัฒนธรรมเกาหลีและญี่ปุ่น ในรูปแบบต่างๆ เป็นจำนวนมาก อาทิ ภาพยนตร์ ดนตรี การแต่งกาย หนังสือ หรือกิจกรรมการประกวด เป็นต้น อีกทั้งช่วง Teen Talent ที่ผ่านมาได้มีการคัดเลือกหัวข้อ “กลุ่มคอสเพลย์” ไปแล้ว ซึ่งมีประเด็นเนื้อหาใกล้เคียงกัน หัวข้อนี้จึงไม่ผ่านการพิจารณา ซึ่งเยาวชนเข้าใจและรับทราบเพื่อเป็นแนวทางในการนำเสนอประเด็นครั้งต่อไป

จากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและการสนทนากลุ่มพบว่า เยาวชนได้มีข้อคิดเห็นต่อการนำเสนอและคัดเลือกประเด็นสำหรับรายการโทรทัศน์ TK Teen คือ ยังคงต้องการให้มีการนำเสนอประเด็นจากบุคคลทั้งสองกลุ่ม ได้แก่ เยาวชนและผู้ผลิตรายการ ทั้งนี้เพื่อความหลากหลายของเนื้อหาและความเหมาะสมกับรายการ เนื่องจากเยาวชนเองยังขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของโทรทัศน์ ซึ่งสามารถเป็นผู้ชี้แนะประเด็นแก่สังคมได้ รวมถึงการไม่ทราบถึง

ข้อจำกัดหรือปัญหาของกระบวนการผลิต ซึ่งอาจทำให้ประเด็นที่น่าเสนอไม่ผ่านการพิจารณา แต่ทั้งนี้ หากเรื่องไหนที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ผ่านการคัดเลือก เยาวชนต้องการให้มีการพูดคุยและชี้แจง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเป็นแนวทางในการนำเสนอประเด็นในครั้งต่อไป

“น่าจะมาจากทั้งสองทางคือให้เด็กๆ โหวตว่าจะเอาเรื่องไหนนำเสนอ แล้วให้ผู้ใหญ่เลือกอีกครั้ง ตามที่ผู้ผลิตเห็นสมควร ทั้งความเหมาะสมของเนื้อหา เวลาและสถานที่ และให้เวียนกันบ้าง เพราะมีน้องบางคนเสนอหลายเรื่องแต่ยังไม่ได้รับเลือก เด็กที่เรียนอยู่ เวลาที่น้อย บางคนหา content ถึงดีหนึ่งทีสอง ส่งตั้ง 3-4 เรื่อง ก็เหนื่อย แค่อยากเห็นผลงานบ้าง

“น่าจะบอกว่าทำไม content ถึงไม่ได้รับเลือก จะได้ว่าจะต้องปรับปรุงอะไร” (นางสาว นภาพร กิตติศักดิ์ไพรัช, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“ส่วนใหญ่ content ที่ไม่เลือกอาจเพราะไม่ได้ศึกษาว่าช่วงนั้นมีอะไร เช่น ช่วงสงกรานต์ เป็นเรื่องของครอบครัว แต่ส่งเรื่องพาไปขับรถ Go Cart ซึ่งไม่เกี่ยวกับ ถ้าบอกโจทย์มา พวกเราก็จะไปศึกษาหาข้อมูลมา แล้วก็ส่งให้ครับ” (นายอดิวัฒน์ ตันติวุฒิ, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“Content ที่ผมส่งมาแล้วไม่ได้รับเลือก อาจเป็นเพราะไปโฆษณาให้คนอื่น” (นายปิยะ กัลป์ ศรีเมือง, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

จากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการพบว่ากรณีที่หัวข้อของเยาวชนไม่ได้รับเลือกมีสาเหตุมาจากการขาดความรู้และความเข้าใจในรายการโทรทัศน์ TK Teen ซึ่งเยาวชนที่มีส่วนร่วมในการผลิตปัจจุบันนี้ เป็นเยาวชนที่ทางรายการเปิดรับสมัครเข้ามาใหม่ และส่วนหนึ่งมาจากเยาวชนที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมด้านการเขียนกับอุทยานการเรียนรู้ก่อน โดยที่เยาวชนส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานความรู้ด้านการผลิตรายการโทรทัศน์มาก่อน ซึ่งเมื่อมีโอกาสได้เข้ามาทำงานในกระบวนการผลิตรายการจริง โดยผ่านการพูดคุยทำความเข้าใจจากการประชุมครั้งแรกเพียงครั้งเดียวนั้น ไม่เพียงพอต่อการทำงาน ประกอบกับมีเยาวชนบางคนที่เข้าร่วมในภายหลังจากการชักชวนของเพื่อนเยาวชนที่เข้ามาก่อน จึงยังไม่มีโอกาสทำความเข้าใจในแนวคิดและรูปแบบ รวมถึงวิธีการทำงานของรายการโทรทัศน์ TK Teen อย่างลึกซึ้ง

“การที่ content ของเขาไม่เคยได้เลือกเลย ก็กลับมาที่กระบวนการกลั่นกรองและกระบวนการที่จะสอนเด็กเรื่องความรู้พื้นฐาน ความเข้าใจในรายการ เพราะคุยกันหลายครั้งมาก

เอาตัวอย่างมาให้ดู พูดคุย อธิบายว่า content แต่ละช่วงของรายการเป็นยังไง มี concept มีเนื้อหาอย่างไร แต่น้องๆ อาจจะไม่เข้าใจ content ที่ส่งมาหลายอันแรกๆ คัดทิ้งไป 50 % เพราะไม่สามารถถ่ายทำได้ หรือไม่เข้าใจเพียงพอ” (นายธนบดีนทร์ ตู่แก้ว, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2552)

การที่เยาวชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนการเลือกประเด็นหัวข้อเพื่อนำเสนอนั้น ผู้ผลิตรายการเห็นว่า เป็นกระบวนการทำงานที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งสองฝ่าย คือทั้งทีมผู้ผลิตรายการเองและกับเยาวชน ซึ่งแต่เดิมนั้นการนำเสนอประเด็นต่างๆ ของทุกช่วงรายการมาจากผู้ผลิตรายการเพียงฝ่ายเดียว จึงเป็นเรื่องราวจากมุมมองของผู้ใหญ่หรือผู้ผลิตที่ต้องการให้เยาวชนหรือผู้ชมรับรู้ โดยไม่ได้สอบถามหรือฟังข้อคิดเห็นจากเยาวชนหรือผู้ชมกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งผู้ผลิตรายการเองยอมรับว่าในบางครั้งหัวข้อที่นำเสนออาจจะยังไม่ตรงกับความสนใจของกลุ่มเป้าหมายเท่าใดนัก ดังนั้นเมื่อมีการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็นในช่วง Teen Talent และ Teen Style ผู้ผลิตรายการจึงได้เรียนรู้และทราบถึงความสนใจของผู้ชมกลุ่มเป้าหมายผ่านเยาวชนที่มีส่วนร่วมในการผลิตยิ่งขึ้น

“เราได้เรียนรู้จากน้องๆ เพราะเราทำรายการวัยรุ่น เราก็ไม่ใช่ target จริงๆ ของรายการ เราเป็นคนทำซึ่งถือว่าอายุเกินแล้ว แต่สิ่งที่เราได้จากน้องคือการมา share เราได้เรียนรู้และเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น ว่านี่คือเรื่องเขาสนใจ อันนี้เป็นเทรนด์ของเขาเนาะ จากการทำเมื่อก่อน content จะได้จากสื่ออื่นๆ เข้ามาประกอบ พอมีการทำงานกับน้อง ได้คุยกัน ได้ share idea กัน ทำให้มุมมองขยาย เกิดเครือข่ายมากขึ้น เพราะน้องๆ มาจากหลายๆ มหาวิทยาลัย ทำให้ source ของข้อมูลกระจายมากขึ้น เพราะบาง content ที่น้องเสนอเป็นเพื่อนในสถาบัน ซึ่งไม่ได้เป็นสื่อกระแสหลัก ไม่ได้ลงหนังสือ” (นางสาวกฤษมาวดี กรองทอง, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2552)

“เป็นเรื่องของการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน เราได้มุมมองของเขา เขาได้ประสบการณ์จากเรา การเข้ามามีส่วนร่วมของเด็กทำให้รายการพัฒนาขึ้น ตอนนี้อย่างคนต่างฟังกัน เราก็ต้องการความสดจากเขา ที่ผ่านมาก็ได้แค่ซื้อหนังสือนิตยสารวัยรุ่นอ่าน ซึ่งยังไม่พอเพราะนิตยสารก็ถูกกลั่นกรองมาจากผู้ใหญ่อีกที แต่ที่เราได้จากเด็กจริงๆ จริงๆ มัน winwin ทั้งคู่ เราได้อะไรจากเขา เขาก็ได้อะไรจากเรา” (นายชัชชัย อุดมวงษ์, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2551)

ภาพที่ 6 บรรยากาศการประชุมเพื่อนำเสนอและคัดเลือกประเด็นโดยเยาวชน

การเขียนบทและการคัดเลือกนักแสดง

เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการเขียนบทโทรทัศน์รายการ TK Teen ในช่วง Book Therapy ซึ่งเป็นการแนะนำหนังสือ โดยนำเสนอผ่านรูปแบบละครขนาดสั้น เรื่องราวของคุณหมอสติเฟื่อง ที่รักษาคนไข้โดยการแนะนำหนังสือให้อ่าน ซึ่งหนังสือที่นำมาแนะนำในช่วงนี้จะถูกคัดเลือกโดยเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ของอุทยานการเรียนรู้ (TK park) โดยคัดเลือกหนังสือที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประเด็นในเดือนนั้น หรือหนังสือที่ต้องการแนะนำให้แก่ทีมผู้ผลิตรายการ

เมื่อทีมผู้ผลิตรายการได้รับหนังสือแล้ว จะนำหนังสือเข้าประชุมกับเยาวชนเพื่อหาผู้สนใจที่ต้องการเขียนบทเกี่ยวกับหนังสือเรื่องนั้น ในลักษณะให้เยาวชนเลือกโดยสมัครใจ ซึ่งเยาวชนบางคนเคยอ่านหนังสือเรื่องนั้นมาแล้วจึงต้องการเขียนบท และหากยังไม่เคยอ่านมาก่อนแต่มีความสนใจก็สามารถนำไปเขียนบทได้ ส่วนในกรณีที่ทีมผู้ผลิตรายการได้รับหนังสือไม่ทันกำหนดการประชุมกับเยาวชน ทีมผู้ผลิตรายการจะสอบถามเยาวชนผ่านทาง E-mail หรือโทรศัพท์ในกรณีเร่งด่วน เพื่อหาผู้เขียนบทต่อไป

เยาวชนที่มีส่วนร่วมในการเขียนบทโทรทัศน์ในช่วง Book Therapy แบ่งเป็นเยาวชนที่เข้าร่วมในโครงการเยาวชนสร้างสรรค์สื่อ TK Teen ซึ่งมาจากการรับสมัคร และอีกส่วนหนึ่งเป็นเยาวชนที่มีความสนใจในด้านการเขียนซึ่งเป็นเยาวชนที่เคยเข้าร่วมโครงการอบรมนักเขียนของอุทยานการเรียนรู้มาก่อน และเมื่อมีการเปิดรับสมัครเยาวชน ผ่านทางรายการและจากการชักชวนของทีมผู้ผลิตจึงตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ

เมื่อเยาวชนได้รับมอบหนังสือที่จะทำการเขียนบท เยาวชนจะต้องทำการศึกษานั่งสื่อนั้นๆ ทั้งจากการอ่านหรือการหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นๆ อาทิ อินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาใช้ในการเขียนบท และนอกจากการเขียนบทแล้ว ในบางครั้งเยาวชนผู้เขียนจะระบุผู้แสดงด้วยว่าต้องการให้ใครมาแสดงในตอนนั้นๆ

“พอจบโครงการ 1 ปี ๆ ที่ทำรายการ TK Teen ก็นำช่วง Book Therapy เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของรายการ TK Teen เลย ตอนนั้นมี cast บทหมอสติเฟื่องด้วย ผมมา cast แต่ไม่ได้ ผมทำมาเรื่อย ๆ พอจบโครงการตัวเองก็ได้มาช่วยน้องโครงการ 2 และทีมงานก็รับสมัครนักแสดงช่วง Book Therapy ซึ่งเป็นช่วงที่ให้เด็กทำการผลิตเองทั้งหมด ทั้งเขียนสคริปต์ และเล่นกันเอง แต่ปี ๆ ที่ทีมงานเป็นคนถ่าย ผมทำมาเรื่อย ๆ หลัก ๆ จะเขียนสคริปต์และแสดงช่วง Book Therapy” (นายพฤทธิ แก้วพิบูลย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“เห็นตัววิ่งในรายการว่า ‘อยากเป็นส่วนหนึ่งในรายการติดต่อ...’ และเคยเข้าร่วมโครงการ I Book ของ TK มาก่อน” (นางสาวนภาพร กิตติศักดิ์ไพรัช, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“เคยเข้าร่วมโครงการ I Book มาก่อน พี่โทรมาชวนให้เข้าร่วมเขียนบทช่วง Book Therapy เลยลองเขียนมาให้ดู ต่อมาก็ร่วมแสดงและร่วมเป็นพิธีกรภาคสนาม” (นายอดิวัฒน์ ตันตวิวัฒน์, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“เคยเข้าร่วมโครงการ I Book ของ TK แล้วพี่ติดต่อไป เลยสนใจมาเข้าร่วม” (นายปิยะ กัลป์ ศรีเมือง, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

ซึ่งจากการศึกษาเอกสารพบว่าตั้งแต่รายการโทรทัศน์ TK Teen ได้นำแนวคิดรูปแบบรายการช่วง Book Therapy ที่สร้างสรรค์โดยเยาวชน เข้าเป็นส่วนหนึ่งของรายการนั้น ช่วง Book Therapy เป็นช่วงที่เปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การเขียนบท การคัดเลือกนักแสดง และการแสดง โดยตั้งแต่เดือนตุลาคม 2549 ถึงเดือนมีนาคม 2552 เยาวชนได้มีส่วน

ร่วมในการเขียนบทรายการช่วง Book Therapy จำนวนทั้งสิ้น 80 ตอน ซึ่งในจำนวนบททั้งหมดที่เขียนนั้น เยาวชนที่เป็นผู้เขียนบท ได้ทำหน้าที่ในการคัดเลือกนักแสดงสำหรับตอนนั้นๆ ด้วยตนเอง จำนวนทั้งสิ้น 45 ตอน โดยคัดเลือกจากเพื่อนเยาวชนในโครงการ เนื่องจากรู้จักบุคลิกลักษณะ และนิสัยใจคอ ซึ่งคิดว่าเหมาะสมกับบทที่ตนเขียน และมีบางครั้งที่มีผู้เขียนบทจะเป็นผู้แสดงเอง

“แรก ๆ พี่บอยจะหาหนังสือมาให้อ่าน และให้เราไปหา motivation ตัวเอง หลังจากนั้นบอกแค่ชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ให้เราไปหาข้อมูลเอง บางเล่ม เช่น เอาตัวรอดด้วยทฤษฎีเกม ผมจำได้ว่าช่วงนั้นยังไม่บูมมาก ก็ต้องศึกษาและไปถามเพื่อนที่เรียนด้านเศรษฐศาสตร์เพิ่มเติม ทำให้เรา alert ในการหาข้อมูลและหาหนังสือมาเขียน และด้วย Book Therapy คือ mini sit-com สั้น ๆ ถ้าเราเขียนทุกเดือนแล้วมุขมันตันก็ไม่ได้ แล้วสไตล์ผมจะเป็นมุขจังหวะ แล้วพี่ไปปิ้งเล่นท่าใหญ่ ท่าคมด้วย

“มีครั้งเดียวครับที่เขียนบทเองแล้วเล่นเอง ตอนนั้นพี่เค้าหาคนเล่นไม่ได้แล้วจริง ๆ ถ้าผมเขียนสคริปต์เอง 20 ครั้ง ผมจะเล่นเองไม่เกิน 2 ครั้ง เพราะจะแปลก ๆ อยากรู้ของคนอื่นมากกว่า การเขียนเองเล่นเองจะเป็นกระบวนการ one stop service มากไปครับ นอกจากหากเราต้องการ feel นั้นจริง ๆ และพี่หาคนเล่นไม่ได้ เราก็เล่นเอง

“แต่เราสามารถ Request ได้ว่าเราต้องการให้ใครเล่น แต่ถ้าเราเขียนเองเล่นเอง มันจะไม่สด เพราะรู้แล้วว่าจะเล่นมุขนี้ เพราะน้อยมากที่จะอ่านสคริปต์มาจากที่บ้าน ส่วนมากจะมาอ่านที่ตรงนั้น จะสดมาก” (นายพฤทธิ แก้วพิบูลย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“ของน๊อตเป็นอะไรที่เขียนให้ตัวเองเอาตัวรอด ถ้าเราเขียนเองจะนึกภาพตามว่าให้คนนู้นคนนี้เล่น ถ้ารู้ว่าเขียนให้ตัวเองเล่นจะเขียนอะไรที่ทำให้เราเล่นง่าย ๆ จะนึกถึงตัวเราเป็นหลัก” (นายชาคริต กาวีชา, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“ผมจะเป็นเหยื่อตลอด แต่ถ้าให้เขียนเอง คงเขียนได้ไม่ดีเท่าเพราะไม่มีพื้นฐานด้านมุขกลิ้งและวิธีเขียนสคริปต์มาก่อน แต่พี่กับน๊อตก็มีวิธีการเขียนที่ไม่เหมือนกัน แต่พี่บอยต้องส่งบทให้ไปปีก่อน ถ้าถ่าย 4 ตอน ไปก็ก็ต้องนั่งจำ ไม่อย่างนั้นมาถึงจะมีปัญหา แต่ไปก็ชอบอย่างหนึ่งคือถ้าบทพี่มาถึงจะเป็นบทที่เน้นจังหวะเลย น๊อตเขียนมาจะเป็นบทแบบไหล” (นายกิตติคุณท์ วัฒนะนุพงษ์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“แต่สิ่งที่เด็กมีส่วนร่วมมากที่สุด น่าจะเป็น ช่วง BOOK Therapy เพราะเด็กได้เขียน สคริปต์ในแบบที่ตัวเองต้องการนำเสนอผ่านนักแสดง ซึ่งนักแสดงที่เล่นก็เป็นเยาวชน ทำให้เขา รู้สึกสนุก เพราะบางคนทั้งเขียนเองเล่นเอง” (นางสาวปิยะนันท์ ภิรมย์ฉัตรเพชร, สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2552)

ภาพที่ 7 ภาพรายการโทรทัศน์ TK Teen ช่วง Book Therapy ซึ่งเยาวชนมีส่วนร่วม

จากการศึกษาบทโทรทัศน์รายการ TK Teen ช่วง Book Therapy ที่เยาวชนเป็นผู้เขียน พบว่ามีการใช้ภาษาที่เป็นภาษาพูดตามยุคสมัย รวมถึงตัวอย่างและสถานการณ์ต่างๆ ที่นำเสนอ ซึ่งสามารถสื่อไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่น เช่น การใช้เพลงซึ่งเป็นที่ยอมรับ

หมอ : (ผิวปากอย่างสบายใจ พร้อมฮัมเพลงอย่างร่าเริง)

คนใช้ : คุณหมอคะ ฮือ ฮือ ฮือ...

หมอ : หนู เป็นอะไรมาล่ะครับเนี่ย

คนใช้ : ชีวิตแค่โดนทำร้าย...(เพลงอกหัก วงบอดี้แสลม)

หมอ , คนใช้ : แต่ที่สูดมันต้องไม่โดนทำลาย ก็แค่วันนี้หัวใจสลาย

(เพลงอกหัก วงบอดี้แสลม)

หมอ , คนใช้ : แห้ยัย !!! พอแล้ว

หมอ : หมอรู้แล้ว แบบนี้ แสดงว่าอกหัก รักคุณมาใช้ใหม่ละหนู

(บทโทรทัศน์ช่วง Book Therapy ตอน ตามรอยพ่อ โดย นายพฤทธิ แก้วพิบูลย์)

การใช้คำพูด การใช้สถานการณ์ การกำหนดสภาพแวดล้อมหรือวิถีชีวิตร่วมสมัย ดังตัวอย่างบทโทรทัศน์ ตอน Vitamin Story 2 เรื่องเล่าที่ดี เต็มเต็มหัวใจ ที่นำเสนอปัญหาของคนใช้ในบริบทร่วมสมัย

คุณหมอม : ว่าไงครับ คุณคนใช้ (แม้จะตกใจแต่ใบหน้ายังคงอึมเอม) วันนี้มีอะไรให้หมอช่วยครับ

คนใช้ : ก็เน็ตชืดหมอ หมอจำได้หรือเปล่า

คุณหมอม : แเน็ตลูกบ้าน้อยที่ขายขนมอยู่ท้ายตลาดนะเธอ เอ่อ..(เหมือนเพิ่งนึกขึ้นได้) ปกติเห็นมาด้วยกันกับคุณคนใช้ตลอดเลยนี่ครับ

คนใช้ : ไม่แล้วหมอ ผมเบื่อ

คุณหมอม : อ้าว ทำไมเป็นอย่างนั้นล่ะครับ

คนใช้ : หมอก็ลองคิดดูซิ ยืมคอมพิวเตอร์ผมไปใช้ ผมก็ไม่มีคอมพิวเตอร์พิมพ์งาน เล่นเกม แถมยังมาทำของผมเสียอีก

(บทโทรทัศน์ช่วง Book Therapy ตอน Vitamin Story 2 เรื่องเล่าที่ดี เต็มเต็มหัวใจ โดยนายพรอนันต์ เสริมสุข)

และในบทโทรทัศน์ ตอน ความสุขบนเส้นด้าย ซึ่งผู้เขียนบทได้สะท้อนความสุขของคนรุ่นใหม่ผ่านบทพูดของคนใช้

คนใช้ : หวัดดีค่ะ คุณหมอ

คุณหมอม : อ้าว..สวัสดีครับคุณคนใช้ ดูหน้าตาวันนี้ไม่ค่อยดีเลยนะครับ

คนใช้ : จะให้ดียังไงคะคุณหมอ ดูซิ กระเป๋าเงินก็หาย ipod ก็หาย

ช่วงนี้หนูไม่ค่อยมีความสุขเลยคะ คุณหมอ

คุณหมอม : อ้อ...อย่างนี้เอง แล้วความสุขของคุณคนใช้คืออะไรล่ะครับ

คนใช้ : ความสุขของหนูก็คือการที่ได้มีเงินไปช้อปปิ้ง ซื้อของที่อยากได้ มีโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ ๆ มี ipod ไว้คอยดูหนัง ฟังเพลง อะไรประมาณเนี่ยคะ
คุณหมอ

(บทโทรทัศน์ช่วง Book Therapy ตอน ความสุขบนเส้นด้าย โดย นายชาคริต กาวีชา)

ในทรรศนะของผู้ผลิตรายการเห็นว่ากรณีที่เยาวชนมีส่วนร่วมในการเขียนบทช่วง Book Therapy นั้น เป็นกระบวนการที่เยาวชนสื่อสารถึงกลุ่มผู้ชมที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในวัยใกล้เคียงกัน ผ่านภาษาและมุมมองที่ร่วมสมัย

“น้องๆ ที่มีส่วนในการเขียนบท เราจะได้เรื่องภาษา และมุมมองในการถ่ายทอด ทำให้ดูทันสมัยกับวัยของเขามากขึ้น เช่นบทของ Book Therapy เป็นตัวสะท้อนที่เห็นได้ชัด เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างเรากับเด็กได้ดีขึ้น เช่น คำบางคำ สถานการณ์บางสถานการณ์ ที่ยกมาเป็นตัวชูประเด็นการเล่าเรื่อง ทำให้รู้ว่าพวกเขาชอบแบบนี้ เกิดมุขใหม่ๆ ขึ้น ผ่านน้องๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการเขียนบท” (นางสาวกฤษมาวดี กรองทอง, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2552)

การมีส่วนร่วมของเยาวชนในขั้นตอนการเขียนบทรายการนั้น เยาวชนจะมีส่วนร่วมในการเขียนบทเฉพาะช่วง Book Therapy เท่านั้น เนื่องจากรายการในช่วงนี้เป็นการถ่ายทำที่สามารถเตรียมการไว้ล่วงหน้าได้เป็นระยะเวลาสั้น โดยหลังจากการเลือกประเด็นเนื้อหาประจำเดือนโดยผู้ผลิตรายการและการคัดเลือกหนังสือแล้ว เยาวชนจะมีเวลาในการศึกษาหนังสือรวมถึงหาข้อมูลหนังสือเพิ่มเติม ก่อนจะส่งบทให้ผู้ผลิตรายการตรวจสอบก่อนการถ่ายทำ ซึ่งการถ่ายทำช่วง Book Therapy จะกำหนดถ่ายทำเดือนละ 1 ครั้ง ถ่ายทำครั้งละ 4 ตอน

ซึ่งแตกต่างกับการถ่ายทำรายการในช่วงอื่นๆ ได้แก่ ช่วง Teen Talent ช่วง Teen Style และช่วง TK Teen ที่จะมีการถ่ายทำทุกสัปดาห์ ซึ่งระยะเวลาในการเตรียมงานส่วนใหญ่เป็นวันธรรมดาที่เยาวชนติดภาระด้านการเรียน ผู้ผลิตรายการจึงเป็นผู้เขียนบทใน 3 ช่วงดังกล่าวนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการได้ชี้แจงเหตุผลที่เยาวชนไม่สามารถมีส่วนร่วมในการเขียนบทของช่วงรายการดังกล่าว ดังนี้

“บางทีการได้ content มาแล้ว เป็นเรื่องของความยืดหยุ่นของทีมนผลิต บางทีเขารับเชิญนัดได้บ้างไม่ได้บ้าง เป็นเรื่องของกระบวนการผลิต บางทีได้ content มาแล้ว ต้องมาหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อนำมาประชุมเลือก content กับที่ TK เสร็จแล้วเราต้องติดต่อกลับไปหาเขารับเชิญหรือสถานที่ต่างๆ ที่เราจะไปถ่ายทำ ซึ่งภายใน 1 อาทิตย์ เราต้องรู้ว่าใครหรือสถานที่ไหนสะดวกให้ไปถ่ายทำ พอถึงจุดนั้นเจ้าของ content ต้องหาข้อมูลเพิ่มเติม ทีมนผลิตต้องมาประชุมกันว่าใครทำอะไร ยังไง ลงมือทำ script ไป pre - pro ซึ่งน้องจะหลุดออกจากกระบวนการตรงนี้ เพราะเป็นกระบวนการที่เร็ว เราต้องทำแล้ว แต่น้องเรียนกันอยู่ ทำให้เวลาไม่ตรงกัน แต่ทีมนผลิตเราอยู่ด้วยกันอยู่แล้ว อย่างวันจันทร์ประชุมกันนะ ต้อง update ข้อมูลกัน ฉะนั้นกระบวนการที่น้องจะมี

ส่วนร่วมระหว่างช่วง pre-pro ทำให้องบบางคนหายไป” (นางสาวกฤษมาวดี กรองทอง, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2552)

2.2 ขั้นการผลิต (Production Stage)

เยาวชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนการผลิตรายการ ดังนี้

1. การเป็นที่ทีมงานในการถ่ายทำรายการโทรทัศน์ TK Teen ในช่วง Teen Talent ช่วง Teen Style และช่วง Book Therapy โดยเยาวชนที่ร่วมเป็นที่ทีมงานประกอบไปด้วยเยาวชนที่เป็นเจ้าของหัวข้อที่นำเสนอและเยาวชนที่ต้องการเข้าร่วมเป็นที่ทีมงานในตอนนั้นๆ จากการสอบถามในที่ประชุม การแสดงความจำนงทางโทรศัพท์หรือ Email แจกแก่ผู้ผลิตรายการ เนื่องจากทีมผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นทีมงานขนาดเล็ก ทั้งนี้เพื่อความคล่องตัวและสะดวกในการทำงาน จึงสามารถให้เยาวชนเข้าร่วมเป็นที่ทีมงานถ่ายทำในแต่ละครั้งได้ในจำนวนไม่มากนัก ซึ่งหากเป็นการถ่ายทำนอกสถานที่จะจำกัดจำนวนเยาวชนประมาณ 2-3 คน โดยไม่นับรวมพิธีกรและพิธีกรภาคสนาม แต่สำหรับการถ่ายทำในอุทยานการเรียนรู้ TK park เยาวชนที่สนใจสามารถเข้าร่วมเป็นที่ทีมงานและสังเกตการณ์การทำงานได้ตามความเหมาะสม ซึ่งเยาวชนที่ร่วมเป็นที่ทีมงานมีหน้าที่ต่างๆ ได้แก่ การช่วยจัดเตรียมสถานที่ทั้งในการถ่ายทำที่อุทยานการเรียนรู้ TK park และการถ่ายทำนอกสถานที่ การเตรียมอุปกรณ์ประกอบในการถ่ายทำ รวมถึงการอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้การถ่ายทำเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2. การเป็นผู้แสดงในช่วง Book Therapy เนื่องจากรายการในช่วงนี้ถือกำเนิดจากความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชน ผู้ผลิตรายการจึงต้องการให้เยาวชนมีส่วนร่วมมากที่สุดตั้งแต่การเขียนบท การคัดเลือกนักแสดง รวมถึงการเป็นผู้แสดงอีกด้วย โดยผู้แสดงในช่วง Book Therapy แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

- ผู้แสดงหลัก รับบทเป็นคุณหมอสติเฟื่อง โดย นายกิตติคุณท์ วัฒนะนุพงษ์ นักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ เอกการแสดงและกำกับการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- ผู้แสดงสมทบ รับบทเป็นคนไข้ โดยเยาวชน TK Teen อื่นๆ ซึ่งจะสลับสับเปลี่ยนกันไปในแต่ละตอน โดยผู้แสดงสมทบนี้มาจากการกำหนดโดยผู้เขียนบท ซึ่งคัดเลือกจากเพื่อนๆ เยาวชนที่เห็นว่าเหมาะสมกับบทบาท หรือในบางครั้งที่ผู้เขียนบทไม่ได้กำหนดนักแสดงไว้ ผู้ผลิตรายการจะทำการสอบถามไปยังเยาวชนคนอื่นๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมหรือมีความสนใจเพื่อเข้าร่วมแสดง

ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่ารายการช่วง Book Therapy เป็นช่วงที่เยาวชนมีส่วนร่วมมากที่สุด โดยเฉพาะการเป็นผู้แสดงสมทบในบทคนไข้ ซึ่งมีเยาวชนที่สนใจเข้าร่วมแสดงหมุนเวียนกันไปอย่างหลากหลาย โดยผู้ผลิตรายการได้เปิดโอกาสให้เยาวชนสามารถร่วมแสดงได้ ถึงแม้จะไม่ได้เป็นผู้ที่ถูกกำหนดไว้โดยผู้เขียนบท หรืออาจจะยังไม่มีทักษะในการแสดงมากนัก แต่ถือเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เรียนรู้และได้เข้ามามีส่วนร่วมอีกทางหนึ่ง

3. การเป็นพิธีกรหลักและพิธีกรภาคสนาม จากการศึกษาพบว่า การที่ให้เยาวชนมีโอกาสเป็นผู้แสดงและพิธีกร ถือเป็นจุดเด่นของรายการ เนื่องจากรายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่จะใช้ผู้มีชื่อเสียงหรือดาราที่เป็นที่รู้จักเป็นผู้ดำเนินรายการ อีกทั้งการที่ให้เยาวชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนการผลิตนี้ สามารถแสดงให้เห็นว่ารายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นรายการที่เปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

“การที่ไม่ใช้ดาราเป็นพิธีกร ถือเป็นจุดขายของรายการ เพราะการให้เยาวชนคนทำสื่อมาเขียนเป็นพิธีกร ทำให้คนดูไม่เบื่อ และจุดประกายให้คนดูรู้สึกว่าสามารถมีส่วนร่วมได้ เพราะแต่ละอาทิตย์มีพิธีกรไม่ซ้ำหน้ากัน ไม่ใช่มีแค่ 4-5 คน แต่มีการเปลี่ยนไปเรื่อยๆ ทำให้รู้สึกว่าคนที่มานำเสนอ มีความตั้งใจ ดูไม่จำเจ” (นายอติวัฒน์ ตันตวิวัฒน์, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“ถ้ามีดารามาเป็นพิธีกร พวกเราก็คงไม่ได้ทำอะไร” (นายชวลิต เสงสุวรรณ, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“เข้ามาประมาณปี 2 พี่หัดรู้สึกว่าหนูชอบการเป็นพิธีกร ตอน ม. ปลาย หนูเป็นพิธีกรของโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย มีงานอะไร อาจารย์ก็จะเรียกขึ้นไปพูด มีความสุขเวลามีคนฟัง พอรู้ข่าวว่า TK Teen เปิดรับสมัครเยาวชนที่สนใจด้านสื่อ พี่เขาก็เลยชวนมา ตอนแรกไม่ได้คิดว่าจะเป็นพิธีกร แต่เข้ามาอบรมเพราะอยากรู้งาน อยากรู้กระบวนการ แล้วพอดีช่วงนั้นพี่หัด พิธีกรรายการ TK Teen คนแรก ไปเรียนต่อต่างประเทศ เลยมีการ cast พิธีกรคนใหม่ ก็เลยให้โอกาสน้องๆ ที่มาอบรมก่อนได้เข้ามา Test แล้วก็โชคดีได้มาเป็น” (นางสาวปริศนา กัมพูสิริ, สัมภาษณ์ 16 เมษายน 2552)

ภาพที่ 8 เยาวชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนการผลิต โดยเป็นพิธีกรหลักของรายการ

ภาพที่ 9 เยาวชนได้มีส่วนร่วมในขั้นตอนการผลิต โดยเป็นพิธีกรภาคสนามของรายการ

ภาพที่ 10 เยาวชนมีส่วนร่วมในขั้นการผลิต โดยมีส่วนร่วมในการถ่ายทำรายการ

4. การจัดเตรียมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เนื่องจากรายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นรายการที่มีทีมงานขนาดเล็กและมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ดังนั้นเยาวชนที่เป็นผู้แสดงและพิธีกร ต้องจัดเตรียมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของตนเองมาตามที่คุณผลิตรายการแจ้งไป เช่น ต้องการชุดกางเกงที่สะดวกต่อการถ่ายทำ ในเทปที่ไปถ่ายทำ ณ สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หรือชุดกระโปรงเรียบร้อย ในเทปที่ไปถ่ายทำงานศิลป์แผ่นดิน ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม โดยทางรายการจัดเตรียมช่างแต่งหน้าและทำผมไว้ให้

2.3 ขั้นหลังการผลิต (Post – production Stage)

ขั้นตอนหลังการถ่ายทำเสร็จสิ้นแล้ว ได้แก่ การตัดต่อ การลงเสียงประกอบ การเพิ่มเทคนิคด้านภาพ ฯลฯ

จากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์พบว่าเยาวชนยังไม่มีส่วนร่วมในขั้นตอนหลังการผลิต เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านเวลาซึ่งรายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นรายการที่ออกอากาศเป็นประจำทุกสัปดาห์ และมีกำหนดการทำงานที่แน่นอน ได้แก่

วันเสาร์ – อาทิตย์	ถ่ายทำรายการ เนื่องจากพิธีกรหลัก และพิธีกรภาคสนาม ไม่ติดภารกิจการเรียน
วันจันทร์	โอนภาพจากกล้องเพื่อเตรียมตัดต่อ และเรียงลำดับภาพ รวบรวม Footage, Stock ภาพ เพื่อ Insert และบทรายการ
วันอังคาร	ตัดต่อ / ทำกราฟิก
วันพุธ	ลงเสียง / เพลงประกอบ
วันพฤหัสบดี	ตรวจเทปโดยสำนักงานอุทยานการเรียนรู้
วันศุกร์	แก้ไขเทปรายการและส่งให้ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT

เนื่องจากขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ต้องอาศัยความรู้ ทักษะและความชำนาญในการทำงาน ซึ่งเยาวชนยังไม่มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะทำงานในขั้นตอนนี้ได้ ซึ่งจากการสนทนากับเยาวชน ส่วนใหญ่ต้องการทราบวิธีการในขั้นตอนหลังการผลิตนี้ แต่ไม่ต้องการมีส่วนร่วมมากเท่ากับขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-production Stage) คือ การเขียนบท และการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการผลิต (Production Stage) คือ การถ่ายทำและการเป็นพิธีกรและผู้แสดง

“อยากรู้การตัดต่อ แต่ไม่อยากทำเพราะไม่เก่งคอม อยากพากย์เสียง กับเป็นพิธีกรภาคสนาม” (นางสาวนภาพร กิตติศักดิ์ไพรัช, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“อยากรู้กระบวนการเบื้องหลังมากขึ้น อย่างตัดต่อ อยากเป็นผู้ช่วยผู้กำกับ เพราะเวลาออกกองก็จะมีปัญหาเฉพาะหน้า ผมสนุกกับการแก้ปัญหา พอแก้ปัญหาได้รู้สึกภูมิใจ ตอนนี้อยากพัฒนาตัวเองในการเป็นพิธีกร” (นายอดิวัฒน์ ตันติวุฒิ, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“อยากดูการตัดต่อ เป็นพิธีกรภาคสนาม และพากย์เสียง” (นายชวลิต เสงสุวรรณ, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“งานเบื้องหลังก็สนใจนะครับ แต่ถนัดกับ creative และ script writer มากกว่า ชอบมากกว่าการติดต่อและการเป็นช่างภาพครับ ชอบพอ ๆ กับการแสดง” (นายพฤทธิ แก้วพิบูลย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“ก็สนใจงานเบื้องหลังนะครับ นี้อตชอบทำงานที่เป็น Production อยู่แล้ว แต่ชอบอยู่ข้างหน้ามากกว่า แต่ก็ชอบพวกติดต่อ ถ้ามีโอกาสก็น่าสนใจครับ” (นายชาคริต กาวิชา, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“ไม่ได้สนใจเบื้องหลังครับ การเป็นนักแสดงเป็นทางที่ชอบอยู่แล้วครับ” (นายกิตติคุณท์ วัฒนะนุพงษ์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

จากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการ พบว่าการมีส่วนร่วมของเยาวชนในขั้นตอนหลังการผลิตที่ผ่านมานั้นมีไม่มากนัก จะมีเพียงช่วงปีแรกของการทำรายการที่เปิดโอกาสให้เยาวชนนำเสนอรูปแบบรายการต่างๆ ซึ่งเยาวชนแต่ละกลุ่มจะมีส่วนในการระบุความต้องการของภาพและเสียงกับผู้ผลิตรายการ แต่ยังไม่มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งภายหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายจากผู้บริหาร จึงทำให้ขั้นตอนหลังการผลิตเป็นขั้นตอนที่เยาวชนยังไม่มีส่วนร่วมจนถึงปัจจุบัน แต่ทั้งนี้หลังจากผู้บริหารได้มีนโยบายเปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ มากขึ้น ผู้ผลิตรายการจึงได้หาวิธีเพิ่มการมีส่วนร่วมของเยาวชนในขั้นตอนหลังการผลิต (Post – production Stage) โดยให้เยาวชนได้มีโอกาสบรรยายเสียงในรายการ ซึ่งแต่เดิมเป็นทีมผู้ผลิตที่เป็นผู้บรรยาย โดยขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการคัดเลือกเยาวชน แต่ยังคงมีอุปสรรค ได้แก่ เวลาในการทำงานที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างเยาวชนและผู้ผลิตรายการ

“การทำงานของเราต้องยืดหยุ่นมากขึ้น เพราะเวลาของน้องไม่สัมพันธ์กับเราเลย เวลาเป็นปัจจัยที่สำคัญมาก อย่างน้องบางคนอยากมีส่วนร่วมในจุดอื่นๆ ซึ่งเราก็ตริยามให้ แต่ก็ไปไม่ได้

‘เห็นได้ชัดว่า น้องที่เข้ากระบวนการเป็นน้องที่ตั้งใจมาก น้องบางคนพอเลิกงานก็รีบมาเพื่อที่จะมาฟัง content ที่เพื่อนๆ นำเสนอ ทีมงานพยายามหาจุดที่จะทำให้น้องมีส่วนร่วมมากขึ้นเรื่อยๆ เช่น การลงเสียง พยายามหาจุดที่ไม่ยากเกินไปสำหรับน้อง ที่น้องสามารถฝึก และเป็นเวทีเล็กๆ ให้กับเขาได้’ (นางสาวกุสุมาวดี กรองทอง, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2552)

3. การมีส่วนร่วมในระดับบริหารงาน (Policy Maker/Planner) ได้แก่ การเป็นผู้วางแผน กำหนดนโยบายเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ ซึ่งถือว่าเป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วม

จากการศึกษาพบว่าเยาวชนยังไม่มีส่วนร่วมในระดับบริหารงาน ในการเป็นผู้วางแผนหรือ กำหนดนโยบายเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ TK Teen แต่เป็นผู้ผลิตรายการที่เป็นผู้วางแผนและ กำหนดนโยบายเกี่ยวกับรายการ เนื่องจากรายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นรายการโทรทัศน์ของ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการมีความเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมของเยาวชน ดังนี้

“ถ้าไม่มีข้อจำกัด ไม่มี ความกดดัน ไม่มีเสียงสะท้อนจากผู้ใหญ่ เราสามารถปล่อยให้เด็ก คิดฝันได้เต็มที่ แต่รูปแบบของเรายังไม่สามารถพูดได้ว่าเป็นงานของเด็ก 100% เพราะอย่างน้อย ที่สุดช่องทางนี้ก็เป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน ซึ่งเราก็พยายามจะใช้เวลาในการ ประชาสัมพันธ์ให้น้อยที่สุด โดยเอาเวลาส่วนใหญ่ไปให้เยาวชนมากที่สุด

ซึ่งตอนนี้ช่วงต่างๆ ในรายการก็เป็นช่วงที่กำหนดโดยผู้ใหญ่และให้เด็กมาทำ content ซึ่ง ถ้ามองไป ณ จุดเริ่มต้นเราไม่ได้กำหนดเลย คิดว่าถึงเวลาที่เราต้องหาทางสายกลาง ซึ่งถามว่า พอใจไหม ก็ระดับหนึ่ง แต่รูปแบบรายการก็จะต้องมีการพัฒนา ซึ่งเราก็จะดูจากเด็กที่มาร่วมทำ รายการ ว่าเขาเสนอความคิดเห็นอะไร น่าสนใจแค่ไหน จะทำให้เป็นจริงได้ไหม ซึ่งก็จะต้องดู องค์ประกอบอื่นๆ ด้วย ไม่ใช่ทำออกมาแล้วดูกันเองชื่นชมกันเอง ต้องทำออกมาแล้วให้คนหนุ่มมาก ดูแล้วชื่นชม และได้สาระความรู้ด้วย ไม่มีอะไรที่ตายตัว แต่ความเปลี่ยนแปลงต้องค่อยๆ เป็น ค่อยๆ ไป เพราะเด็กมีความพร้อมในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่เต็มที่” (ดร.ทัศนัย วงศ์พิเศษกุล, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2552)

“ตอนนี้เดินมาถึงจุดที่เด็กมีส่วนร่วมในระดับหนึ่ง อย่างการนำเสนอ content เขาก็เต็ม แล้ว ตอนนี้ทุกคนอยากขยายกรอบของตัวเอง ตรงนี้เป็นสิ่งที่ต้องทบทวน” (นางสาวกฤษมาวดี กรองทอง, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2552)

“การมีส่วนร่วมของเยาวชนโดยรวมแล้วก็ดี แต่คิดว่ายังน้อยอยู่ เยาวชนน่าจะมีส่วนช่วย ได้มากกว่านี้ ทั้งนี้ก็เข้าใจด้วยเหตุผล การทำงานมันมีหลายขั้นตอน และทุกอย่างต้องเร็วและ ถูกต้อง แต่เท่าที่เห็นเวลาที่เปิดให้เยาวชนมีส่วนร่วม เยาวชนจะให้ความร่วมมือมาก สนใจ กระตือรือร้น อยากจะเข้ามามีส่วนร่วม คิดว่าเป็นรายการของเขา

การมีส่วนร่วมของเด็กๆ คิดว่ากำลังพัฒนาไปในทางที่ดี จากที่เริ่มแรกส่ง content เข้ามา ยังไม่ตรงจุดประสงค์และเป้าหมาย ตอนนี้นี้ดีขึ้น และเด็กก็กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น กล้าพูด กล้าที่จะโทรมาถามว่ามีอะไรให้เขาช่วยตรงไหนได้บ้าง มีอะไรให้ทำหรือเปล่า หรืออยากทำงาน อยากเป็นพิธีกรในช่วงนี้ อยากเล่น Book Therapy ตอนนี้นี้มากๆ จากตรงนี้เลยมองว่าจะทำให้ รายการเริ่มเป็นของเยาวชน เป็นอะไรที่เด็กทำ” (นางสาวพัฒนษณี ตั้งจิตขจร, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2552)

จากการสนทนากลุ่มกับเยาวชนในประเด็นเรื่องระดับการมีส่วนร่วม พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่พอใจในระดับการมีส่วนร่วมในขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-production Stage) ได้แก่ การนำเสนอประเด็นช่วง Teen Talent และช่วง Teen Style การเขียนบทช่วง Book Therapy และการมีส่วนร่วมในการขั้นตอนการผลิต (Production Stage) ได้แก่ การเป็นพิธีกร พิธีกรภาคสนาม ในช่วง Teen Style และการเป็นนักแสดง ช่วง Book Therapy ส่วนในขั้นตอนหลังการผลิต (Post-production Stage) เยาวชนยังไม่สนใจมีส่วนร่วมมากนัก ซึ่งจากการสนทนากลุ่มพบว่า เยาวชนส่วนมากเห็นว่าการมีส่วนร่วมในขั้นตอนก่อนการผลิตและการผลิตนั้น ถือว่าได้มีส่วนร่วมแล้ว โดยในส่วนของขั้นตอนหลังการผลิต เป็นส่วนที่ต้องให้ผู้ผลิตรายการซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ทักษะและความเชี่ยวชาญเป็นผู้ดำเนินการ และในระดับการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของรายการนั้น เยาวชนเห็นว่าเป็นเรื่องของผู้ผลิตรายการ เพราะหากเปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการผลิต จะมีผลต่อคุณภาพของรายการ

“ถ้าให้พวกเราทำเองทุกขั้นตอน เห็นว่าเยอะเกินไป” (นายปิยะกัลป์ ศรีเมือง, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“มีส่วนร่วมได้ทุกส่วน แต่ต้องอยู่ในความดูแลของผู้ใหญ่ที่ทีมงาน เรามีส่วนตรงนั้นได้ แต่ขึ้นชื่อว่า ‘เยาวชน’ เราก็ยังต้องการผู้ใหญ่มาช่วยดูแล ผมเชื่อว่าการทำหน้าที่ของเยาวชน แต่ละคนมีพรสวรรค์แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหน ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดด้วย ถ้าให้เยาวชนทำทั้งหมด แล้วผู้ใหญ่ไม่ต้องยุ่ง กรอบที่เคยกำหนดไว้ก็จะกรอบลงทีละนิด พอถึงจุดๆ หนึ่งก็จะกลายเป็นว่าทุกคนอิสระ อยากทำอะไรก็ทำ เนื้อหาจะแรงแค่ไหนก็ไม่สนแล้ว” (นายอติวัฒน์ ตันตวิวัฒน์, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“ถ้าพูดในแง่ของคนที่เรียนมากก็อาจทำได้ แต่พวกเราที่ไม่ได้เรียนมาโดยตรง ได้มีส่วนร่วม ตรงนี้ก็นับว่าดีแล้ว” (นางสาวนภาพร กิตติศักดิ์ไพรัช, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“ถ้าเยาวชนมีส่วนร่วมมากอาจจะควบคุมยาก” (นายกิตติคุณท์ วัฒนะนุพงษ์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“ผมว่ารายการนำเสนอว่าเยาวชนมีส่วนร่วม แต่ถ้าเทียบกับรายการมดคันไฟ ช่อง Thai PBS จะเทียบไม่ได้ เพราะเมื่อเยาวชนมีส่วนมาก ความเป็นมืออาชีพจะน้อยลง แต่ถ้าเยาวชนมีส่วนร่วม 30 % มีทีมงานผู้ใหญ่อีก 70 % งานก็จะไปได้มากกว่า” (นายพฤษดิ์ แก้วพิบูลย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“หนูค่อนข้างเชื่อในพี่ๆ ว่าทำได้ดีอยู่แล้ว เพราะทุกวันนี้ถึงแม้จะไม่ได้เรียกน้องๆ ทุกคน เข้าประชุมว่าจะเอารูปแบบไหน นโยบายรายการจะเป็นยังไง แต่พี่ๆ ทุกคนก็จะค่อนข้างแคร์ว่า เด็กรู้ เสนออะไร

อย่างช่วง Book Therapy ก็เป็นช่วงที่เด็กๆ คิดกันเอง ถึงแม้จะไม่ได้เอาไปเสนอว่าพี่คะ ทำช่วง Book Therapy ในรายการสิคะ แต่เค้าก็คอยมองพวกเราอยู่ตลอด ถ้าเขาเห็นว่าอะไรใช้ได้ ก็จะหยิบไปใส่ในรายการ หนูรู้สึกว่าจะถึงจะไม่เปิดโอกาสตรงๆ ว่าเสนอมา พี่เราจะทำอะไร แต่เขามองอยู่ อย่างตอนนี้ที่เปิดโอกาสให้เด็กๆ เสนอ content เขาไม่ได้เสนอตรงๆ แต่เขาสังเกต อย่างพี่บอยเขาจะคุยกับหนูตลอดว่า TK จะเปิดโอกาสให้เยาวชนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วม ถึงแม้เขาจะไม่ได้ให้เรามานั่งโต๊ะแล้วคุยกัน แต่เขาก็รับฟัง แต่ถ้าในอนาคตให้น้องๆ เข้ามาทำทั้งหมดก็เป็นสิ่งที่ดี เพราะน้องบางคนอาจจะไม่รู้ว่ามีมองอยู่

‘ถ้าอยากให้เยาวชนมีส่วนร่วมเต็ม 100 คิดว่าทำได้ แต่ต้องทำใจยอมรับกับสิ่งที่จะตามมา เพราะจะขาดความเป็น unity เพราะยิ่งน้องมากคน รูปแบบรายการก็ยิ่งหลากหลาย จะกว้างมาก ตอนนี้อย่างการทำอยู่ก็ดีอยู่แล้ว เพราะชัดเจนมากที่เราหยิบเยาวชนตัวอย่างขึ้นมาให้เห็นว่าเยาวชนไทยเก่งนะ ทำได้นะ กิจกรรมที่น่าสนใจมีอีกเยอะนะ ใช้เวลาให้ดีสิ ถ้าให้เด็กเข้ามาทำคุณภาพที่ออกไปอาจจะลดลงบ้าง แต่ถ้ายอมเสี่ยงก็ต้องเลือก” (นางสาวปริศนา กัมพูสิริ, สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2552)

ในเรื่องของภาพความชัดเจนของการมีส่วนร่วมของเยาวชนในรายการโทรทัศน์ TK Teen นั้น พบว่าเยาวชนผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตบางคนเห็นว่ารายการโทรทัศน์ TK Teen ยังไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงภาพของการมีส่วนร่วมของเยาวชนในระดับต่างๆ ได้อย่างชัดเจน ซึ่งทาง

ผู้ผลิตรายการจำเป็นต้องหาวิธีในการนำเสนอภาพของการมีส่วนร่วมของเยาวชนให้ชัดเจนขึ้น เช่น การให้พิธีกรพูดในรายการว่าเป็นรายการที่เยาวชนมีส่วนร่วม หรือการพูดเข้าช่วงต่างๆ ที่เป็นประเด็นหัวข้อของเยาวชน

“ดูไม่ออกครับว่าเยาวชนมีส่วนร่วมมากน้อยแค่ไหน ยิ่งเป็นผู้ชมจะไม่รู้เลยว่าเยาวชนคนไหนเขียนบท แค่มียุวชนเป็นพิธีกรเหมือนรายการทั่ว ๆ ไป” (นายชาคริต กาวีชา, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“เรายังอยู่ในสังคมที่ถ้ารู้ว่าเด็กทำอะไรคนจะสนใจน้อยลง” (นายพฤทธิ แก้วพิบูลย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“ตอนนี้คิดว่ายังไม่มีรายการไหนของฟรีทีวี ที่เป็นเยาวชนทำซัดๆ เพราะมีปัจจัยหลายอย่าง ถ้าจะเปิดโอกาสให้เยาวชนทำจริงๆ โดยผู้ใหญ่ back อย่างเดียว ก็จะได้ในแง่ของการที่เยาวชนเป็นคนทำ แต่เรื่องของคุณภาพอาจจะยังไม่เท่า ไม่ใช่ว่าเด็กไม่เก่ง แต่ยังไม่มีประสบการณ์ อย่างรายการในช่องเคเบิลทีวี ก็มีหลายรายการที่เยาวชนทำหมดเลย ก็จะได้รายการคนละแบบกับที่เราทำ หนูเคยไปสัมภาษณ์คนที่ทำ ก็จะได้ความมันส์ ความแปลก อยากถ่ายอะไรก็ถ่าย ก็ทำให้เด็กได้เรียนรู้ หนูคิดว่ามันคนละจุดประสงค์กัน” (นางสาวปริศนา กัมพูสิทธิ์, สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2552)

ปัญหานำวิจัยข้อที่ 2 ประสิทธิภาพของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นอย่างไร

ต่อประเด็นเรื่องประสิทธิภาพของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการพัฒนา รายการโทรทัศน์ TK Teen นั้น ผลจากการศึกษาโดยการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและการ สัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการและเยาวชน พบว่าการที่บุคคลทั้งสองกลุ่มได้แก่ผู้ผลิตรายการและ เยาวชนใช้การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนา รายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนทั้งทางด้านความคิดและจากการได้ลงมือปฏิบัติจริงจากการมีส่วนร่วมใน กระบวนการผลิตรายการในขั้นตอนต่างๆ และสำหรับผู้ผลิตรายการเอง

การที่สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ซึ่งมีบทบาทในการเป็นผู้สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านแหล่งทุนในการดำเนินการ การสนับสนุนเชิงนโยบาย

และสนับสนุนในเชิงพื้นที่ทางกายภาพ ซึ่งเอื้อต่อการให้เยาวชนและผู้ผลิตรายการได้สื่อสารกัน โดยมีพื้นฐานในการการรับฟังและเคารพในความคิดเห็นที่แสดงออกมาอย่างเข้าใจนั้น นำไปสู่การฝึกฝนให้เยาวชนรู้จักคิดวิเคราะห์และตัดสินใจในการทำงานร่วมกับผู้ผลิตรายการ อีกทั้งยังก่อให้เกิดการไหลเวียนแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่างๆ ระหว่างเยาวชนและผู้ผลิตรายการ

และในขณะเดียวกันก็ถือเป็นความพยายามในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาสาระสำหรับเหมาะสมกับเยาวชนเพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในสื่อกระแสหลักที่มุ่งเน้นแต่ความบันเทิง โดยมีจุดมุ่งหมายในการกระตุ้นและจุดประกายให้เยาวชนค้นพบความถนัด สร้างความมั่นใจให้แก่เยาวชนที่เข้ามามีส่วนร่วมให้เห็นคุณค่าของตนเอง คุณค่าของความคิดต่างๆ ทั้งของตนเอง เพื่อนเยาวชน และผู้ผลิตรายการ โดยเป็นเวทีที่เปิดโอกาสในการรับฟังข้อคิดเห็นที่แตกต่างอย่างเข้าใจ ผ่านการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และเกิดความรับผิดชอบร่วมกันในฐานะผู้ผลิตรายการ

“เราพอใจในระดับหนึ่ง จากการที่เด็กสมัครเข้ามาตั้งแต่รุ่นแรก ซึ่งมีเด็กหลายคนที่ไม่ได้ดีในเวทีอื่นๆ ซึ่งเราก็สนับสนุน บางคนเราก็เสียดาย แต่มันเป็นอนาคตของเขา อย่างน้อยที่สุด เด็กกลุ่มนี้สามารถเป็นแรงบันดาลใจให้เด็กคนอื่น ๆ ที่อยากเป็น อยากทำ แต่ไม่แน่ใจเพราะเรียนอีกทางหนึ่งมา แต่เราไม่สนใจว่าจะเรียนอะไรมา เราเปิดโอกาสให้ ถ้ามีความตั้งใจจริงและความมุ่งมั่น แต่ไม่ใช่ว่าเดินเข้ามาแล้วสามารถทำได้เลย เรามีการอบรมเพื่อเสริมทักษะให้เด็กรู้จักเนื้องานที่แท้จริง ขณะเดียวกันเมื่อได้รับการอบรมแล้ว จะทำให้เขารู้ว่าจากที่คิดที่ฝันไว้ว่าอยากทำ แต่พอได้เรียนรู้และสัมผัสกระบวนการจริงๆ อาจจะไม่ใช่ตัวเขา เด็กพวกนี้อาจจะไม่อยู่ แต่ก็จะมีเด็กบางคนที่เหมาะสม และสามารถเป็น Role Model ให้กับเด็กอื่นๆ ได้

บางทีเราคิดว่าพอจบ ม.6 แล้วไปเรียนต่อด้านอื่น มันเปลี่ยนชีวิตไม่ได้ ก็จะต้องทนเรียนไปจนกระทั่งจบแล้วก็ไปประกอบอาชีพตามสายที่ตัวเองเรียนมา ซึ่งมันจะ suffer ไปตลอด แต่ขณะเดียวกันเขามีความฝันเล็กๆ ที่อยากทำ เขาก็ยังมีโอกาสที่ได้ทำ และความเป็นโอกาสอย่างนี้มันไม่กดดัน พอเป็นงานที่ทำด้วยใจรักก็จะออกมาดี

TK “ไม่ได้คาดหวังว่าน้องจะต้องมาตอบแทนอะไร เราคาดหวังให้เขาเป็น ให้เขารักในสิ่งที่เขาเป็น ให้เขาได้ทำตามความฝัน” (ดร.ทัศนัย วงศ์พิเศษกุล, สัมภาษณ์ 11 เมษายน 2552)

“การได้เป็น Producer ในช่วงปี 2 เป็นเรื่องที่มีภูมิใจที่สุดในชีวิต” (นายพทธรณ์ แก้วพิบูลย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

จากการศึกษาพบว่าเยาวชนที่มีส่วนร่วมในการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen ส่วนใหญ่ไม่เคยมีความรู้ในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์มาก่อน แต่เมื่อได้เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen แล้ว เยาวชนเกิดความรู้และความเข้าใจในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์เพิ่มขึ้น ทั้งจากการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ที่จำเป็นในการสร้างสรรค์สื่อโทรทัศน์ ซึ่งทางผู้ผลิตรายการได้จัดขึ้น การได้ลงมือปฏิบัติจริง และการได้รับคำแนะนำจากทีมงานผู้ผลิตรายการ แต่เนื่องจากเยาวชนที่มีส่วนร่วมในการผลิตรายการในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่ทางทีมผู้ผลิตรายการเปิดรับสมัครเข้ามาเมื่อเดือนมกราคม 2552 ซึ่งประกอบไปด้วยเยาวชนทั่วไป และเยาวชนที่เคยเข้าร่วมโครงการอบรมด้านการเขียนกับอุทยานการเรียนรู้ TK park มาก่อน โดยเยาวชนกลุ่มนี้มียังขาดความรู้ในกระบวนการทำรายการโทรทัศน์ ซึ่งแม้ทางทีมผู้ผลิตรายการได้เคยจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจในรูปแบบรายการโทรทัศน์ TK Teen และกระบวนการทำงานแก่เยาวชนแล้ว แต่ยังไม่เพียงพอสำหรับเยาวชน

อย่างไรก็ตามเยาวชนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานจากการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ตั้งแต่การนำเสนอประเด็น การหาข้อมูล การติดต่อประสานงาน การเป็นผู้ช่วยทีมผู้ผลิตรายการในการจัดเตรียมสถานที่ การเขียนบท การแสดง และการเป็นพิธีกร โดยมีทีมผู้ผลิตรายการเป็นผู้ให้คำแนะนำในการทำงาน

“ทำให้เข้าใจการทำรายการว่ามีลักษณะการทำงานยังไง คือ มีการคัดเลือก content มีการแบ่งหน้าที่ เช่น พิธีกร การทำเนื้อหา การถ่ายภาพ การทำ Graphic” (นายปิยะกัลป์ ศรีเมือง, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“ได้เข้ามามีส่วนร่วมทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลัง ได้รู้ process ขั้นตอนในการเขียนบท ได้คุยกับ producer ว่าทำไมถึงมีการแก้บท เช่น คำพูดอาจจะไม่เข้าปาก หรือใช้คำเยอะเก็นไป และในส่วนของนักแสดง พิธีกรได้มีโอกาสเห็นการถ่ายทำทั้งในและนอกสถานที่ ได้เห็นวิธีการทำงาน การออกกอง การ set การถ่ายทำ ส่วนเนื้อหา content ที่เคยส่งไปแล้วได้รับเลือกให้ถ่ายทำ ต้องติดต่อประสานเพิ่ม อย่างเบอร์คุณพศิน เรื่องวุฒิ หายากมาก เพราะเป็นดารา แต่สุดท้ายก็ได้มาถึงแม้เราไม่ได้เป็นพิธีกรในเทปนั้น แต่เราก็ภูมิใจในผลงาน” (นายอดิวัฒน์ ตันติวุฒิ, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“ก่อนเข้ามาคิดว่าการทำรายการต้องวุ่นวาย แต่พอเข้ามาเห็นว่าเป็นกองเล็ก ทำงานไว หนูได้ส่ง content เขียนบท Book Therapy และได้แสดง ซึ่งแต่ละหน้าที่ก็แตกต่างกัน หนูเป็นคน

ชอบเขียนอยู่แล้ว พอ content เราได้รับเลือกก็ต้องหาข้อมูลเพิ่มเติม อย่างเรื่องพิพิธภัณฑน์ ก็ต้องไป survey ก่อน ไปเก็บรายละเอียดดูว่าจุดเด่นของที่นี่คืออะไร เราได้พัฒนาความรู้เราด้วย ต้องทำให้งานมีคุณภาพที่สุด อย่างการเป็นนักแสดง เราก็ได้รู้มุกตลก รู้การทำงาน เพราะหนูเรียนบัญชีมาไม่เคยรู้เรื่องการทำโทรทัศน์มาก่อน พอได้มาทำตอนนี้เหมือนเราได้ฝึกฝน ได้รู้ว่าสิ่งที่เราฝึกฝน สิ่งที่เราอยากทำ เราทำได้จริงๆ นะ ไม่ได้เป็นแค่ความฝันเลื่อนลอย ใครๆ ชอบพูดว่าจะทำได้หรือ ทุกวันนี้ก็มีผลงานออกมาให้เห็น บทที่เราเขียนก็มีน้องมาเล่น ได้ออกโทรทัศน์ถึงแม้จะแค่ 2 นาที ถ้าเรามีโอกาสแล้วไม่ว่า โอกาสก็จะผ่านไป” (นางสาวนภาพร กิตติศักดิ์ไพรัช, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“ผมเรียนวารสารฯ ที่ธรรมศาสตร์จะเรียนพื้นฐานก่อน พอปี 2 ได้เรียนการผลิตรายการ และได้เอาประสบการณ์จริงมาใช้ได้ พอได้มาทำแล้วรู้อะไรมากกว่าในห้องเรียนครับ ในห้องเรียนจะสอนทฤษฎีและการปฏิบัติจะมีน้อย เพราะเรื่องงบประมาณน้อย รวมทั้งเวลาในการเรียนด้วย แต่รายการนี้ผมทำมา 2 ปีแล้วก็ได้รู้อะไรมากขึ้น อย่างการจัดรายการคลาดเคลื่อน และควรแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างไร มีการวางคิวหรือการทำ Breakdown Script อย่างไรให้งานเสร็จภายในคืนนั้น ๆ เพราะทุกอย่างเป็นขั้นตอนในการทำงานทั้งหมด

‘เขียนสคริปต์ แรก ๆ จะให้พี่บอยดูก่อนว่าสคริปต์ผ่านหรือไม่ และส่งกลับมาแก้ไข แต่หลัง ๆ ดูเหมือนพี่จะแก้บ่อยลง เพราะเรามีประสบการณ์การเขียนมากขึ้นแล้ว ส่วนการเรียนรู้ พี่จะคอยบอกว่าเวลาถ่ายทำอย่างนี้ เขียนสคริปต์ทำอย่างนี้ แล้วเราก็เข้าไปถามถ้าเราไม่เข้าใจ

‘ผมเข้าใจว่ากระบวนการทำงานเป็นอย่างไร เพราะผมเข้าไปดู เลยรู้ว่าถ่ายไว้เยอะ ๆ ดีกว่าถ่ายไว้หน่อย ๆ และจะถูกจำกัดด้วยการ on air และเข้าใจว่าต้องกำหนดด้วยเวลา เคยไปดูพี่เขาทำแล้วเห็นเขาลงเสียง ตัดต่อ” (นายพฤทธิ แก้วพิบูลย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“รู้เพิ่มขึ้นครับ เพราะได้ถ่ายรายการเดือนละครึ่ง ที่เรียนละครเวทีมาเรื่องกลองก็คนละครึ่งด้านกันเลย แต่มาทำงานกับ TK Teen ได้ความรู้จากประสบการณ์ และได้เอาไปปรับใช้กับการเรียนด้วย คือเรื่องละครเวทีกับละครโทรทัศน์มันต่างกันด้วยแอดติ้งและบทละคร” (นายกิตติคุณ วัฒนนะนุพงษ์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“ได้รู้ขั้นตอนการทำงานจากประสบการณ์การทำงาน การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการทำรายการ ไม่เข้าใจอะไรหรืออยากรู้อะไรก็ถามได้เลย พี่ก็สอนทุกอย่าง” (นายชาคริต กาวิชา, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“เป็นการทำไปด้วยอบรมไปด้วยพร้อมๆ กัน คืออบรมด้วย ทำการบ้านด้วย ส่งงานแล้วก็ได้แนวทางใหม่เพิ่มกลับไป เป็นแบบ *learning by doing*

‘การได้ทำรายการออกอากาศ ทำให้ได้เรียนรู้กระบวนการทำงานมากขึ้น ไม่ได้รู้แค่การเป็นพิธีกรเบื้องหน้า แต่รู้ว่าเบื้องหลังต้องทำอะไรบ้าง กว่าจะมาเป็นสคริปต์ มันมีผลกับการทำงานปัจจุบันด้วย เวลาอ่านสคริปต์ จะทำความเข้าใจก่อนแล้วค่อยพูดตามที่เราเข้าใจ แต่บางคำที่เป็นคำเพราะๆ ก็จะไม่อยากเปลี่ยน เพราะเข้าใจคนเขียนสคริปต์ว่า เค้ดตั้งใจเขียนมาแล้ว ไม่ใช่ที่เราแค่อ่านเข้าใจแล้วจะพูดอะไรก็ได้ เพราะบางที่พูดภาษาเราอาจจะไม่เพราะ นอกจากเข้าใจแล้วต้องดูว่า คำนี้สวย เขาคงอยากเอาไว้ เขาตั้งใจเขียนแล้ว ทำให้เราเข้าใจมากขึ้น ก็จะพยายาม” (นางสาวปริศนา กัมพูสิริ, สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2552)

จากการศึกษาพบว่า ช่วง Book Therapy ซึ่งเยาวชนมีส่วนร่วมในการเขียนบท การคัดเลือกนักแสดง และเป็นผู้แสดงนั้น เป็นกระบวนการที่เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด แต่เนื่องจากรายการในช่วง Book Therapy นี้ เป็นการทำงานร่วมกันของเยาวชนรุ่นที่ 1, รุ่นที่ 2 และรุ่นที่ 3 ซึ่งเป็นรุ่นปัจจุบัน โดยมีนักแสดงที่แสดงบทคุณหมอสติเฟื่อง คือ นายกิตติคุณท์ วัฒนนะนุพงษ์ เป็นเยาวชนหลักของช่วงนี้ ส่วนนักแสดงที่แสดงบทคนใช้นั้น เป็นเยาวชนจากทั้ง 3 รุ่นที่สับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป เช่นเดียวกับเยาวชนที่ทำหน้าที่เขียนบท ซึ่งขั้นตอนในการทำงานหลังจากบทได้รับการแก้ไขจากทีมผู้ผลิตและส่งให้นักแสดงเพื่อเตรียมการถ่ายทำนั้น ในบางครั้งนักแสดงยังขาดความเข้าใจในบทหรือสิ่งที่ผู้เขียนบทต้องการสื่อสาร ซึ่งจากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมพบว่า ทีมผู้ผลิตรายการสามารถพูดคุยทำความเข้าใจได้ในระดับหนึ่ง แต่ในความเห็นของผู้แสดงเองคิดว่า หากผู้เขียนบทสามารถอธิบายเพื่อสร้างความเข้าใจในบทขณะถ่ายทำได้ จะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

“อยากมีโอกาสได้คุยกับน้อง ๆ รุ่นใหม่ที่เป็นคนเขียนบทครับ น่าจะออกมาได้ดีกว่า ผมได้บทก่อนถ่ายประมาณ 3 วัน อาจจะเจอก่อนถ่ายซัก 15 – 20 นาที น่าจะเข้าใจกันมากยิ่งขึ้นและน่าจะดีกว่าที่ผ่านมามากครับ” (นายกิตติคุณท์ วัฒนนะนุพงษ์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“ถ้าได้คุยกับคนเขียนบทก่อนสิ่งที่ได้ออกมาน่าจะดีกว่า เพราะภาพที่ออกมาจะตรงกับที่คนเขียนบทต้องการจริง ๆ ผลลัพธ์น่าจะดีกว่า” (นายชาคริต กาวิชา, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“ถ้าเทปไหนที่ผมไม่ได้มา ผมจะเขียนให้เข้าใจชัดเจนเลย แต่ถ้าผมมาด้วยจะเขียนให้เข้าใจสั้น ๆ แล้วมา brief นื่องที่จะเล่นในเทปนั้น ๆ ก็มีบางครั้งที่เราเขียนบทมาแล้วไม่ได้คุยกับคนเล่น และพอได้ดูเทปแล้วเห็นว่าไม่ใช่ แต่ก็ถือเป็นความผิดของเราครับ จะไม่โทษน้องครับ” (นายพฤทธิ แก้วพิบูลย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

การที่เยาวชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์นอกจากจะได้เรียนรู้วิธีการทำงานแล้ว เยาวชนยังนำความรู้จากการทำงานไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอีกด้วย เช่น การเป็นผู้รับสารที่นอกจากจะชมรายการโทรทัศน์เพื่อความบันเทิงแล้ว ยังศึกษาเทคนิควิธีการทำงานของรายการอื่นๆ เพื่อนำมาพัฒนาการทำงาน รวมถึงการแนะนำข้อมูล เช่น หนังสือ หรือกิจกรรม ที่นำเสนอในรายการให้แก่เพื่อนหรือคนใกล้ชิด

“ทำให้ดูรายการอื่นอย่างเข้าใจมากขึ้น เพราะเข้าใจในกระบวนการทำงาน” (นางสาวนภาพร กิตติศักดิ์ไพรัช, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“พอได้เข้ามาทำ เริ่มเข้าใจข้อจำกัดและเงื่อนไข ในการทำรายการโทรทัศน์” (นายอดิวัฒน์ ตันติวุฒิ, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“ในฐานะที่เป็นคนดู และเป็นคนทำด้วย จะถามว่าทำแบบนี้ทำไม (วิจารณ์) ถ้าเป็นคนดูก็จะว่าเลย ในมุมคนทำก็ทำความเข้าใจ แต่ก็ comment ด้วย” (นายพฤทธิ แก้วพิบูลย์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“พอดูรายการอื่นก็เข้าใจมากขึ้นว่าการทำงานมีผิดพลาดกันบ้าง บางที่เราพูดก็ยังพลาดเลย” (นายชาคริต กาวีชา, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“พอได้มาทำรายการช่วง Book Therapy ทำให้ได้อ่านหนังสือมากขึ้น ได้รู้ว่าหนังสือเล่มนี้จุดมุ่งหมายต้องการอะไร ได้คุยกับเพื่อนว่ามีหนังสือเล่มนี้ประมาณนี้ ไปไปได้แนะนำหนังสือให้เพื่อนด้วย และมีหนังสือหลายเล่มที่ซื้อมาเพราะได้รับการแนะนำจาก Book Therapy คิดว่ามันน่าสนใจครับ” (นายกิตติคุณท์ วัฒนนะนุพงษ์, สัมภาษณ์, 7 เมษายน 2552)

“ตอนนี้เวลาเราดูพิธีกรรายการอื่นๆ เราได้สำรวจตัวเองไปด้วย เช่น พิธีกรคนนี้อาจจะยังใหม่ พูดไม่ชัด เหมือนเราสมัยก่อนที่ยังพูดไม่ชัด และพอเห็นคนอื่นทำก็รู้ว่ามันไม่ดีจริงๆ แต่ตอนนั้นที่ผู้ใหญ่บอกเราก็กังไม่เข้าใจ หรือเราเห็นพิธีกรผู้ใหญ่ที่เก่งๆ เราก็อยากเป็นแบบนั้นบ้าง”

‘ล่าสุดหนูไปประกวดของ K Bank แล้วต้องขึ้นพูด เพราะเราต้องทำหน้าที่เป็นประชาสัมพันธ์ เป็น Brand Ambassador ขององค์กร มีรอบที่ต้องขึ้นไปพูดบนเวที หนูไม่กลัวคู่ต่อสู้เลย พอลงจากเวทีคิดว่าทำได้ คิดว่าที่เราทำมา 2-3 ปี ไม่สูญเปล่า หนูรู้สึกว่าได้ดีกว่าคนอื่นทั้งๆ ที่ก็ยังเด็กอยู่ และรู้สึกว่าในการทำงานกับเพื่อนๆ หลายคน เราจะเป็นคนที่รับผิดชอบมากกว่า ตรงต่อเวลาและมีความจริงจังในการทำงานมากกว่า การทำงานสอนให้เราเป็นผู้ใหญ่” (นางสาวปริศนา กัมพูสิริ, สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2552)

รวมไปถึงเกิดการจุดประกายให้อยากเรียนรู้และพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของอาทิ การพูด พิธีกร ดีเจ การถ่ายภาพ และยังเกิดการรวมกลุ่มของเยาวชนนอกเวลาการทำงานโดยนัดหมายเพื่อไปดูงานหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการทำรายการอีกทางหนึ่งด้วย

“นัดเจอกันบ่อย คุยกันเกือบทุกวัน MSN นัดกันไปดูงานต่างๆ อย่างหอศิลป์” (นายอติวัฒน์ ตันติวุฒิ, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

“กลายเป็นเครือข่ายไปแล้ว เดี่ยวนี้ไปดูอะไร จะมองหา content เมื่อเอามานำเสนอในรายการได้” (นางสาวนภาพร กิตติศักดิ์ไพรัช, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2552)

ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen

จากการศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen ได้แก่

1. เวลาในการทำงาน

เนื่องรายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นรายการโทรทัศน์ที่มีกำหนดออกอากาศเป็นประจำทุกสัปดาห์ เพื่อให้การทำงานเป็นไปตามแผนและสอดคล้องกับนโยบายที่ต้องการความทันสมัยของข้อมูลข่าวสาร ทางทีมผู้ผลิตรายการจึงมีกำหนดการถ่ายทำรายการทุกสัปดาห์ และเนื่องจากเยาวชนที่เข้าร่วมเป็นเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ จึงถ่ายทำได้เฉพาะวันเสาร์ – อาทิตย์ หรือวันหยุด

นักชัตตฤกษ์ หรือหากจำเป็นต้องถ่ายทำในวันธรรมดา ก็จะต้องนัดหมายเพื่อไม่ให้กระทบต่อการเรียนของเยาวชน

“ติดเรื่องเวลาในการทำงานของเราและของน้องที่ไม่สัมพันธ์กัน (นางสาวกฤษมาวดี กรองทอง, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2552)

“ปัญหาสำคัญ คือ เรื่องของเวลา เพราะการทำงานที่ดี ต้องมีเวลาในการหาข้อมูล มีเวลาในการเขียนสคริปต์ มีเวลาสำหรับนัดหมาย และเวลาในการตัดต่องานให้มีคุณภาพ สำหรับการมีส่วนร่วมของน้อง อาจจะมีปัญหาบ้างในช่วงน้องๆ ติดสอบ ที่มีการส่งข้อมูล และสคริปต์ช้า” (นางสาวปิยะนันท์ ภิรมย์ฉัตรเพชร, สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2552)

2. ความรู้และประสบการณ์ของเยาวชน

แม้รายการโทรทัศน์ TK Teen จะเปิดโอกาสให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตในขั้นตอนต่างๆ แต่เนื่องจากเยาวชนส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานความรู้ด้านการสื่อสารมาก่อน ซึ่งการผลิตรายการโทรทัศน์นั้น มีกระบวนการที่ซับซ้อน ประกอบกับการต้องทำงานภายใต้เงื่อนไขระยะเวลาที่กำหนด ทำให้เยาวชนยังไม่สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่

3. งบประมาณ

เนื่องจากรายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นรายการที่มีงบประมาณจำกัด ทำให้เกิดข้อจำกัดในการผลิตรายการซึ่งส่งผลกระทบต่อความร่วมมือของเยาวชน เช่น การถ่ายทำรายการนอกสถานที่ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในขั้นตอนการผลิต (Production) ค่อนข้างสูง ดังนั้นจึงสามารถถ่ายทำรายการนอกสถานที่ในจังหวัดใกล้เคียงกับกรุงเทพฯ ได้ไม่เกินเดือนละ 1 ครั้ง ซึ่งในบางครั้งหัวข้อหรือเรื่องราวที่เยาวชนนำเสนอมานั้นมีความน่าสนใจ แต่ไม่สามารถผลิตได้ด้วยเงื่อนงำดังกล่าว

จากการสัมภาษณ์เยาวชนซึ่งมีส่วนร่วมในขั้นตอนการผลิต คือ พิธีกรในรายการ พบว่าการที่รายการโทรทัศน์ TK Teen ไม่มีงบประมาณในการจัดหารวมถึงการไม่มีผู้สนับสนุนในด้านเครื่องแต่งกายนั้น เยาวชนซึ่งทำหน้าที่พิธีกร หรือพิธีกรภาคสนาม จำเป็นต้องนำเครื่องแต่งกายของตนเองมาใช้ในการถ่ายทำรายการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงาน

“หนูมีปัญหาเรื่องเสื้อผ้าพิธีกร เพราะหนูต้องหาเสื้อผ้าเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับค่าคุณภาพ บางทีหนูรู้ตัวว่ายังแต่งตัวไม่ดี บางทีปวดหัว บางทีปวดหู มันไม่เนี้ย อาจจะมาจากตัวหนูเอง

ด้วย เพราะพอต้องหาเสื้อผ้าเอง ก็ต้องเอาตามที่มี บางอาทิตย์เราก็สามารถหาที่ตรงกับ concept ได้ แล้วเราก็เรียนไปด้วยเลยไม่ค่อยมีเวลา อย่างบางทีหนูรู้สึกว่ ‘ไปเดินป่าหรือ ไม่เหมาะเลย’ ส่วนใหญ่พี่เค้าก็บอกล่วงหน้า แต่บางทีเราก็กหาไม่ทัน ถ้ามี sponsor เสื้อผ้า จะช่วยคุณภาพพิธีกรได้ชัดเจนขึ้น” (นางสาวปริศนา กัมพูสิริ, สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2552)

“เรื่องการสนับสนุนค่าใช้จ่ายของน้อง เพราะพอลงไปในกระบวนการทำงาน เด็กที่จะมาทำงานกับเราก็มียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง อย่างเด็กที่ตั้งใจมาทำงานกับเรา แต่ต่อเนืองตลอดเวลา ก็อาจทำให้เค้าแฉ่วลง

‘ บางครั้งเราก็กคิดว่าพอเราเลือกน้องๆ ได้แล้ว เขาจะสามารถเดินทางไปลงเสียงกับเราได้ไหม เขาก็มีค่ารถไหม พอเราคิดมาถึงจุดนี้เราก็กไม่แน่ใจว่าการมีส่วนร่วมของน้อง จะไปได้ทุก ครั้งไหมเพราะในกระบวนการเราต้องลงเสียงทุกวันอังคาร ตรงนี้เป็นจุดที่เราต้องวางแผนต่อ” (นางสาวกฤษมาวดี กรองทอง, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2552)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen ประกอบด้วย

1. นโยบายของผู้ผลิตรายการ ได้แก่ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อรายการโทรทัศน์ TK Teen เนื่องจากรายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นรายการที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นช่องทาง (Channel) ในการสื่อสารของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ดังนั้นในระดับการวางแผนและกำหนดนโยบายของรายการโทรทัศน์ TK Teen ซึ่งเป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วม นั้น เยาวชนจึงยังไม่สามารถมีส่วนร่วมได้ ซึ่งหากผู้บริหารสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ต้องการจะปรับรูปแบบรายการ หรือนโยบายต่างๆ ในการดำเนินงาน เช่น ต้องการให้รายการถูกผลิตโดยทีมงานมืออาชีพทั้งหมด หรือลดระดับของการมีส่วนร่วมของเยาวชนก็สามารถทำได้

2. ทีมผู้ผลิตรายการ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางรูปแบบรายการ ขั้นตอนก่อนการผลิต ขั้นตอนการผลิต และขั้นหลังการผลิต รวมถึงรับผิดชอบการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์สื่อสำหรับเยาวชน เพราะสื่อโทรทัศน์ นอกจากจะเป็นสื่อมวลชนที่มีขนาดใหญ่และครอบคลุมผู้รับสารอย่าง

กว้างขวางแล้ว ยังเป็นสื่อที่มีความซับซ้อนในด้านเทคนิคการผลิต มีเรื่องของการลงทุนและค่าใช้จ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างมาก (กาญจนา แก้วเทพ, 2548)

ซึ่งจากนโยบายของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen ทีมผู้ผลิตรายการ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจในแนวคิด รวมถึงการวางแผนและหาแนวทางในการทำงานตามขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ โดยมีเยาวชนที่ยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำงานด้านการผลิตรายการโทรทัศน์ร่วมทำงานด้วย อีกทั้งทีมผู้ผลิตรายการเอง ต้องมีแนวคิดที่เปิดกว้างและยอมรับความคิดเห็นของเยาวชนซึ่งถือเป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรงของรายการ รวมถึงมีวิธีการทำงานที่ยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เยาวชนได้เรียนรู้ รวมถึงการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า อันเกิดจากการทำงาน ในขณะที่เดียวกันต้องรักษาคุณภาพในการผลิตรายการให้ได้มาตรฐานอย่างสม่ำเสมอและทันกำหนดเวลาในการออกอากาศเป็นประจำทุกสัปดาห์อีกด้วย

“ทีมงานต้องแบ่งการทำงานออกเป็นสองส่วนคือ การทำงานให้รายการออกมาดูแล้วโอเค และต้องให้คนที่มาร่วมทำงานรู้สึกสนุกและอินไปกับมันด้วย

‘ถามว่ากระบวนการทำงานของเราดีขึ้นไหม ยากขึ้น เพราะเราควบคุมอะไรบางอย่าง อาจจะไม่ได้อีก 100 % แต่เราก็ยืดหยุ่นการทำงานให้เข้ากับน้องที่มาช่วย บางคนมีความสามารถมาก บางคนมีความสามารถน้อย ผสมผสานกันไป แต่น้องๆ ได้เป็นสะพาน ทำให้รายการของเยาวชนอันนี้ ไม่ได้ถูกแยกออกให้เป็นรายการที่ผู้ใหญ่ผลิตให้เด็กดู แต่เป็นรายการที่สะท้อนสิ่งที่เด็กทำจริงๆ’ (นางสาวกฤษมาวดี กรองทอง, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2552)

“เวลาเด็กมาทำงาน ผมยินดีมากที่จะให้โอกาสเค้า ‘เออ ลองมาเป็นพิธีกรมัย’ ‘ยูทูลองมาตรงนี้ซักสองสามประโยค’ ‘พอลองมาเล่นตรงนี้นู่นะ’ พยายามจะส่งเสริมโอกาสให้เค้า ซึ่งเราเองก็มีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ในการทำงานนี้ตรงมาพอสมควร เรารู้ว่าวิธีการที่จะเล่นให้สมบทบาทเป็นยังไง ถ้าจะเอาให้ได้ feel จริงๆ มันคงไม่ได้แบบนั้น แต่เราต้องการส่งเสริมโอกาสให้เขาเล่นมากกว่า สอนเทคนิคง่ายๆ ประโยคไหนที่ไม่เข้าใจอารมณ์ ไม่เข้าใจสิ่งที่ต้องการ นำเสนอก็ก็นำหรือทำให้ดูว่า เขาแบบนี้ละ อาจจะไม่ได้อีก 100 แต่ 60- 70 % ก็พอ ให้น้องๆ ได้มีส่วนร่วม แรกๆ เขาอาจจะยังประหม่า ยังไม่ค่อยเข้าใจมุกกลิ้ง แต่พอเราให้โอกาสไปก็พัฒนาขึ้น อย่างโบว์ลิ่งเองแรกๆ ก็ยังไม่ค่อยรู้อะไร พุดหน่อ พุดไม่ชัด พุดเร็ว ทำทางยังไม่ได้ แต่ทำไปก็เข้าใจและได้เอง” (นายธนบดีนทร์ ตู่แก้ว, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2552)

โอกาสการพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการดำเนินงานด้านอื่นๆ

จากการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสาร ได้แก่ การทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสาร (Sender) โดยกำหนดเนื้อหาสาร (Message) ผ่านช่องทางสื่อ (Channel) โทรทัศน์ ไปยังผู้รับสาร (Receiver) ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในวัยใกล้เคียงกัน ถึงแม้ว่าการมีส่วนร่วมของเยาวชนจะยังไม่สามารถมีส่วนร่วมในระดับผู้วางแผนหรือกำหนดนโยบายได้ เนื่องจากสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีข้อจำกัดในการทำงาน แต่การมีส่วนร่วมของเยาวชนในระดับการเป็นผู้ส่งสารนั้น ถือได้ว่าเป็นการปูพื้นฐานความคิดและแนวทางในการดำเนินงานด้านสื่อร่วมกับเยาวชน ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาวิธีการทำงานกับสื่ออื่นๆ ที่มีความซับซ้อนน้อยกว่า รวมถึงมีต้นทุนและงบประมาณในการผลิตน้อยกว่าสื่อโทรทัศน์ได้ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ ที่สามารถให้เยาวชนมีส่วนร่วมได้ในระดับการกำหนดนโยบายหรือการวางแผน ซึ่งถือว่าเป็นระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด หรือสื่อสมัยใหม่ เช่น รายการโทรทัศน์ Online หรือเว็บไซต์ เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen และประสิทธิภาพของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนของรายการโทรทัศน์ TK Teen โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการศึกษาเอกสาร จากผังรายการ สคริปต์รายการ เทปรายการ และการวิเคราะห์เนื้อหารายการ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 คน การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงาน และการจัดกลุ่มสนทนา กับเยาวชนผู้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen จำนวน 8 คน

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์ TK Teen

รายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นรายการโทรทัศน์ของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) กรมประชาสัมพันธ์ รายการโทรทัศน์ TK Teen ทุกวันเสาร์ เวลา 10.10 – 10.30 น. โดยรายการแบ่งเป็นช่วงต่างๆ ดังนี้

1. ช่วง Teen Talent แนะนำเยาวชนและบุคคลที่มีความสามารถด้านต่างๆ ที่หลากหลาย
2. ช่วง Book Therapy เป็นการแนะนำหนังสือ โดยนำเสนอผ่านรูปแบบละครขนาดสั้น
3. ช่วง Teen Style แนะนำสถานที่ แหล่งท่องเที่ยว แหล่งเรียนรู้ หรืองานอดิเรกที่สร้างสรรค์สำหรับวัยทีน
4. ช่วง TK Teen เผยแพร่กิจกรรมของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้

รายการโทรทัศน์ TK Teen แบ่งออกเป็น 3 ระยะได้แก่

1. ระยะเริ่มแรก เดือนพฤษภาคม - กันยายน พ.ศ. 2549

ในระยะนี้ยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน เนื่องจากเป็นปีแรกของการทำรายการ ซึ่งในระยะนี้เองที่มีนโยบายให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยประกาศรับสมัครเยาวชน เข้าร่วมกิจกรรมอบรมและ

Workshop ให้ความรู้ด้านการสร้างสรรค์และผลิตรายการโทรทัศน์ และนำเสนอรูปแบบรายการ เพื่อทำการผลิตจริง ซึ่งรูปแบบรายการที่เยาวชนนำเสนอ นั้น มีหลายรูปแบบแตกต่างกัน แต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายจากสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ รูปแบบรายการจึงมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2. ระยะเวลาที่สอง ตุลาคม 2549 - ธันวาคม 2551

จากนโยบายของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ รายการโทรทัศน์ TK Teen ในระยะที่สอง จึงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบรายการโดยการผสมผสานแนวคิดของเยาวชนและทีมผู้ผลิตไว้ด้วยกัน ซึ่งได้นำแนวคิดจากการสร้างสรรค์ของเยาวชนในรุ่นที่ 1 มานำเสนอในรายการ ระยะที่สองนี้ ได้แก่ ช่วง Book Therapy โดยเป็นช่วงที่เยาวชนมีส่วนร่วมมากที่สุด

3. ระยะเวลาที่สาม มกราคม 2552 – ปัจจุบัน

รายการโทรทัศน์ TK Teen ในระยะที่สามนี้รูปแบบรายการยังคงแบ่งเนื้อหารายการ ออกเป็น 4 ช่วง เหมือนในระยะเวลาที่สอง แต่เปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็น เนื้อหาในช่วง Teen Talent และ ช่วง Teen Style ด้วย

ผู้มีส่วนร่วมในการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen ประกอบด้วย

1. เจ้าหน้าที่สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ แบ่งเป็น
  - 1.1 ผู้บริหาร ทำหน้าที่กำกับการผลิตและเป็นที่ปรึกษารายการในด้านการวางนโยบาย
  - 1.2 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ทำหน้าที่ในการประสานทีมงานผู้ผลิตรายการ
2. ผู้ผลิตรายการ
  - 2.1 โปรดิวเซอร์ ทำหน้าที่ ดูแล ภาพรวมและควบคุมกระบวนการผลิตรายการ
  - 2.2 ครีเอทีฟ ทำหน้าที่ สร้างสรรค์และดำเนินการผลิตรายการ
  - 2.3 ผู้กำกับภาพ ควบคุมการผลิตด้านภาพ
  - 2.4 ผู้ประสานงานรายการ ทำหน้าที่ประสานงานกับกลุ่มเยาวชน TK Teen
3. กลุ่มเยาวชน TK Teen

ได้แก่เยาวชนที่สนใจในการสร้างสรรค์สื่อโทรทัศน์ โดยเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของทีมผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen

อภิปรายผลการวิจัย

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen

จากการศึกษาพบว่า การที่กลุ่มเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen นั้น สอดคล้องกับแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (กาญจนา แก้วเทพ, 2548) ที่ว่า

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม เกี่ยวข้องกับการที่บุคคลกลุ่มต่างๆ ที่หลากหลายได้ให้ความสำคัญกับการจัดการข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน บนพื้นฐานของการร่วมมือกันพัฒนา “กระบวนการสื่อสาร” แบบสองทางในลักษณะของการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยที่ทุกฝ่ายสามารถสลับบทบาทเป็น “ผู้ให้” และ “ผู้รับข้อมูล” ผ่านเวทีการสื่อสารในหลากหลายรูปแบบ โดยการดำเนินการบนพื้นฐานของการเคารพความคิดเห็นของกันและกัน โดยบุคคลเหล่านี้อาจเล่นบทบาทเป็นผู้ฟังที่เอาการเอางานหรือก้าวเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตสื่อ และการเข้าร่วมตัดสินใจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันโยบายและการบริหารจัดการสื่อ แบบตัดเทียมกันกับทีมงานที่รับผิดชอบหลัก

ไม่ว่าการสื่อสารจะเกิดขึ้นในลักษณะของการเห็นหน้าค่าตากันหรือการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารต่างๆ ก็ตาม แต่การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการสื่อสารที่จำเป็นต้องดำเนินการภายใต้เงื่อนไขที่ “คู่สื่อสาร” มีความรู้สึกเท่าเทียมกัน การรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ตลอดจนความไว้วางใจกัน โดยมีเป้าหมายในการสร้างความเข้าใจ การยอมรับ และการตัดสินใจร่วมกันในการนำข้อสรุปจากการพูดคุยไปสู่การตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

จากแนวคิดข้างต้น จะเห็นได้ว่ากระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen นั้น ประกอบด้วยกลุ่มบุคคล 3 กลุ่ม คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ผู้ผลิตรายการ และกลุ่มเยาวชน ซึ่งบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม ได้มีการสื่อสารระหว่างกันในลักษณะต่างๆ เช่น การประชุม การสื่อสารทาง E-mail หรือโทรศัพท์ โดยมีจุดประสงค์ร่วมกันคือการสร้างสรรค์และพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen ให้มีเนื้อหาตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งถึงแม้กลุ่มบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม จะมีความแตกต่างกันทั้งในด้านระดับการศึกษา อาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน แต่ใน

การทำงานร่วมกันนั้นมีลักษณะเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยเห็นได้จากการที่เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็น ซึ่งผู้ผลิตรายการได้เปิดโอกาสให้เยาวชนแสดงความคิดเห็นผ่านการประชุมประจำเดือน และนอกจากนั้นหากเยาวชนมีข้อมูลหรือต้องการนำเสนอหัวข้อต่างๆ ก็สามารถติดต่อกับทีมผู้ผลิตได้ทาง E-mail : tkteen@tkpark.or.th อีกช่องทางหนึ่ง

เมื่อพิจารณาตามแนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม พบว่ารายการโทรทัศน์ TK Teen สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าวคือ

1. ความหลากหลายของผู้เข้าร่วม (Various Participants) (Grady-Felder, 2001) ยิ่งบุคคลมีความหลากหลายในด้านต่างๆ มากเท่าไร ไม่ว่าจะเป็นอายุ วรรณะ ประสพการณ์ หน้าที่การงาน จะส่งผลให้เสียงสะท้อนความต้องการชัดเจนขึ้น โดยผ่านกิจกรรมการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ อาทิ การประชุม การเสวนา หรือการจัดกิจกรรมผ่านสื่อต่างๆ ซึ่งเน้นความหลากหลายของผู้เข้าร่วม และต้องดำเนินการบนพื้นฐานของความ “สมัครใจ” มิใช่การบังคับบุคคลเหล่านั้นให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ

จากลักษณะดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เยาวชนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen หรือชื่อเรียกในทีมผู้ผลิตรายการว่า “เยาวชน TK” นั้น เป็นเยาวชนที่มีความสนใจในด้านสื่อโทรทัศน์ โดยทราบข่าวการประกาศรับสมัครผ่านทางสื่อรายการโทรทัศน์ TK Teen เอง และจากการบอกกล่าวของคนรู้จัก ซึ่งเยาวชนเหล่านี้ต้องการมีส่วนร่วมในรายการโทรทัศน์ TK Teen ทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลัง โดยเยาวชน TK มีความหลากหลาย ทั้งอายุซึ่งประกอบด้วยเยาวชนอายุระหว่าง 15 – 25 ปี และพื้นฐานการศึกษา ที่เยาวชนส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาทางด้านนิเทศศาสตร์โดยตรงและไม่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับสื่อโทรทัศน์มาก่อน

2. การเข้าถึงสื่อ (Media Accessibility) โอกาสของบุคคลในการเข้าถึงสื่อหรือช่องทางสื่อสารต่างๆ ซึ่งย้ำให้เห็นว่า บุคคลมีสิทธิเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกันในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสื่อประเภทต่างๆ โดย บุคคลมีสิทธิในการสื่อสารและการแสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ และการมีสิทธิในการใช้ประโยชน์จากสื่อสาธารณะ ประกอบด้วย การเข้าถึงสื่อในฐานะผู้บริโภค ผู้ผลิต และผู้บริหารสื่อ

เมื่อพิจารณาจากลักษณะการเข้าถึงสื่อของเยาวชน TK พบว่า เยาวชนสามารถเข้าถึงสื่อได้ในฐานะผู้บริโภค กล่าวคือ นอกจากเยาวชนจะเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของรายการแล้ว ใน

ขณะเดียวกันเยาวชนเองก็เป็นผู้ชมรายการโทรทัศน์ TK Teen ทั้งการชมด้วยตัวเองรวมถึงแนะนำให้คนรู้จักร่วมชมรายการ และการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางรายการจัดขึ้น รวมถึงเยาวชนยังได้เปิดรับสื่ออื่นๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลและข้อเสนอแนะในการพัฒนารายการ TK Teen ต่อไป เช่น การชมรายการอื่นๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียง หรือมีเนื้อหาที่น่าสนใจ การใช้สื่อ Internet ในการติดตามข่าวสารและความเคลื่อนไหวซึ่งเป็นที่สนใจในขณะนั้น รวมถึงสื่อบุคคล ซึ่งเป็นเพื่อนหรือคนรู้จักที่มีความสามารถ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ต่อไปได้

นอกจากนี้ เยาวชน TK ยังสามารถเข้าถึงสื่อในฐานะผู้ผลิต ซึ่งถือเป็นข้อสำคัญ คือ เยาวชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการ ในระดับต่างๆ ได้แก่

- ขั้นก่อนการผลิต (Pre – production Stage) พบว่าเยาวชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้มากที่สุด ได้แก่ การเลือกประเด็นหัวข้อในช่วง Teen Talent และ Teen Style การเขียนบทและการคัดเลือกนักแสดง ช่วง Book Therapy
- ขั้นการผลิต (Production Stage) พบว่าเยาวชนมีส่วนร่วมโดยการเป็นทีมงานในการถ่ายทำรายการโทรทัศน์ TK Teen ในช่วง Teen Talent ช่วง Teen Style และช่วง Book Therapy ซึ่งเยาวชนมีหน้าที่ต่างๆ ได้แก่ การช่วยจัดเตรียมสถานที่ เตรียมอุปกรณ์ประกอบในการถ่ายทำ การเป็นผู้แสดงในช่วง Book Therapy เป็นพิธีกรหลักและพิธีกรภาคสนาม
- ขั้นหลังการผลิต (Post – production Stage) จากการศึกษาพบว่าเยาวชนยังไม่มีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ต้องอาศัยความรู้ทักษะและความชำนาญในการทำงาน ซึ่งเยาวชนยังไม่มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะทำงานในขั้นตอนนี้ได้ แต่ทั้งนี้ ผู้ผลิตรายการ ได้วางแผนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของเยาวชนในขั้นตอนนี้ โดยการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้ลงเสียงบรรยายในรายการ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการคัดเลือกเยาวชน

ส่วนการเข้าถึงสื่อในฐานะผู้บริหารสื่อ นั้น เยาวชนยังสามารถเข้าถึงในระดับนี้ได้ เนื่องจากรายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นรายการของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ซึ่งมีคณะกรรมการบริหารเป็นผู้กำหนดนโยบาย แต่ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสำนักงานอุทยานการเรียนรู้มีแนวคิดที่จะปรับปรุงและพัฒนารายการ โดยจะเปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นเพื่อพัฒนารูปแบบและเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3. ความเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์ (Human Potential)

จากแนวคิดของ White (1994) ที่กล่าวว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาหนึ่งๆ จำเป็นต้องมีความเชื่อมั่นเกี่ยวกับศักยภาพของบุคคลกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะความเชื่อมั่นว่าทุกคนมีความสามารถเชิงสติปัญญา และความสามารถในการสื่อสารในการจัดการวิถีชีวิตของตนเองอย่างเป็นอิสระ

และแนวคิดของ Singhal (2001) การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมจะไม่เกิดขึ้น หากบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์ ในทางกลับกัน การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมจะสามารถเริ่มต้นได้อย่างดี หากบุคคลที่เกี่ยวข้องค้ำประกันเสมอว่า “ทุกคนมีสิทธิ และมีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล และติดตามกระบวนการตัดสินใจในประเด็นสาธารณะต่างๆ อย่างใกล้ชิด ตลอดจนร่วมรับผลต่างๆ ที่สืบเนื่องจากการตัดสินใจเหล่านั้น”

จากประเด็นเรื่องความเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์ ข้างต้น พบว่าสอดคล้องกับแนวคิดของรายการโทรทัศน์ TK Teen กล่าวคือ การที่ผู้ผลิตรายการเปิดโอกาสให้เยาวชนซึ่งไม่มีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ในการทำงานด้านโทรทัศน์มาก่อน เข้าร่วมในกระบวนการผลิตรายการนั้น ได้สะท้อนวิถีคิดและความเชื่อมั่นในเยาวชนกลุ่มนี้ ว่าเยาวชนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ ผ่านการอบรมและจากกระบวนการทำงาน ประกอบกับความเชื่อที่ว่า “ศิลปะทุกแขนง ล้วนสองทางแก่กัน” นั้น พบว่าเยาวชน TK ส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่มีความสนใจและความสามารถในด้านต่างๆ ที่หลากหลาย ซึ่งเอื้อต่อการทำงาน ทั้งด้านการเขียน ซึ่งเยาวชนที่เริ่มจากการเขียนบทรายการ ต่อมาได้รับการส่งเสริมให้เป็นผู้แสดง และเยาวชนที่เรียนทางด้านศิลปะการละคร ซึ่งมีโอกาสได้เป็นผู้แสดงและพิธีกรในรายการ ก็ได้รับโอกาสให้พัฒนาความสามารถในด้านอื่นๆ ต่อไป

4. ความโดดเด่นของสาร (Salient Messages)

กาญจนา แก้วเทพ (2547) กล่าวว่า ประเด็นที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม มักได้แก่ ประเด็นที่มีเนื้อหาในลักษณะ Liberative content ซึ่งหมายถึง ประเด็นที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนหรือการตอบสนองความต้องการของชุมชน หรือการเป็นประเด็นที่ชุมชนสามารถนำเนื้อหาสาระดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้

รวมถึง Grey-Felder (2001) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ยิ่งสมาชิกมีความรู้สึกมีส่วนร่วมถึงความเป็นเจ้าของ (owners) สารสำคัญในประเด็นหนึ่งๆ หรือมีความรู้สึกคุ้นเคย มีความผูกพัน ตลอดจนเห็น

คุณประโยชน์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมากเท่าไร สิ่งที่เกิดตามมา คือ บุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมก็จะมีความจริงจังมากขึ้น

เมื่อพิจารณาจากประเด็นดังกล่าว พบว่าการที่เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็น สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจหรือความนิยมของกลุ่มเป้าหมายได้ ประกอบกับวิธีการทำงานที่ให้เยาวชนเจ้าของประเด็นนั้นๆ หาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการเขียนบท และการร่วมเป็นทีมงานในชั้นการผลิตรายการ ทำให้เยาวชนรู้สึกมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของยิ่งขึ้น

5. การปรึกษาหารือ (Dialogue) (Rahim,1999) การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ผู้เกี่ยวข้องหันหน้าเข้าหากัน และดำเนินการปรึกษาหารือร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ โดยเป็นกระบวนการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยกระบวนการดังกล่าวให้ความสำคัญกับการสื่อสารสองทาง (Two-way Communication) ในทิศทางแบบแนวนอน (Horizontal Communication) ซึ่งเปิดโอกาสให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้แลกเปลี่ยนข้อมูล มุมมอง และทัศนะต่างๆ อย่างสมดุล และที่สำคัญก็คือ การดำเนินการดังกล่าวดำเนินการบนพื้นฐานของการเคารพความคิดของทุกฝ่าย และความเชื่อที่ว่า ทุกฝ่ายต่างมีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่ลึกซึ้งซึ่งต่อประเด็นปัญหาด้วยกันทั้งสิ้น

ในส่วนของการปรึกษาหารือ พบว่ากระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว โดยเป็นลักษณะการสื่อสารแบบสองทางในแนวนอน ทั้งกับเพื่อนๆ เยาวชนด้วยกันเอง หรือกับพี่ๆ ผู้ผลิตรายการ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิด วิธีการทำงาน ซึ่งมีทั้งการสื่อสารที่เป็นทางการ เช่น การประชุมประจำเดือน และการพูดคุย ปรึกษาหารือ นอกเหนือจากการประชุม ซึ่งจากศึกษาพบว่าในส่วนของผู้ผลิตรายการเอง ได้เปิดกว้างในการยอมรับความคิดเห็นของเยาวชน แต่ในขณะเดียวกัน หากความคิดหรือประเด็นที่เยาวชนนำเสนอยังไม่สอดคล้องเหมาะสมกับรายการ ทีมผู้ผลิตได้อธิบายทำความเข้าใจรวมถึงแนะนำเพิ่มเติม ซึ่งในส่วน of เยาวชนเองก็รับฟังและยอมรับในข้อเสนอแนะด้วยดี

6. การสนับสนุน (Facilitation) การดำเนินการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมจำเป็นต้องเกิดขึ้นภายใต้การออกแบบระบบสนับสนุนต่างๆ และการกำหนดบทบาทให้บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถแบ่งบทบาทของกลุ่มผู้สนับสนุนออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ กลุ่มผู้สนับสนุนในเชิงเวทีประชุมแบบเห็นหน้าตากัน กลุ่มผู้สนับสนุนผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และกลุ่มผู้สนับสนุนในเชิง

โครงสร้างของระบบสังคม ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้กระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมสามารถก่อให้เกิดการเคลื่อนความคิดร่วมกันไปสู่การลงมือกระทำการต่างๆ ร่วมกันอย่างเต็มที่นั่นเอง

จากการศึกษาพบว่า การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen นั้น ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มโครงการจัดทำสื่อรายการโทรทัศน์ TK Teen ขึ้น โดยเป็นผู้สนับสนุนในด้านต่างๆ ได้แก่

- สนับสนุนด้านแหล่งทุนในการดำเนินการ
- สนับสนุนเชิงนโยบาย ที่เอื้อต่อการดำเนินงาน คือ การเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์
- สนับสนุนในเชิงพื้นที่ทางกายภาพ ได้แก่ การให้ใช้พื้นที่ของอุทยานการเรียนรู้ TK park เพื่อเป็นสถานที่นัดพบระหว่างเยาวชนและทีมผู้ผลิตรายการ หรือการพบปะระหว่างเยาวชนเอง รวมถึงการเป็นพื้นที่ในการจัดกิจกรรม และการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะของเยาวชน พื้นที่ในอากาศ ได้แก่ รายการโทรทัศน์ TK Teen และพื้นที่ในโลกไซเบอร์สเปส ได้แก่ การติดต่อสื่อสารผ่านทาง webboard ใน www.tkpark.or.th หรือการติดต่อทาง tkteen@tkpark.or.th

จะเห็นได้ว่า การสนับสนุนดังกล่าวสอดคล้องกับการสนับสนุนในเชิงโครงสร้างของระบบสังคม ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม โดยสามารถกระตุ้นให้เกิดความคิดร่วมกัน (Collective Thinking) และนำไปสู่การทำงานร่วมกัน (Collective Action) จนเกิดเป็นรายการโทรทัศน์ TK Teen โดยเยาวชน TK มีส่วนร่วม

7. กระบวนการเชิงประชาธิปไตย (Democratic Process)

Deetz (1999) กล่าวว่า การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการเชิงประชาธิปไตย เนื่องจากการสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการประชาธิปไตย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนอุดมการณ์ การปรึกษาหารือร่วมกัน การพัฒนาความเข้าใจซึ่งกันและกัน การใช้วาทกรรม และการแสวงหาทางออกต่างๆ ร่วมกัน

จากการศึกษาพบว่า กระบวนการที่ให้เยาวชนนำเสนอประเด็นหัวข้อในที่ประชุมเพื่อคัดเลือกหัวข้อที่จะนำเสนอประจำเดือน โดยการให้เยาวชนร่วมกันโหวตหัวข้อที่น่าสนใจ สอดคล้องกับ

แนวคิดเรื่องกระบวนการเชิงประชาธิปไตย รวมถึงลักษณะการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ที่เปิดกว้าง และยอมรับความคิดเห็นจากทุกคน

ประสิทธิภาพของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen

จากการศึกษาพบว่า

1. เยาวชนที่มีส่วนร่วมในการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen ส่วนใหญ่ไม่เคยมีความรู้ในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์มาก่อน แต่เมื่อได้เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen แล้ว เยาวชนเกิดความรู้และความเข้าใจในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์เพิ่มขึ้น การได้ลงมือปฏิบัติจริง ตามแนวคิดในเรื่องกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ ได้แก่

- 1.1 ขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-production Stage) เยาวชนได้เรียนรู้ผ่านการมีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็น การหาข้อมูล การเขียนบท และการประสานงาน
- 1.2 ขั้นตอนผลิตรายการ (Production Stage) เยาวชนได้เรียนรู้จากการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ช่วยถ่ายทำ การเป็นพิธีกรหลัก พิธีกรภาคสนาม และการเป็นนักแสดง
- 1.3 ขั้นตอนหลังการผลิต (Post-Production Stage) ในขณะที่ทำการวิจัย เยาวชนยังไม่ได้มีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ แต่ผู้ผลิตรายการได้จัดการอบรมด้านการตัดต่อและการทำกราฟิก แก่เยาวชนผู้สนใจ ซึ่งสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ และขณะวิจัยผู้ผลิตรายการมีนโยบายให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการบรรยายเสียงประกอบในรายการ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการ

2. การที่สำนักงานอุทยานการเรียนรู้เป็นผู้สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วม ในด้านแหล่งทุน การสนับสนุนเชิงนโยบาย และสนับสนุนในเชิงพื้นที่ ทำให้เยาวชนและผู้ผลิตรายการเกิดการสื่อสารระหว่างกันซึ่งเป็นการสื่อสารแบบสองทาง

3. กระบวนการสื่อสารที่ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร ได้แก่ผู้ผลิตรายการและเยาวชนรับฟังและเคารพในความคิดเห็นซึ่งกันและกันนำไปสู่การฝึกฝนให้เยาวชนรู้จักคิดวิเคราะห์และตัดสินใจในการทำงานร่วมกับผู้ผลิตรายการ

4. การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการไหลเวียนแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่างๆ ระหว่างเยาวชนและผู้ผลิตรายการอันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการทำงาน

5. กระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมดังกล่าว ทำให้เกิดรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาสาระที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของเยาวชน

6. เยาวชนได้รับการกระตุ้นและจุดประกายให้ค้นพบความถนัด รวมถึงสร้างความมั่นใจแก่เยาวชนให้เห็นคุณค่าของตนเอง และคุณค่าของความคิดต่างๆ ของตนเอง เยาวชนอื่นๆ และผู้ผลิตรายการ

7. เยาวชนและผู้ผลิตรายการเกิดความรับผิดชอบร่วมกันในฐานะผู้ผลิตรายการ

ข้อเสนอแนะสำหรับรายการโทรทัศน์ TK Teen

1. ควรสรรหาเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15 - 20 ปี เข้าร่วมเป็นที่ทีมงานผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen เพื่อเพิ่มความหลากหลายของผู้เข้าร่วมให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากในขณะนี้เยาวชนส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen มีอายุระหว่าง 21 - 25 ปี ซึ่งมีความสนใจใกล้เคียงกัน ดังนั้นการเพิ่มความหลากหลายของเยาวชนทั้งอายุและการศึกษา จะช่วยให้เกิดความคิดและมุมมองใหม่ๆ ในการพัฒนารายการยิ่งขึ้น

2. การเปิดโอกาสให้เยาวชนสามารถเข้าถึงสื่อในฐานะผู้บริโภค ผู้ผลิต และผู้บริหารสื่อ ควรได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการวางแผนหรือนโยบาย หากสามารถเปิดโอกาสให้เยาวชนเข้าร่วมนำเสนอข้อคิดเห็น ในลักษณะแกนนำเยาวชนที่ได้รับการคัดเลือกจากกลุ่มเยาวชนให้เป็นผู้แทนทางความคิดจากการประชุมสรุปร่วมกัน เพื่อร่วมประชุมกับผู้ผลิตรายการและผู้บริหารสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ จะเป็นการพัฒนาระดับการมีส่วนร่วมให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ผู้ผลิตรายการควรจัดให้มีการอบรมพื้นฐานในการผลิตรายการโทรทัศน์แก่เยาวชน TK เพื่อเป็นการปรับพื้นฐานและสร้างความเข้าใจร่วมกัน เนื่องจากมีเยาวชนที่มีส่วนร่วมในการผลิตรายการขณะนี้ ประกอบด้วยเยาวชนที่มีประสบการณ์ในการทำงานรายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นระยะเวลาสั้น และเยาวชนที่เพิ่งเข้าร่วมได้ไม่นานนัก

4. รายการโทรทัศน์ TK Teen ควรเพิ่มประเด็นเนื้อหาให้หลากหลายและครอบคลุมความต้องการของเยาวชนกลุ่มต่างๆ เนื่องจากขณะนี้ภาพของรายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นรายการสำหรับ “เด็กดี” หรือ “เด็กเรียน” ซึ่งจำกัดผู้ชมในระดับหนึ่ง ซึ่งหากทางรายการได้ทำการศึกษาความต้องการของกลุ่มเยาวชนให้กว้างขึ้น และสามารถขยายประเด็นเนื้อหาที่สอดคล้องและเหมาะสม จะสามารถเพิ่มผู้ชมและการรับรู้ได้มากยิ่งขึ้น

5. วิธีการทำงานโดยเปิดโอกาสให้เยาวชนและผู้ผลิตรายการ ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เป็นรูปแบบที่ควรรักษาไว้ตลอดการทำรายการโทรทัศน์ TK Teen เนื่องจากเป็นประโยชน์ทั้งต่อเยาวชนที่ได้เรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ และประโยชน์ต่อผู้ผลิตรายการที่ได้มุมมองและวิธีของคนรุ่นใหม่ที่จะช่วยให้การทำงานเกิดผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้น

6. สำนักงานอุทยานการเรียนรู้หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนแก่เยาวชนในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการสนับสนุนแหล่งทุนในการดำเนินการ สนับสนุนเชิงนโยบายที่เอื้อต่อการดำเนินงาน และสนับสนุนในเชิงพื้นที่ในรูปแบบต่างๆ ทั้งนี้เนื่องจากรายการโทรทัศน์ TK Teen เรียกได้ว่าเป็นรายการโทรทัศน์ที่แพร่ภาพทางสถานีสาธารณะเพียงไม่กี่รายการ ที่เปิดโอกาสให้เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเกือบทุกขั้นตอนของการผลิต ซึ่งการแพร่ภาพทางสถานีสาธารณะ ทำให้ผู้ผลิตรายการต้องคำนึงถึงคุณภาพการผลิตรวมถึงการรักษามาตรฐานรูปแบบรายการอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนได้ต่อไป

7. ช่วง Book Therapy ซึ่งเป็นช่วงที่มาจากความคิดของเยาวชน และเป็นช่วงที่เปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมมากที่สุด ทั้งการเขียนบท และการเป็นผู้แสดง แต่หนังสือในช่วงนี้ เป็นหนังสือที่มาจากคัดเลือกโดยเจ้าหน้าที่สำนักงานอุทยานการเรียนรู้เท่านั้น หากเปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอหนังสือที่น่าสนใจและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ผลิตรายการโทรทัศน์อื่นๆ

จากแนวคิดที่ให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ในขั้นตอนต่างๆ แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นในศักยภาพของเยาวชน บนพื้นฐานการทำงานที่มีผู้ใหญ่คอยให้คำแนะนำและการสนับสนุน ซึ่งลักษณะของกระบวนการทำงานดังกล่าวควรได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมเพื่อให้เกิดการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเยาวชนที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์ เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

สำหรับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง มีความประสงค์จะจัดทำรายการโทรทัศน์โดยเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วม สามารถนำแนวทางในการใช้กระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen เป็นกรณีศึกษาเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ได้ โดยขอสรุปขั้นตอนต่างๆ เพื่อเป็นแนวทาง ดังนี้

1. ขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ (Pre-production Stage)

2. ขั้นการผลิตรายการโทรทัศน์ (Production Stage)
3. ขั้นหลังการผลิตรายการโทรทัศน์ (Post-production Stage)

ขั้นก่อนการผลิตรายการโทรทัศน์

การวางแผนการผลิตรายการ คือการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งในขั้นตอนนี้หากสามารถให้เยาวชนหรือตัวแทนผู้ชมกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมความคิด จะทำให้การผลิตรายการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการสร้างแนวคิด เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุดของการผลิตรายการ ประกอบด้วย

1. การวางแผนการผลิตรายการ ได้แก่
  - การกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการ
  - การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายของรายการหรือผู้ชมรายการ ว่ามีพฤติกรรมในการเปิดรับสื่ออย่างไร มีความสนใจด้านไหน เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการผลิตรายการให้สอดคล้องเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายยิ่งขึ้น
  - การกำหนดรูปแบบของรายการ
2. การวางแผนการปฏิบัติงาน ได้แก่
  - ด้านบุคลากร เนื่องจากการผลิตรายการโทรทัศน์ มีกระบวนการที่ซับซ้อนและต้องใช้บุคลากรที่มีทักษะและประสบการณ์ โดยต้องกำหนดบทบาทและหน้าที่ในกระบวนการทำงานอย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการทำงาน ซึ่งงานด้านโทรทัศน์ต้องอาศัยการวางแผนงาน การปรึกษาหารือ รวมถึงการทำงานเป็นทีม
  - ด้านงบประมาณ รายการโทรทัศน์โดยทั่วไปประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการผลิตรายการโทรทัศน์ (Production Cost) และค่าใช้จ่ายสำหรับเวลาออกอากาศ (Air Time)
  - ด้านสถานที่ การวางแผนให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ จำเป็นต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานที่ด้วย ควรจัดเตรียมสถานที่ให้สามารถรองรับการทำงานของเยาวชนได้

อาทิ สถานที่สำหรับการนัดประชุม จัดกิจกรรมและอบรมต่างๆ ในกรณี
รายการโทรทัศน์ TK Teen นั้น ใช้อุทยานการเรียนรู้ TK park เป็น
สถานที่ในการทำงานในขั้นตอนก่อนการผลิตและขั้นตอนการผลิต
รายการ

- การประสานงาน ถือเป็นส่วนสำคัญในการผลิตรายการโทรทัศน์ เพราะ
เป็นขั้นตอนที่ต้องการความรวดเร็ว และแม่นยำ เพื่อให้เกิดความราบรื่น
และความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างคนทำงาน ซึ่งรายการโทรทัศน์ TK
Teen มีผู้ประสานหลักทั้งในส่วนของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ และ
ผู้ผลิตรายการที่เป็นผู้ประสานงานทั้ง 3 กลุ่ม เข้าด้วยกัน

3. การเตรียมการก่อนผลิตรายการ ได้แก่

- การคัดเลือกประเด็นเพื่อนำเสนอ รายการโทรทัศน์ TK Teen ได้เปิด
โอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็น เพื่อสามารถ
สะท้อนความสนใจและนำเสนอเนื้อหาให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย
ยิ่งขึ้น
- การหาข้อมูลเพิ่มเติม เมื่อเยาวชนได้ร่วมกันคัดเลือกประเด็นหัวข้อ
ในการนำเสนอต่อผู้ผลิตรายการแล้ว และผู้ผลิตได้คัดเลือกหัวข้อ
เพื่อจัดลงในผังรายการ เยาวชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการหาข้อมูล
เพิ่มเติมเพื่อนำไปเขียนบทโทรทัศน์ต่อไป
- การเขียนบทโทรทัศน์ รายการโทรทัศน์ TK Teen ได้แบ่งหน้าที่การ
เขียนบทออกเป็น 2 ส่วนคือ ทีมผู้ผลิตรายการรับหน้าที่เขียนบท
รายการในช่วง Teen Talent, Teen Style และ TK Teen รวมถึง
Spot โปรมิตรรายการและประชาสัมพันธ์ต่างๆ ส่วนเยาวชนรับหน้าที่
เขียนบทในช่วง Book Therapy เนื่องจากเป็นช่วงที่มีการถ่ายทำ
ล่วงหน้า (Stock) จึงมีเวลาในการเขียนบทซึ่งสัมพันธ์กับเวลาของ
เยาวชนที่มีภาระด้านการเรียน
- การประสานงานการผลิต ได้แก่ การประสานงานแขกรับเชิญและ
สถานที่เพื่อถ่ายทำรายการ ในขั้นตอนนี้มีการแบ่งหน้าที่กันระหว่าง
ผู้ผลิตรายการและเยาวชน ขึ้นอยู่กับประเด็นที่คัดเลือก

ขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์

- การจัดเตรียมสถานที่ถ่ายทำ ผู้ผลิตรายการสามารถให้เยาวชนช่วยจัดเตรียมความพร้อมของสถานที่ก่อนการถ่ายทำ
- การจัดเตรียมเครื่องแต่งกาย เนื่องจากรายการโทรทัศน์ TK Teen มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ดังนั้น เยาวชนที่รับหน้าที่เป็นพิธีกรหลัก พิธีกรภาคสนาม และผู้แสดง จึงจัดเตรียมเสื้อผ้าของตนเองเพื่อใช้ในการถ่ายทำ โดยผู้ผลิตรายการสามารถระบุลักษณะการแต่งกายเพื่อให้เหมาะสมกับการถ่ายทำในแต่ละครั้ง
- การถ่ายทำรายการ รายการโทรทัศน์ TK Teen ถ่ายทำโดยทีมผู้ผลิตรายการ ซึ่งในระยะแรกทางรายการได้เปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ โดยได้รับคำแนะนำจากผู้กำกับภาพ ซึ่งหากรายการใดต้องการพัฒนาและฝึกฝนเยาวชนเพื่อเป็นผู้กำกับภาพสามารถให้เยาวชนมีส่วนร่วมได้ โดยเริ่มจากการสังเกตการณ์ การเป็นผู้ช่วย จนถึงขั้นตอนการถ่ายทำที่ไม่ซับซ้อนมากนัก

ขั้นหลังการผลิตรายการโทรทัศน์

เมื่อถ่ายทำรายการเสร็จแล้ว กระบวนการหลังการผลิตนี้สามารถให้เยาวชนมีส่วนร่วมได้ในขั้นตอนต่างๆ ทั้งนี้เยาวชนควรมีความรู้ในกระบวนการต่างๆ หรือมีความสนใจที่จะเรียนรู้เนื่องจากกระบวนการในขั้นนี้ ต้องอาศัยทักษะ ความชำนาญและประสบการณ์ในการทำงาน เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ต้องทำงานแข่งกับเวลา เพื่อให้รายการออกอากาศตามกำหนดเวลา

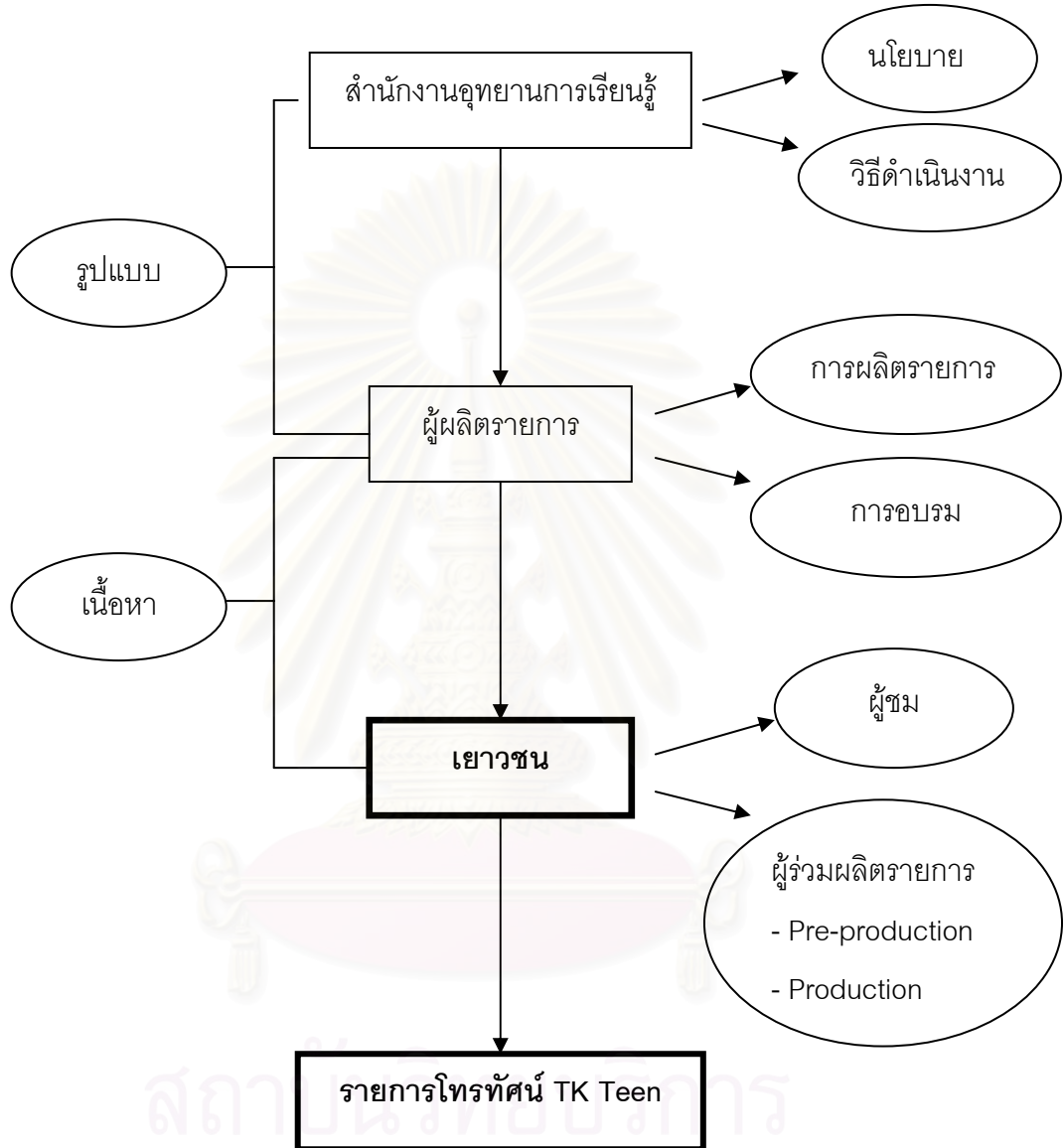
- การตัดต่อ หรือลำดับภาพ เป็นการเรียบเรียงภาพที่บันทึกไว้ในลักษณะต่างๆ ให้เกิดความต่อเนื่องกันตามบท สามารถทำได้ 2 แบบ คือ การลงเสียงบรรยายที่บันทึกไว้ก่อนเพื่อเป็นแนวทางในการตัดต่อ โดยลำดับภาพให้ตรงตามคำบรรยาย หรือการตัดต่อเฉพาะส่วนที่เป็นภาพก่อน แล้วจึงบรรยายภายหลัง
- การผสมเสียง เป็นการเลือกและนำเสียงจากแหล่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์และบทโทรทัศน์ มารวมกันประกอบด้วย เสียงหลัก ได้แก่ เสียงบรรยาย เสียงพิธีกร เสียงผู้ให้สัมภาษณ์ หรือผู้แสดง

และเสียงประกอบ คือเสียงที่เกิดจากการสร้างหรือเสียงธรรมชาติที่
ใช้บอกเหตุการณ์ต่างๆ ตามเรื่องราวที่กำหนดไว้ในบทโทรทัศน์เพื่อ
ความสมบูรณ์ เช่น เสียงฝนตก เสียงรถ ฯลฯ รวมถึงเสียงเพลงหรือ
ดนตรีประกอบที่ใช้ในรายการ ซึ่งเยาวชนสามารถมีส่วนร่วมในขั้นตอน
การผสมเสียงได้ อาทิ การเป็นผู้บรรยาย แต่ทั้งนี้ต้องมีทักษะด้าน
การพูดที่ถูกต้อง ชัดเจน และรู้จักใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับเรื่องราว
หรือการเลือกเพลงประกอบให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่น่าเสนอใน
รายการ

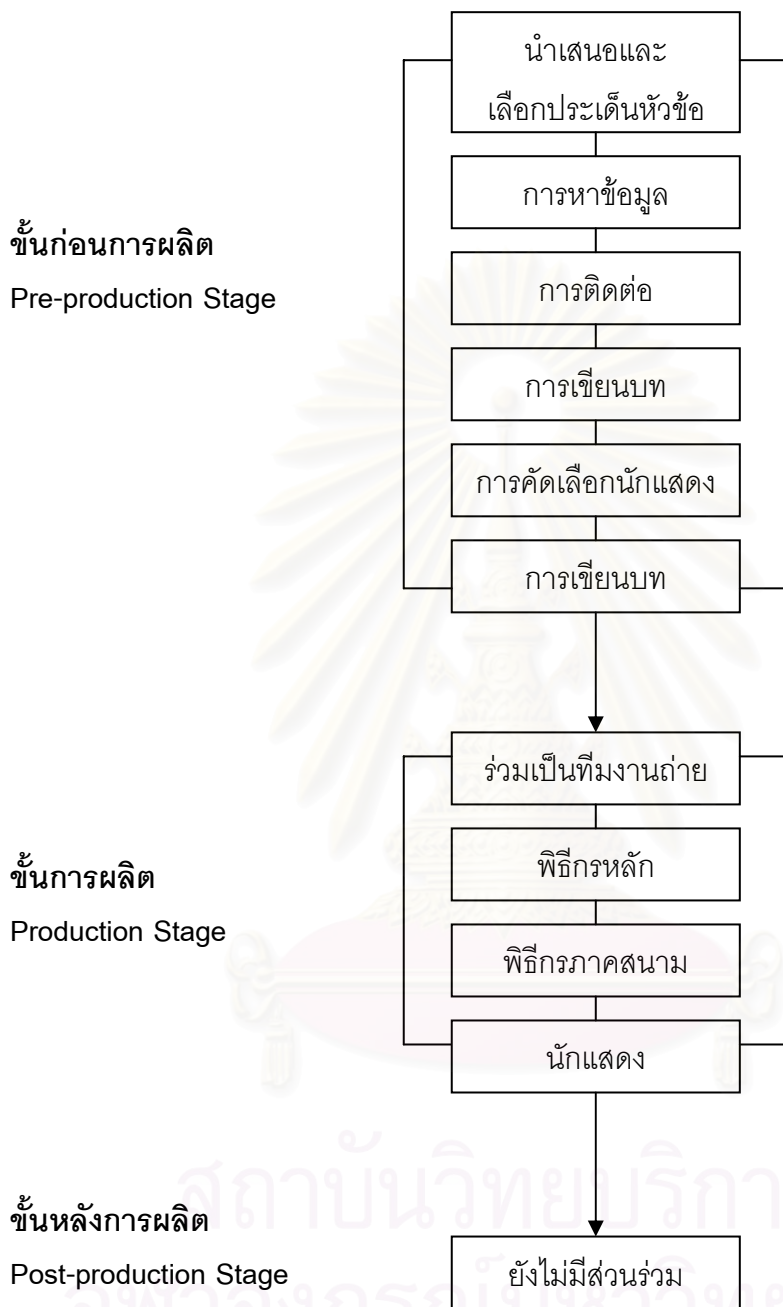
- การทำกราฟิกและเทคนิคด้านภาพ อาทิ ตัวอักษรหรือภาพ ที่
เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในรายการ เช่น ชื่อตอน ชื่อบุคคล สถานที่ หรือ
การใช้กราฟิกประกอบเพื่ออธิบายให้เกิดความชัดเจนและเข้าใจง่าย
โดยเยาวชนที่มีความสามารถในการออกแบบและการใช้โปรแกรม
คอมพิวเตอร์ สามารถมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ได้
- การตรวจสอบความถูกต้องของรายการ เป็นการตรวจสอบความ
ถูกต้องในเบื้องต้น โดยตรวจสอบความถูกต้องของลำดับเนื้อหาตาม
บทโทรทัศน์ ความสอดคล้องของภาพและเสียง ความถูกต้องของ
กราฟิก เพื่อสามารถแก้ไขและปรับปรุงให้สมบูรณ์ก่อนออกอากาศ

แผนภูมิที่ 1 รูปแบบการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen

แผนภูมิที่ 2 กระบวนการมีส่วนร่วมของเยาวชนในฐานะผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ TK Teen

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นประเด็นศึกษาถึงการกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนารายการโทรทัศน์ TK Teen ซึ่งกลุ่มเป้าหมายหลักคือ เยาวชนและผู้ผลิตรายการ ซึ่งถือว่าเป็นผู้ส่งสาร ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป จึงน่าจะมีการศึกษาผู้รับสารด้วย
2. ควรมีการศึกษารายการโทรทัศน์อื่นๆ ที่เยาวชนมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต เพื่อเปรียบเทียบระดับกับการมีส่วนร่วมและความแตกต่างของปัจจัยที่มีผลต่อรายการ
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการมีส่วนร่วมของเยาวชนในสื่ออื่นๆ มากยิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

กาญจนา แก้วเทพ. ก้าวต่อไปของการสื่อสารเพื่อการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2548.

กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสารมวลชน ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ Higher Press, 2547.

กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. สื่อเพื่อชุมชน การระดมองค์ความรู้. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2543.

ชาลิสสา มากแผ่นทอง. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการสารคดีทางโทรทัศน์ ชุดทุ่งแสงตะวัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ทิวาพร แสงเมืองชิน. การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของประชาชนโดยผ่านรายการวิทยุชุมชน สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ธนิดา จันทพงษ์. การวิเคราะห์เนื้อหาภาพยนตร์การ์ตูนหุ่นคนทางโทรทัศน์เพื่อการพัฒนาเด็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ. การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน : จากแนวคิดสู่ปฏิบัติการวิจัยในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2549.

พิมพ์วรรณ อินทรพิมล. วิธีการสื่อสารของสถานีวิทยุชุมชนและการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนบ้านจำรุง อ.แกลง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2548.

เพชรรัตน์ เวสสวัฒน์. การมีส่วนร่วมของผู้ชมรายการสารคดี “คนค้นคน”. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2549.

รณชาติ บุตรแสนคม. เครือข่ายและกระบวนการทำข่าวของสำนักข่าวเด็กและเยาวชน “ขบวนการ
ตาสู้บ่ประรด”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนการ คณะ
นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545

รุจิรา สุภาษา. การสร้างสื่อแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมขององค์กรพัฒนา
เอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

วีระวรรณ ยังกิจการ. การมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหา “รายการวิทยุเพื่อชุมชน”
ของจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

สันทัต ทองรินทร์. เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตรายการโทรทัศน์ขั้นสูง Advance Television
Program Production สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน่วยที่
1-5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2549.

หฤทัย ชัดนาค และคณะ. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 พิษณุโลก ในฐานะ
โทรทัศน์เพื่อท้องถิ่น, 2547.

อรนุช เลิศจรรยาภักดิ์. หลักการเขียนบทโทรทัศน์. พิมพ์ครั้งที่ 3 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทโทรทัศน์ช่วง Book Therapy ตอน ตามรอยพ่อ
 บทโดยเยาวชน TK Teen นายพทธี แก้วพิบูลย์
 คุณหมอสติเฟื่อง แสดงโดย นายกิตติคุณท์ วัฒนระนุพงษ์
 คนไข้ แสดงโดย นางสาวกัญญ์ณัฐย์ คุ่มทรัพย์ศิริ

ภาพ	เสียง
<p>หมุนตัวจากชั้นหนังสือชั้นหนึ่งไปอีกชั้นหนึ่ง</p> <p>คนไข้ร้องให้พุ่มพวยเข้ามา เอาโอเวอร์แอนด์คัตติ้ง หมอบรีเข้าไปหา</p> <p>คนไข้เปลี่ยนอาการร้องเพลงบอดี้แสลมซะงั้น หมอก็บ้าร้องตามอย่างเมามันส์</p> <p>สะดุ้งพร้อมกัน</p> <p>คนไข้ดีใจตาใสเลย พร้อมกับยื่นมือให้ หมอก็บ้าดูอย่างตั้งใจ</p> <p>สะดุ้งพร้อมกัน</p> <p>เล่าอาการแบบอินมากๆ (ทำหัวทิ่ม มือไม้ออก อย่างใหญ่โต มโหฬาร ทำท่ามองไปรอบ สุดท้ายทำหน้าที่เครียดจัด)</p> <p>หมอบไปหาหนังสือ หมอทำหน้าที่ดี</p>	<p>หมอ : (ผิวปากอย่างสบายใจ พร้อมฮัมเพลง อย่างร่าเริง)</p> <p>คนไข้ : คุณหมอคะ ฮือ ฮือ ฮือ...</p> <p>หมอ : หนู เป็นอะไรมาละครับเนี่ย</p> <p>คนไข้ : ชีวิตแค่โดนทำร้าย...</p> <p>หมอ , คนไข้ : แต่ที่สุดมันต้องไม่โดนทำลาย ก็แต่วันนี้หัวใจสลาย</p> <p>หมอ , คนไข้ : แห่ยย !!! พอแล้ว</p> <p>หมอ : หมอรู้แล้ว แบบนี้ แสดงว่าอกหัก รักคุด มาใช้ใหม่ละหนู</p> <p>คนไข้ : โอ้โห ! คุณหมอแมนจั่งเลย ดูดวงให้ หน่อยสิคะ</p> <p>หมอ : อืม ได้ ช่วงนี้จะต้องเดินทาง.....</p> <p>หมอ , คนไข้ : แห่ยย !!!</p> <p>คนไข้ : คืออย่างนี้คะ หนูไปหลงรักผู้ชายคนนึง เข้า รักเขามากคะ รักแบบหัวปักหัวปำ รักแบบ ทล่่มทลาย มองอะไรรอบตัวก็เป็นเขาเป็นหมด จนถึงขั้นทะเลาะกับพ่อเลยคะ ตอนนั้นหนูเครียด มากเลยคะ คุณหมอพอจะช่วยหนูได้ไหมคะ</p> <p>หมอ: อืมมม จากอาการที่หนูเล่ามาหมอรู้สึก ว่าจะมีทางแก้นะ</p> <p>คนไข้ : ยังไงเหรอกะ</p> <p>หมอ : แป๊ปนึงนะ.....</p> <p>หมอ : เจอแล้ว นี่ไง</p> <p>คนไข้ : ตามรอยพ่อ โดย จุ่มจะริง</p>

<p>ตอนแรกทำท่าเหมือนเข้าใจ แต่เปลี่ยนนางง ในทันที</p> <p>ทำท่ามีความหวังตาใส</p> <p>หมอชัดใจว่าจะชัดทำไมวะ</p> <p>ดีใจ ตื่นเต้นสุดขีด</p> <p>อาการรีบร้อนมากมาก</p> <p>หน้าง</p> <p>หมอ พุดกับกลิ้ง</p>	<p>หมอ : ไซ้แล้วละ เป็นบันทึกสนทนาธรรมะ ระหว่างลูกสาวผู้ไฝ่รู้กับพ่อผู้รอบรู้ทั้งธรรมะ และเรื่องทั่วไป แถมยังใจดีมีเมตตาด้วย</p> <p>คนใช้ : หนูเกือบเข้าใจแล้วคะ ว่าแต่จะ เกี่ยวกับตัวหนูอย่างไรละคะ</p> <p>หมอ : อ้าว... ก็สิ่งที่ลูกสาวถามพ่อนั้นเป็น เรื่องต่างๆรอบตัวนั้นแหละไม่ว่าจะเป็น</p> <p>คนใช้ : ความรัก</p> <p>หมอ : ไซ้ เรื่องความรัก การมองโลกในแง่ดี ความกตัญญูกตเวที โดยพ่อจะไขปัญหาให้ กระจ่างอย่างแจ่มแจ้งทุกปัญหา รวมถึง สอดแทรกหลักธรรมและเกร็ดเล็กเกร็ดน้อย เกี่ยวกับพุทธศาสนาที่เอาไปใช้ได้จริง</p> <p>คนใช้ : ใ้พระเจ้ายอดมันจอร์จยอดมาก ! อย่างนี้หนูรอช้าไม่ได้แล้วคะ ต้องรีบเร่งอ่าน และเข้าใจซะแล้วละคะ ้้นหนูขอเอากลับไป อ่านเล่นนะคะ</p> <p>หมอ : ได้ครับ แต่ไม่ต้องรีบมากก็ได้ เพราะ หนังสือ ตามรอยพ่อ หนังสือดี ๆ ที่มีสาระ อ่าน แล้ว เสริมสร้างสัมพันธภาพภายในครอบครัว ให้อบอุ่น</p> <p>คนใช้ : ขอบคุณคุณหมอมานะคะ บ้ายบาย คะ</p> <p>หมอ : อย่าลืม...อ่านดีกว่า ครับ</p>
---	--

บทโทรทัศน์ช่วง Book Therapy ตอน Vitamin Story 2 เรื่องเล่าดีดี เต็มเต็มหัวใจ

บทโดยเยาวชน TK Teen นายพรอนันต์ เสริมสุข

คุณหมอสติเฟื่อง แสดงโดย นายกิตติคุณท์ วัฒนະนຸພงษ์

คนไข้ แสดงโดย นายอติวัฒน์ ต้นติวดี

ภาพ	เสียง
<p>คุณหมอกำลังนั่งอ่านหนังสือหนึ่งเล่มบางอย่างอึมเอม</p> <p>คนไข้มาดกวนเดินเข้ามานั่งฟังตรงข้ามคุณหมอ</p> <p>คุณหมอยังคงจดจ่ออยู่กับตัวหนังสือตรงหน้า</p> <p>คนไข้หนุ่มนั่งรอจนหงุดหงิดจึงกระแทกฝ่ามือลงบนโต๊ะ</p> <p>คุณหมอตกใจหลุดจากภวังค์</p> <p>คนไข้มีท่าที่หงุดหงิดตลอดเวลา</p> <p>คุณหมอเริ่มมีท่าที่ประหลาดใจ</p>	<p>คนไข้ : หัวดีหมอ (ยกมือทิ่มหัวแบบกวนๆ แต่หน้าแข็งๆ)</p> <p>คุณหมอ : ว่าไงครับ คุณคนไข้ (แม้จะตกใจแต่ใบหน้ายังคงอึมเอม)</p> <p>วันนี้มีอะไรให้หมอช่วยครับ</p> <p>คนไข้ : ก็แน่ตขีหมอ หมอจำได้หรือเปล่า</p> <p>คุณหมอ : แน่ตลูกบ้าน้อยที่ขายขนมอยู่ทำยตลาคณะเหรอ เอ้อ..(เหมือนเพิ่งนึกขึ้นได้)</p> <p>ปกติเห็นมาด้วยกันกับคุณคนไข้ตลอดเลยนี่ครับ</p>
<p>คนไข้ดูสีหน้าเก็บกด</p>	<p>คนไข้ : ไม่แล้วหมอ ผมเบื่อ</p> <p>คุณหมอ : อ้าว ทำไมเป็นอย่างนั้นล่ะครับ</p> <p>คนไข้ : หมอก็ลองคิดดูซิ ยืมคอมพิวเตอร์ผมไปใช้ ผมก็ไม่มีคอมพิวเตอร์พิมพ์งานเล่นเกม แถมยังมาทำของผมเสียอีก</p>
<p>คุณหมอยังคงอึม</p>	<p>คุณหมอ : อึม แบบนี้เอง เอ้อ... (ท่าทางเหมือนเพิ่งนึกขึ้นได้แล้วหยิบหนังสือที่กำลังอ่านขึ้นมาโชว์ให้คนไข้ดู) ต้องนี่เลยครับ</p> <p>“Vitamin Story 2 เรื่องเล่าดีดี เต็มเต็มหัวใจ” โดย ปาร์ก ซอง ซอล เล่มเดียวที่คุณและเพื่อนของคุณต้องการ</p>
<p>คนไข้ข้ง แต่ก็ยังหงุดหงิดอยู่</p>	<p>คนไข้ : อะไรครับหมอ คนกำลังหงุดหงิด ยังจะเอาอะไรมาให้อ่านอีกครับ</p>

<p>คุณหมอสละจุดเล็กๆ เมื่อโดนว่าเพื่อ</p> <p>คนไข้รีบคว้าหนังสือจากหมอมานั่งเปิดอ่าน</p> <p>นั่งมองตามคนไข้อย่างอึ้งอัมหันมาพูดกับกล้อง</p>	<p>คุณหมอ : ใจเย็น ๆ ก่อนครับ คนเรานะครับ ถึงจะไม่มีปีกเหมือนนก ไม่แข็งแรงเหมือนช้าง แต่เราก็มีหัวใจและความรักให้กันและกันได้</p> <p>คนไข้ : ไม่เข้าใจครับ หมอพูดอะไรอะครับ ดูงงง</p> <p>คุณหมอ : คืออย่างนี้ครับคุณคนไข้ (ปรับสภาพกลับมาอึ้งอัมหันทันที) นี่คือรวมเรื่องสั้นที่จะทำให้คุณได้แง่มุมดีดีมาเติมชีวิตให้สดใส</p> <p>ทั้งการแบ่งปัน ความรัก และอื่นๆ อีกมากมาย คุณเองและเพื่อนของคุณน่าจะได้อ่านด้วยกันนะครับ แล้วพวกคุณก็จะเข้าใจกันมากขึ้น</p> <p>คนไข้ : อ้อ...ดีขนาดนั้นเลยเหรอครับหมอ อย่างนั้นจัดมาเลยครับ</p> <p>คุณหมอ : อย่าลืมเอาไปให้เพื่อนคุณอ่านด้วยนะครับ จะได้เข้าใจคุณด้วย</p> <p>คนไข้ : อย่างนั้นผมไปก่อนละครับหมอบอกขอบคุณมากนะหมอ (ยกมือทว่มหัวเหมือนเดิมแล้วรีบเดินจากไป)</p> <p>คุณหมอ : หากมีเรื่องหม่นหมอง รำคาญใจ ลองอ่าน Vitamin Story 2 เรื่องเล่าดีดีเติมเต็มหัวใจ กันนะครับ</p>
---	---

บทโทรทัศน์ช่วง Book Therapy ตอน ความสุขบนเส้นด้าย

บทโดยเยาวชน TK Teen นายชาคริต กาวิชา

คุณหมอสติเฟื่อง แสดงโดย นายกิตติคุณท์ วัฒนนะนุพงษ์

คนไข้ แสดงโดย นางสาวอาทิตยา ทรัพย์สินวิวัฒน์

ภาพ	เสียง
<p>คุณหมอกำลังนั่งวาดรูป อย่างมีความสุข</p> <p>คนไข้บ่นรำพึง รำพันให้หมอฟัง</p> <p>คนไข้สาธยายให้คุณหมอฟัง</p> <p>คนไข้แปลกใจกับคำพูดของหมอ</p> <p>คุณหมอมำทำล่องลอย</p> <p>คนไข้ถ้าทางมีรอยยิ้มแห่งความหวังขึ้นมาบ้าง</p>	<p>คนไข้ : หัวดีดีค่ะ คุณหมอ</p> <p>คุณหมอ : อ้าว..สวัสดีครับคุณคนไข้ ดูหน้าตาวันนี้ไม่ค่อยดีเลยนะครับ</p> <p>คนไข้ : จะให้ดียังไงคะคุณหมอ ดุชิ กระเป๋าเงินก็หาย ipod ก็หาย ช่วงนี้หนูไม่ค่อยมีความสุขเลยคะ คุณหมอ</p> <p>คุณหมอ : อ้อ...อย่างนี้เอง แล้วความสุขของคุณคนไข้คืออะไรล่ะครับ</p> <p>คนไข้ : ความสุขของหนูก็คือการที่ได้มีเงินไปซื้อ ป้าง ชี้อ ของที่อยากได้ มีโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ ๆ มี ipod ไว้คอยดูหนัง ฟังเพลง อะไรระมาณเนี่ยคะคุณหมอ</p> <p>คุณหมอ : แหม...ความสุขของคุณคนไข้ดูเป็นเรื่องสิ้นเปลือง และยากเกินไปหรือเปล่าครับ</p> <p>คนไข้ : เอ๊ะ....ยาก ยังไงคะคุณหมอ</p> <p>คุณหมอ : ก็ความสุขของคนเราสามารถหาได้ใกล้ ๆ ตัว ถ้าคุณมองเห็นอย่างความสุขของหมอตอานี้ก็คือการได้วาดภาพตามจินตนาการของเราไงครับ</p> <p>คนไข้ : แบบนี้แสดงว่าคุณหมอมองต้องมีอะไรดี ๆ มาให้หนูอีกแล้วใช่ไหม</p> <p>คุณหมอ : (ลูกไปหยิบหนังสือ) นี่ไงครับ “ความสุขบนเส้นด้าย”</p> <p>แต่งโดย กรพิณน์ แพ่งนคร</p>

<p>คนไข้หยิบหนังสือขึ้นมาอ่านคำโปรย บนปก</p> <p>คุณหมอสะดุดเล็กๆ เมื่อโดนว่าเพื่อ</p> <p>คนไข้รีบพูดสวนขึ้นมา</p> <p>คนไข้ขอบคุณคุณหมอ และมีสายตาสีมู่งม่น</p> <p>คุณหมอมุดกับกลัอง</p>	<p>คนไข้ : ความสุขบนเส้นด้าย เรื่องราวการค้นพบคุณค่าชีวิต จากการทำ สิ่งเล็ก ๆ เพียงปลายเข็มและเส้นด้าย</p> <p>คุณหมอ : ไข้แล้วครับ ความสุขแสนเรียบง่ายของผู้หญิงที่รักการปักผ้าเป็นชีวิตจิตใจ เส้นด้ายเล็กๆ ที่ถักทอเป็นรูปร่างบนผืนผ้าก็ได้พาเธอไปสู่การค้นพบปริศนาแห่งชีวิต</p> <p>คนไข้ : นั่นก็คือ ความสุขที่แท้จริง ไข้ใหม่คะคุณหมอ</p> <p>คุณหมอ : ลองเอากลับไปอ่านดูนะครับ จะได้ไม่เสียใจกับเรื่องของที่หาย</p> <p>คนไข้ : ขอบคุณคุณหมอมากเลยคะ หนูจะไปตามหาความสุขที่แท้จริงให้เจอคะ ไปก่อนนะคะ</p> <p>คุณหมอ : เล็ก ๆ นั้นยิ่งใหญ่..และความสุขที่แท้ในชีวิต ไม่ได้อยู่ไกลตัวแม้แต่น้อย เพียงแต่คุณจะมีมองเห็นนะครับ</p>
---	--

บทโทรทัศน์ช่วง Book Therapy ตอน แกะดำทำธุรกิจ หุ่นภูษาแห่งความรู้ และความรู้สุข
 บทโดยเยาวชน TK Teen นายอดิวัฒน์ ตันติวุฒิ
 คุณหมอสติเฟื่อง แสดงโดย นายกิตติคุณท์ วัฒนະนุพงษ์

ภาพ	เสียง
<p>ที่มุมกาแฟของทีเคพาร์ค มีวัยรุ่นสองคน กำลังช่วยกันทำงานที่อาจารย์มอบหมาย มาจากมหาวิทยาลัย เอนิ่งดูข้อมูลจาก โน้ตบุ๊ก ส่วนบีกำลังถือหนังสือกาง นิตยสารเดินเข้ามาหาเอ โดยที่เอรู้สึก เหนื่อยกับการทำงานมากๆ แล้วหันไปมอง บีอย่างเหนื่อยๆ เป้อๆ</p> <p>บีกับเอเปิดหนังสือเรียนและนิตยสารขึ้นมา ดูแล้วบีก็ร้องด้วยความตื่นเต้นแล้วเอต้อง หันมาด้วยความสนใจ</p> <p>เอหยิบหนังสือขึ้นมาทำท่าจะตบไปที่หัวแต่ ไม่ตบแล้วพูดด้วยความโมโหแล้วบีก็ทำ หน้าจ้อย หลังจากนั้นก็นึกอะไรบางอย่าง ขึ้นได้</p> <p>เอเคลิ้มไปนิดหน่อย แล้วก็สะดุ้งกับ ความคิดของบี</p>	<p>เอ : อ้าว...บี ถืออะไรมาเยอะเยอะเลย</p> <p>บี : ก็หนังสือเรียน และนิตยสารไง เพื่อเอามาเป็น แนวทางได้ แล้วเป็นยังไงบ้างอะ ถึงไหนแล้ว</p> <p>เอ : ก็มันยังคิดไม่ออกอะดิ ธุรกิจแปลกใหม่ สร้าง แปรนต์ใหม่ยังงั้นเนี่ยไม่เข้าใจเลยอะงะมาก</p> <p>บี : ใจเย็นๆ ก่อนนะเดี๋ยวช่วยกันดู</p> <p>บี : เฮ้ยๆ.....มาดูนี่ดิ</p> <p>เอ : ไหน ๆ ได้ไอดีแล้วหรือ เป็นไงๆ โอเคหรือ เปล่า</p> <p>บี : เปล่า...จะบอกว่านางแบบคนนี้นุ่นดีมากสวย มาก เราเป็นแฟนคลับเขามาานและ</p> <p>เอ : เดี่ยวบ๊ิด....ให้มาช่วยกันทำงานส่งอาจารย์มา นอกเรื่องอะไรเนี่ย</p> <p>บี : เฮ้ยนี่ก็ออกแล้ว เราก็ทำธุรกิจร้านอาหารแต่มี บริการเสริมตัดผมไปด้วยเป็นไง ไม่มีใครเคยทำเลย นะ</p> <p>เอ : เออกินข้าวไปตัดผมไป....เฮ้ย.....คิดได้ไงเนี่ย มันเข้ากันมากเลยกินข้าวกับตัดผมเนี่ย</p> <p>บี : แล้วจะให้ทำไงละมันคิดไม่ออกอะสมองกลวง หมดแล้วอะ</p> <p>เอ : ก็ช่วยกันคิดซิคิด (แล้วสองคนก็เถียงกัน</p>

<p>ภาพตัดมาที่คุณหมอดีดีนิ้วเพื่อหยุดภาพการวิวาทของทั้งสองคน เอและบีต้องนั่งค้างไว้และคุณหมอก็หยิบหนังสือที่ถืออยู่ในมือมาแนะนำกับกล้องเพื่อหาทางออกการวิวาทครั้งนี้พูดจบแล้วหันไปวางหนังสือให้กับเอและบี และคุณหมอดีดีนิ้วอีกครั้งเพื่อให้ภาพสองคนดำเนินต่อไป</p> <p>เอกับบีมองลงมาที่หนังสือแล้วเปิดอ่านด้วยความสนใจ</p> <p>ภาพตัดมาที่คุณหมอดีดีนิ้วที่ยืนหันหลังให้กับกล้องยิ้มที่เห็นสองคนลงรอยกันแล้วหันหน้ามาพูดกับกล้อง</p>	<p>หมอ : ปัญหาเรื่องนี้จะหมดไปถ้าได้อ่านหนังสือแกะดำธุรกิจ พุงหญ้าแห่งความรู้และความสุข ของคุณประเสริฐ เขียมรุ่งโรจน์ ที่จะทำให้คนหาทางออกในการคิดธุรกิจใหม่ๆ การสร้างแบรนด์ที่แตกต่างกลมเม็ดในการทำธุรกิจ ที่อ่านง่าย เข้าใจได้เร็ว ด้วยการคิดแบบแกะดำครับ รับรองว่าไฉเดียวบรวเจ็ดแน่นอน</p> <p>เอ : โห มีแนวคิดในการสร้างแบรนด์ที่แตกต่าง ข้อคิดต่าง ๆ เพื่อสร้างความแตกต่างให้กับธุรกิจ</p> <p>บี : ใช่ๆ อย่างนี้เราก็ทำงานกันง่ายขึ้นแล้วสิ</p> <p>เอ : ใช่ๆ งั้นเราลงมือทำกันเลยดีกว่า</p> <p>บี : ดีๆ เอะเลย (ทั้งสองคนก็ร่วมมือร่วมใจทำงานกัน)</p> <p>หมอ : แกะดำไม่ใช่ข้อแตกต่างในทางลบเพียงอย่างเดียวถ้าเรามองอีกด้านของแกะดำมันจะทำให้เรามีความสุขและประสบความสำเร็จในการทำธุรกิจได้ ลองหาหนังสือแกะดำทำธุรกิจพุงหญ้าแห่งความรู้และความสุขมาอ่านกันนะครับ</p>
---	---

บทโทรทัศน์ช่วง Book Therapy ตอน พ่อ (13 นักเขียนเยาวชนโครงการ IBook 2008)

บทโดยเยาวชน TK Teen เกวลี ทัศนสุวรรณ

คุณหมอสติเฟื่อง แสดงโดย นายกิตติคุณท์ วัฒนະนุพงษ์

ภาพ	เสียง
<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อนสองคนนั่งๆ นอนๆ อ่านการ์ตูนกันอยู่ที่มุมการ์ตูน “A” ทำหน้าครุ่นคิด ส่วน “B” อ่านสบายๆ สนุกๆ - จู่ๆ A ก็ลุกพรวดขึ้น พร้อมกับทิ้งการ์ตูนในมือ ทำหน้าจริงจัง B เห็นเลยเงยหน้ามองอย่างงงๆ - A ทำหน้าจริงจัง ชิ่งชิ่ง B มองแบบส่ายตาดิ่งมาก ก่อนพูด “ก็ดี..” - B ก้มหน้าอ่านการ์ตูนต่อก่อนพูด “แต่..” - A ทำท่าทางประกอบบรรยายคำว่าเอาจริงกับมีสาระ (ท่าแบบบ๊ายๆ หน่อย) - B เงยหน้าขึ้นมามองอีกครั้ง สนใจมากขึ้น - A ทำหน้านิ่งใจมากตอนพูด แล้วยิ้ม - B เริ่มสนใจที่จะบ่น A อย่างจริงจัง - A ลอยหน้าลอยตา ทำหน้านิ่งไว้พูดไปทีละคำ จนคำสุดท้ายถึงตอนที่หมอเข้า เลย freeze ไว้พอดี 	<p>B: เป็นอะไรหรือเปล่า .....</p> <p>A: ขึ้นตัดสินใจแล้ว ตั้งแต่วันที่เป็นต้นไปขึ้นจะจริงจังกับชีวิตมากขึ้น</p> <p>B: ก็ดี..แต่ก็พูดมาเป็นสิบครั้งแล้วนี่ไม่เห็นเคยทำได้เลย</p> <p>A: ใช่ แต่ครั้งนี้จะเอาจริง ต่อไปนี้ขึ้นจะเป็นคนมีสาระ</p> <p>B: ก็ดี...ว่าแต่ว่า เธอจะทำยังไงล่ะ ให้มีสาระ</p> <p>A: ขึ้นคิดไว้แล้ว ..ถ้าอยากมีสสาระก็ต้องอ่าน สาระ...บาญ มากๆ</p> <p>B: ใช้เวลามาปล่อยมุกกันใหม่เนี่ย</p> <p>A: ไม่อย่างนั้นก็ก็ สาระ - สิบ สาระ - พัด สาระ- วัน สาระ....</p>
<ul style="list-style-type: none"> - หมอ in เข้ามา อารมณ์แบบว่าทนมานานแล้ว <p>:หมอแอบเผลอเล่นมุขโดยไม่ตั้งใจ (อยากให้เน้นคำสาละลี)</p> <p>พอนึกได้ก็หันไปมองที่ A ที่ Freeze อยู่แล้วพูดว่า “ติดมาได้ไงเนี่ย” แล้วก็เริ่มพูดใหม่ หันหน้ามาทาง</p>	<p>หมอ: โอยยย...พอเหอะ</p> <p>หมอ : ถ้าอยากมีสสาระเนี่ยนะก็ต้องกินสาละลี ให้มาก...เอ๊ย</p> <p>ไม่ใช่...ติดมาได้ไงเนี่ย.... เอาใหม่ๆ ถ้าอยากมีสสาระอย่างสร้างสรรค์เนี่ยนะครับ เราก็ลองมาอ่านงานสารคดี ดีๆดูสิ</p>

<p>กลัอง แล้วก็พูดไป</p> <ul style="list-style-type: none"> - หมอหันไปทาง A กับ Bที่ยัง freeze อยู่ แล้วยัดหนังสือใส่มือAที่ค้างอยู่ในท่านั่งนี้ - หมอ out A B เลิก freeze - B หันไปมองเพื่อนเคื่องๆ แต่ไม่จริงจังมาก - A ปฏิเสธหน้าเด็กลั้ก ยังคงทำท่ายกไม้ยกมือประกอบ จนเห็นหนังสือในมือตอนโบกมือปฏิเสธนั่นเอง อ่านชื่อหนังสือ ก็ยิ้มกว้างแบบเด็กๆประมาณว่าพบขุมทรัพย์แล้ว - B แกล้งดักคอ หน้ายังเคื่องๆ อยู่นิดหน่อย - A ชวน Bมาอ่านด้วยกัน B ก็เข้าไปอ่านด้วย 	<p>ครับ อย่างเช่น</p> <p>หนังสือ “พ่อ” ซึ่งรวบรวม 13 ผลงานสารคดีคัดสรรของเยาวชนในโครงการ I book TK young writer Academy 2008ซึ่งขบอกว่าใครที่คิดว่ามีสาระแล้วจะนำเบือนั้นถ้าได้อ่านคงต้องเปลี่ยนความคิดอย่างแน่นอน เพราะรูปแบบวิธีการนำเสนอสารคดีที่แตกต่างออกไปสไตน์นักเขียนรุ่นใหม่ไฟแรง ซึ่งเนื้อหาในเล่มก็เป็นเรื่องราวมากมายเกี่ยวกับ “พ่อ” ทั้งชวนให้ขบคิด ทำให้ยิ้มได้ ไปจนถึง ทำให้เราต้องหลั่งน้ำตา กันเลยทีเดียว...</p> <p>หมอ :.....เนี่ย เขาไปอ่านซะนะครับ จะได้มีสาระอย่างสร้างสรรค์สมใจ</p> <p>A:..ภาพ</p> <p>B: อ้าวมาได้ยังไงเนี่ย</p> <p>A: อ้อ...หนังสือ “พ่อ” 13 ผลงานสารคดีคัดสรรจากเยาวชน... นี่ไงละ สาระที่ชั้นพูดถึง</p> <p>B: อืม...มีของดีๆแบบเนี่ย ค่อยดูดีมีสาระหน่อย</p> <p>A: .ใช่ สาระดีๆอยู่ในมือแล้ว ต้องใช้ให้คุ้มค่ารู้มั๊ย มาอ่านด้วยกันสิ</p>
---	---

บทโทรทัศน์ช่วง Book Therapy ตอน out of the box คิดนอกกฎ ทำนอกกรอบ 101 วิธี
ปลดพันธนาการทางความคิด
บทโดยเยาวชน TK Teen จ๋าจ๋า

ภาพ	เสียง
<p>คนไข่นั่งทำหน้าที่เป็โลกและถอนหายใจ อยู่ที่มุมกาแฟคนเดียว แล้วเพื่อนก็เดินเข้ามา มาด้วยสีหน้าเศร้าเหมือนกัน</p> <p>เพื่อนนั่งลงที่เก้าอี้</p> <p>ถอนหายใจและเอามือกุมขมับ</p>	<p>คนไข้ : มาแล้วหรือเป็นอะไรนะทำไมทำหน้าที่เป็โลกขนาดนั้น</p> <p>เพื่อน : เธอเองก็เป็โลกเหมือนกันใช่มียะดูทำหน้าที่เข้าสิ</p> <p>คนไข้ : อืม.....รู้สึกงาตัวเองตันๆ คิดอะไรไม่ค่อยออกเลย วันนี้ประชุมเรื่องงานก็ฟ้าสีเสนออะไรไปเพื่อนๆ ก็ไม่เห็นด้วยซักอย่าง</p> <p>เพื่อน : เราก็กะเหมือนกันส่งภาพวาดไปให้อาจารย์ดูก่อนประกวด อาจารย์ก็บอกร่างงานไม่โดดเด่น ไม่เข้าตา แฮ่กลุ่ม</p> <p>คนไข้ : อาทิตย์หน้านี้จะมึงงานก็ฟ้าสีแล้วด้วยสิ</p> <p>เพื่อน : นั่นนะสิอาจารย์ก็ให้เรากลับมาแก้งานแล้วเอาไปให้ดูเร็วที่สุดด้วยละ</p> <p>คนไข้ : ทำไงดี คิดอะไรไม่ออกเลย เสนอหัวข้อที่น่าสนใจ สร้างสรรค์แปลกใหม่เนี่ยยากจัง</p> <p>เพื่อน : ไซ่ คิดได้แต่แบบเดิมๆ ทำยังไงงานถึงจะออกมาไม่ซ้ำใครและโดดเด่นได้นะ</p> <p>คนไข้ / เพื่อน : แฮ่ออออออออ...(พร้อมกัน)</p>
<p>หมอมแทรกเข้ามาพุดกับกล้อง</p> <p>หันหน้ามามองหมอทีละคนแล้วยืนขึ้นข้างๆ หมอ</p> <p>หมอมหันมาพุดกับคนไข้</p>	<p>คุณหมอ : ถ้าอย่างนั้นต้องนี้เลยครับ “out of the box คิดนอกกฎ ทำนอกกรอบ” เขียนโดย Rob Eastaway รวบรวม101 วิธีปลดพันธนาการทางความคิดที่จะทำให้คุณฉีกหนีจากรูปแบบความคิดที่ติดเป็นนิสัย แล้วก้าวสู่โลกใบใหม่ที่มีแต่ความคิดนอกกรอบ ครับ</p> <p>คนไข้ : หา..... “คิดนอกกฎ”</p> <p>เพื่อน : “ทำนอกกรอบ”</p> <p>คุณหมอ: ไซ่แล้วครับหนังสือเล่มนี้นำเสนอ</p>

<p>คนใช้หยิบหนังสือไปดูและส่งให้เพื่อนดูต่อ</p> <p>หมอบพุดกับกลิ้ง</p>	<p>รูปแบบความคิดที่ไม่เหมือนใคร ที่จะช่วยสร้าง ความแปลกใหม่ให้กับชีวิตของเรา ที่สำคัญนะ ครับเหมาะอย่างยิ่งสำหรับคนที่ขาดแรงบันดาลใจอย่าง คุณทั้งสองคนมากๆเลย ลองเอาไปอ่านดู ครับ แล้วจะได้แนวคิดที่ไม่ซ้ำใคร พลิกชีวิตไป อย่างคาดไม่ถึงเลยทีเดียว</p> <p>คนใช้ : สูดยออดไปเลย ใ้โห่ดูสิมีเทคนิควิธีคิด มากมายเลย</p> <p>เพื่อน : ไหนขอดูบ้าง อืม.....นั่นนะสิ สอนให้เรา ฝึกคิดแล้วก็มีแบบทดสอบที่เข้าใจง่ายด้วย เยี่ยม จริงๆ ขอขอบคุณมากๆเลยคะคุณหมอบ</p> <p>คุณหมอบ : หน้าที่หมอบอยู่แล้วครับบบ....ค้นพบ วิธีปลดพันนาการทางความคิดเพื่อตามหา ศักยภาพที่แท้จริงอย่าลืมอ่าน “out of the box คิดนอกกฎ ทำนอกกรอบ” นะครับ</p>
--	--

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทโทรทัศน์ช่วง Book Therapy ตอน “ความคิดที่ออกแบบได้”

บทโดยเยาวชน TK Teen เมษา แจ่มฟ้า

ภาพ	เสียง
<p>LS คุณหมอนั่งอยู่ในคลินิก LS คนไข้เดินเข้ามาหานั่งลง 2 SHOT คุณหมอกับคนไข้ คุณหมอรับฟังอย่างใจเย็น คนไข้ระบายความคับข้องใจ</p> <p>MS คุณหมอ อธิบาย</p>	<p>คนไข้ : คุณหมอครับช่วยผมด้วย ผมรู้สึกไม่ค่อยดีเลยครับ</p> <p>คุณหมอ : เป็นยังไงหรือครับ</p> <p>คนไข้ : ผมรู้สึกว่าโลกมันโหดร้าย ชีวิตมันสับสน บางทีผมก็ไม่เข้าใจคนรอบๆ ข้าง โอ..ชีวิต....</p> <p>คุณหมอ : ใจเย็นๆครับไหนลองยกตัวอย่างปัญหาของคุณมาซักอย่างสิครับ</p> <p>คนไข้ : ก็เพื่อนผมคนหนึ่งนะสิครับ บางทีผมก็ไม่เข้าใจว่าเขาคิดอะไรอยู่ บางทีเขาก็ทำอะไรที่ผมไม่เข้าใจ และบางทีผมอยากให้เขาเปลี่ยนแปลงความคิดของเขาซะครับหมอ</p> <p>คุณหมอ : (หมอมุดล้อเลียน) บางทีนะครับ คุณคนไข้ ถ้าคุณคิดอยากเปลี่ยนแปลงคนอื่นฯ ผมว่าอย่างแรกที่คุณต้องเปลี่ยนแปลงคือความคิดของคุณนะครับ</p>
<p>CU หน้าคนไข้ประหลาดใจ</p> <p>MS คุณหมอยกหนังสือออกมาแล้วยื่นให้</p> <p>CU หนังสือ</p>	<p>คนไข้ : เปลี่ยนความคิดของผมหรือครับ</p> <p>คุณหมอ : ครับ คุณลองอ่านหนังสือนี้ นะครับ อาจจะช่วยให้คุณได้</p> <p>หนังสือ “ความคิดที่ออกแบบได้” หนังสือที่บอกเล่าเรื่องราวความคิดในมุมมองเชิงบวก และการคิดต่างของชีวิตและผลงานของบุคคลสำคัญในแต่ละสาขาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นนักเขียน นักวิทยาศาสตร์ศิลปิน นักธุรกิจ นักกีฬา ทั้งในแง่ความคิดที่มี การใช้ชีวิต การแก้ปัญหา และมุมมองต่อความทุกข์ความสุข ที่มีต่อโลก</p>

<p>คนใช้รับหนังสือมาดูแล้วถามอย่างสงสัย</p> <p>คนใช้ทำท่าดีใจ</p> <p>คุณหมอนั่งมาพูดกับกล้องและคนดู</p>	<p>คนใช้ : ออกแบบความคิดได้ แล้วมันจะช่วยให้ ยังไงครับคุณหมอ</p> <p>คุณหมอ : คุณก็จะเข้าใจความคิดคนอื่น ๆ มาก ขึ้นไงล่ะครับ คนเหล่านี้แหละครับที่นำ ความคิดเชิงบวกที่มาจากทัศนคติ และ ประสบการณ์ มาสร้างสรรค์เป็นรูปธรรม ความคิดเชิงบวกและแตกต่างเหล่านี้คุณอาจจะ นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้นะครับ แล้ว คุณก็จะเข้าใจโลกและเข้าใจคนได้มากขึ้น</p> <p>คนใช้ : เยี่ยมไปเลยครับคุณหมอ ขนาด ความคิดยังออกแบบได้เลย งั้นความรักก็น่าจะ ออกแบบได้นะครับหมอ...เออจริงๆที่ผมอยาก ให้เค้าเปลี่ยนความคิดนะ คือผมอยากให้เค้า เปลี่ยนจากรักคนอื่นมารักผมนะครับ...</p> <p>คุณหมอ : ????</p> <p>คุณหมอ : ความคิดเป็นตัวกำหนดมุมมองของ เราและกำหนดท่าทีในการใช้ชีวิตของเรา การ ออกแบบความคิดก็เป็นเหมือนการออกแบบ ชีวิต ดังนั้นความคิดที่ออกแบบได้ก็จึงเป็น เหมือนประตูสู่ "ชีวิตที่ออกแบบได้"ของเราครับ</p>
---	---

ตัวอย่างบทโทรทัศน์

รายการ TK TEEN เทปที่ 121 (เอ พศิน เรืองวุฒิ + บริจาคเสียงที่ห้องสมุดคนตาบอด)

สถานีออกอากาศ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT

วันที่บันทึกเทป วันพฤหัสบดีที่ 26 กุมภาพันธ์ 2552

วันที่ออกอากาศ วันเสาร์ที่ 14 มีนาคม 2552 เวลา 10.05 – 10.30 น.

ไตเติ้ล	
ภาพ	เสียง
1. เปิดรายการ พิธีกร@ TK Park	<p>โบว์ลิ่ง : สวัสดีค่ะ ขอต้อนรับเข้าสู่รายการ TK Teen Teen' TV by Teens เวทีแห่งการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ สำหรับคนวัยทีน ช่วงนี้ก็ปิดเทอมกันแล้ว เพื่อน ๆ หลายคนก็คงจะได้พักผ่อนยาว หลังจากที่ผ่าน การเรียนและสอบมาอย่างหนัก แต่ก็มีเพื่อน ๆ ที่กำลัง เตรียมตัวสอบเอ็นทรานซ์กันอยู่ ก็ขยัน ๆ กันนะคะ ไค้ สุดท้ายกันแล้ว</p> <p>และวันนี้ โบว์ลิ่งก็มีเรื่องราวอะไรมาฝากกันบ้าง นั้น ไปชมตัวอย่างกันก่อนค่ะ</p>
2. Hi light	<p>Vo. ช่วง Teen talent ไปรู้จักผลงาน Art Book เรื่องราวตำนานพุทธโบราณ ก่อนสมัยพุทธกาล ของ นักแสดงขวัญใจคอละคร พี่เอ พศิน เรืองวุฒิ</p> <p>ช่วง Teen Style ไปร่วมทำบุญ ทำกิจกรรม สร้างสรรค์ในช่วงปิดภาคเรียน กับการบริจาคเสียง ที่ ห้องสมุดคนตาบอดแห่งชาติ</p> <p>และในช่วง TK Teen พบกับกิจกรรมสุดสร้างสรรค์ ที่จัดเตรียมไว้สำหรับคนวัยทีน ที่อุทยานการเรียนรู้ TK park</p>
3. โบว์ลิ่ง @ TK Park	<p>โบว์ลิ่ง : พุทธศาสนา เป็น ศาสนาที่เกิดขึ้นมาแล้ว กว่า 2,500 ปี เรื่องราว และตำนานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้า ถูกสร้างขึ้นผ่านสื่อต่าง ๆ ถ่ายทอดให้กับพุทธศาสนิกชน ได้รับ ทราบ และ สืบทอดเรื่องราวนั้นต่อ ๆ กัน</p> <p>ช่วง Teen's Talent ในวันนี้ โบว์ลิ่งก็มีเรื่องราว ตำนานของพุทธโบราณ ที่ถูกสร้างขึ้น ผ่าน Art Book โดยนักแสดงท่านหนึ่ง ที่</p>

	<p>เค้าให้ความสนใจ และศึกษาอย่างจริงจัง กับ พี่เอ พศิน เรื่องวุฒิค่ะ</p>
<p>4. โบว์ลิ่ง @ TK Park สัมภาษณ์ เอ พศิน</p> <p>CG : พศิน เรื่องวุฒิ (เอ)</p> <p>นักแสดง เจ้าของผลงาน</p> <p>The Shakyas art book</p>	<p>โบว์ลิ่ง : สวัสดิ์ค่ะพี่เอ</p> <p>พี่เอ : สวัสดิ์ครับ</p> <p>โบว์ลิ่ง : แหม..ช่วงนี้ ได้ไม่ค่อยได้ชมผลงานละคร ของ พี่เอ สักเท่าไร</p> <p>มีน้อง ๆ ฝากคิดถึงมา พี่เอ หายไปไหนมาคะ</p> <p>พี่เอ : .....</p> <p>โบว์ลิ่ง : ทราบว่า พี่เอ เรียนจบเกี่ยวกับ ศิลปะและการ ออกแบบ จากมหาวิทยาลัยรังสิตมา พี่เอชอบและ สนใจศิลปะด้านไหนเป็นพิเศษไหมคะ</p> <p>พี่เอ : .....</p> <p>โบว์ลิ่ง : ซึ่งนอกจากผลงานการแสดงที่เพื่อน ๆ ได้ชม กันแล้ว ผลงานอีกชิ้นหนึ่งที่เราจะพูดถึงกันในวันนี้ก็คือ Art Book อันนี้ค่ะ (โชว์รูปใน Note Book) ค่ะอะไรคะ</p> <p>พี่เอ : ครับ ที่เห็นก็เป็น Project ใหม่ของผม ที่กำลัง ทำอยู่ตอนนี้ ชื่อว่า The Shakyas art book ซึ่งมีเนื้อหาว่าด้วยเรื่องราว เกี่ยวกับตำนานพุทธโบราณ ก่อนสมัยพุทธกาล</p> <p>โบว์ลิ่ง : เห็นเป็นลักษณะของการ์ตูน พี่เอ ตั้งใจจะ ถ่ายทอดออกมาอย่างไรบ้าง</p> <p>พี่เอ : ก็อยากจะถ่ายทอดออกมาในสไตล์ action ที่มี แบบฉบับผสมผสานระหว่างWalt Disney กับ Japanese Comic คือ ตัวการ์ตูนที่เห็นจะมีลักษณะ .....(อธิบายว่าเป็นแบบ Walt Disney กับ Japanese Comic อย่างไร).....</p> <p>โบว์ลิ่ง : เห็นบอกว่าเนื้อหาเกี่ยวข้องกับตำนานพุทธ โบราณ ก็แสดงว่าต้องเป็นเรื่องราวที่มีประวัติความ</p>

	<p>เป็นมาของพุทธศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องกับ อันนี้พี่เอได้ ข้อมูลต่าง ๆ หรือแรงบันดาลใจในการทำ Project นี้มาจากไหนคะ</p> <p>พี่เอ : (อธิบายถึงที่มาของเรื่อง และ เล่าถึงตัวละครเอกของเรื่อง ความเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา)</p> <p>โบว์ลิ่ง : งานนี้ใช้เวลาทำมานานเท่าไรแล้วคะ</p> <p>พี่เอ : .....</p> <p>โบว์ลิ่ง : ตอนนี้อยู่ในขั้นตอนไหน แล้วใกล้จะเสร็จสมบูรณ์เมื่อไหร่</p> <p>พี่เอ : .....</p> <p>โบว์ลิ่ง : อยากให้เยาวชนที่เห็นผลงานนี้แล้ว จุดประกายอะไรกับงานนี้บ้าง</p> <p>พี่เอ : .....</p> <p>โบว์ลิ่ง : สุดท้าย พี่เอ มีอะไรอยากจะฝากเกี่ยวกับเรื่องของ การใช้ความรู้ กับจินตนาการ อย่างไรบ้าง</p> <p>พี่เอ : .....</p>
<p>5. โบว์ลิ่ง สรุปลุ ขอบคุณ พี่เอ พคิน @ TK Park</p>	<p>โบว์ลิ่ง : เพื่อน ๆ คะ เรื่องราวของพระพุทธรูป เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว แต่เรากลับหลงลืม พระธรรม คำสั่งสอน และทำให้คุณค่าของพุทธศาสนิกชน เป็นเพียงแค่อะไรที่ถูกเรียกเท่านั้น และวันนี้เราก็กำลังจะมีสื่อที่ดี ๆ ที่ทำให้เยาวชนหันมาสนใจพระพุทธรูปศาสนาขึ้นมาขึ้น</p> <p>วันนี้ต้องขอขอบคุณ พี่เอ พคิน เรื่องวุฒิมามาก ๆ คะ ที่นำสิ่งดี ๆ มาบอกเล่าให้ฟัง ขอขอบคุณคะ</p>
Break 1	
Jingle เข้าช่วง Teen Style ไปบริจาคเสียง ที่ห้องสมุดคนตาบอดแห่งชาติ	
<p>6. โบว์ลิ่ง + TK Teen @ หน้าห้องสมุดคนตาบอดแห่งชาติ</p>	<p>โบว์ลิ่ง : เอ๊ะ...จ๋าจ๋า เรานัด เอก กับวุฒิวุฒิม่วง กันเนี่ย (ยืนรอเพื่อน ๆ)</p> <p>จ๋าจ๋า : อืม...ก็เวลานี้แหละ แต่ยังไม่เห็นมาเลย</p>

	<p>(เอกกับยุทธวิ่งมาแต่ไกล)</p> <p>โบว์ลิ่ง : นั่นไง นั่นไง มากันแล้ว เกือบถึงเวลานัดแล้ว นะเนี่ยะ ไปไหนกันมาคะ ทั้ง 2 คน</p> <p>เอก : ขอโทษทีนะ พอดีเราสองคน แวะไปฝึกเสียงร้อง เพลงกับครูอ้วนมานะ</p> <p>จ๋า : จะฝึกร้องเพลงไปทำไมหละ</p> <p>ยุทธ : อ้าว...ก็วันนี้โบว์ลิ่ง กับจ๋า ชวนเรา 2 คน มา บริจาคเสียง เราก็ต้องไปซ้อมซ้อมเสียงซะหน่อย จะได้ เสียงเพราะ ๆ</p> <p>โบว์ลิ่ง : ที่ว่ามาบริจาคเสียงเนี่ย เค้าไม่ใช่ให้ร้องเพลง นะ ให้มาอ่านหนังสือ</p> <p>เอก : (จ้อย แล้วทำเนียนกลบเกลื่อน) เหรอ...เหรอ ที่ ไหนละ ชักช้าเสียเวลา รีบไปกันดีกว่า</p> <p>โบว์ลิ่ง : ที่นี้คะ ห้องสมุดคนตาบอดแห่งชาติ เข้าไปกัน ดีกว่า</p>
<p>7. โบว์ลิ่ง + TK Teen @ ห้องสมุดคนตาบอด แห่งชาติ + คุณวาสนา CG : วาสนา กลีบเมฆ หัวหน้าฝ่ายผลิต ห้องสมุดคนตาบอดแห่งชาติ</p>	<p>TK Teen ทุกคน : สวัสดีครับ / สวัสดีค่ะ</p> <p>พี่วาสนา : สวัสดีค่ะ</p> <p>โบว์ลิ่ง : พอดีว่าพวกเราปิดเทอมกันแล้ว ก็เลย อยากจะทำกิจกรรม บำเพ็ญประโยชน์กัน และทราบ ว่าที่นี่มีการรับอาสาสมัครเพื่อที่จะบันทึกเสียงอ่าน หนังสือ ให้กับผู้พิการทางสายตา ก็เลยชวนกันมาที่นี้คะ</p> <p>พี่วาสนา : .....</p> <p>จ๋า : ที่นี่เปิดทำการมานานแล้วหรือยัง แล้วให้บริการ เกี่ยวกับอะไรบ้าง</p> <p>พี่วาสนา : .....</p> <p>เอก : แล้วคนที่จะมาบันทึกเสียงได้ ต้องมีคุณสมบัติ อย่างไรครับ</p> <p>พี่วาสนา : .....</p> <p>ยุทธ : แสดงว่า พวกเราทั้ง 4 คนก็สามารถบริจาคเสียง ได้ใช่ไหมครับ</p> <p>พี่วาสนา : ใช่แล้วค่ะ แต่ว่าเรามีอุปกรณ์บันทึกเสียง</p>

	<p>แค่ชุดเดียว ต้อง เข้าไปอ่านทีละคนนะคะ</p> <p>จ๋า : ถ้าอย่างนั้นจ๋าขออาสาสมัครเป็นคนแรกเลย ค่ะ ว่าแต่ ขั้นตอนการบันทึกเสียงเนี่ยะ มีอะไรบ้างคะ</p> <p>พี่วาสนา : .....(บอกขั้นตอนการบันทึกเสียง วิธีการอ่าน และเลือกหนังสือ)</p> <p>โบว์ลิ่ง : ถ้าอย่างนั้นพวกเราไปเริ่มกันเลยดีกว่าคะ ไปกันเลย.....</p>
8. ภาพการบันทึกเสียงของทั้ง 4 คน	- เสียงสด สลับ ดนตรีสนุกสนาน
9. โบว์ลิ่ง + TK Teen @ ห้องสมุดคนตาบอดแห่งชาติ + คุณวาสนา (ต่อ)	<p>โบว์ลิ่ง : พวกเราทุกคนก็ได้อ่านหนังสือ บันทึกเสียงกันแล้ว พี่วาสนาคะ ขั้นตอนหลังจากนี้ต้องทำอะไรบ้างคะ</p> <p>พี่วาสนา : .....</p> <p>จ๋า : อ้อ หนังสือที่พวกเราอ่าน ก็จะกลายเป็น file เสียง เพื่อให้ผู้พิการทางสายตามาเปิดฟัง แล้วอย่างนี้คนตาบอดสามารถจะยืมออกไปฟังที่บ้านได้ไหมคะ</p> <p>พี่วาสนา : .....</p> <p>เอก : แหม...ดีจังเลยนะครับ ที่คนตาบอด ก็สามารถที่จะได้อ่านหนังสือที่พวกเค้าสนใจ หรือรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ผ่านตัวหนังสือที่พวกเราอ่านให้ฟัง</p> <p>ยุทธ : อย่างนี้ ไม่เห็นต้องเสียเวลาไปฝึกเสียงร้องเพลงเลยด้วย</p> <p>โบว์ลิ่ง : พี่วาสนาคะถ้าเพื่อน ๆ ทางบ้าน หรือว่าเยาวชนที่ปิดภาคเรียนอยู่ ถ้าอยากจะทำบริจาคเสียงบ้างต้องทำอะไรคะ</p> <p>พี่วาสนา : .....(มาบริจาคได้ที่ไหน / อย่างไร และ/พูดถึงต้องมีความพร้อม และมีการฝึกการใช้ภาษา มาบ้างแล้ว) .....</p> <p>จ๋า : อืม...อย่าเห็นว่าเป็นเรื่องสนุก ๆ กันนะคะเพื่อน ๆ เพราะนอกจากจะไม่ได้ประโยชน์แล้ว อาจทำให้</p>

	<p>เจ้าหน้าที่ต้องเสียเวลา มาแก้เสียงอีกด้วย</p> <p>โบว์ลิ่ง : สำหรับวันนี้พวกเราก็ได้มาทำกิจกรรมเพื่อสังคมอีกรูปแบบหนึ่ง แถมยังเป็นการใช้เวลาว่างในช่วงปิดเทอมอย่างสร้างสรรค์อีกด้วย ก็ต้องขอขอบคุณห้องสมุดคนตาบอดแห่งชาติ มาก ๆ เลยที่ให้พวกเราได้มาบันทึกเสียงกันในวันนี้ ขอขอบคุณค่ะ / ขอขอบคุณครับ</p>
10. ส่งเข้าช่วง Book Therapy	<p>เอก : เอ...ยุทธ ช่วงต่อไปของรายการเราเป็นอะไรนี่..... (ทำท่านึก)</p> <p>ยุทธ : ก็นี่เลย ....คุณหมอสติเฟื่องกับคนไข้วัยมันส์ในช่วง Book Therapy ไง</p> <p>เอก + ยุทธ : ไปติดตามกันเลยครี๊บบ....</p>
11. ช่วง book therapy	<p>book therapy เรื่อง “ ค้นพบตัวเอง ”</p> <p>บท นภาพร กิตติศักดิ์ไพรัช (พร) แสดง หมอ-ไปป์ / คนไข้ -</p>
12. คำถามประจำสัปดาห์ CG : 5 บท / ครั้ง	<p>คำถามประจำสัปดาห์ของเราในวันนี้ถามว่า ตัวอักษรที่คนตาบอดใช้เรียกว่าอะไร ทราบคำตอบแล้ว รีบส่ง SMS คำตอบที่ถูกต้อง</p> <p>พิมพ์ TK1 เว้นวรรค อักษรบลายน์</p> <p>พิมพ์ TK2 เว้นวรรค อักษรเบลท์</p> <p>ส่งมาที่ 4849555 5 ท่านแรกที่ตอบถูกจะได้รับหนังสือที่ระลึกจากทางรายการ</p> <p>รายชื่อผู้ที่ได้รับรางวัลในสัปดาห์ที่แล้ว</p>
เบรก2	
Jingle ช่วง TK TEEN	
13. โบว์ลิ่ง พุดเข้าช่วง TK TEEN @ TK PARK	<p>โบว์ลิ่ง : กลับเข้าสู่ช่วงสุดท้ายของรายการช่วง TK Teen ค่ะ วันนี้ได้รู้จักแง่มุมดี ๆ ของพี่เอ พศิน และได้ไปทำกิจกรรมในช่วงปิดเทอมกับเพื่อน ๆ กันแล้วตอนนี้ก็ถึงเวลาของกิจกรรมสร้างสรรค์ที่อุทยานการเรียนรู้ TK park ของเราเตรียมไว้ให้ ขอบอกเลยนะค่ะว่าใครที่ฝันอยากจะเป็น แอร์โฮสเตส อย่าพลาด</p> <p>ไปติดตามพร้อม ๆ กันเลยค่ะ</p>
14. กิจกรรม เหยียดเส้นผ่านเส้นทางสายอาชีพ หนุ่มหล่อ สาวสวย	<p>Vo. พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน คือ อาชีพที่ทำหน้าที่ให้บริการ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้โดยสารบนเครื่องบิน ที่จะทำให้ผู้โดยสารเกิดความสบาย เป็น</p>

	<p>อาชีพในฝันของหลาย ๆ คน ซึ่งนอกจากจะต้องมีความรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีแล้ว การมีใจรักในงาน มีความอดทนต่อปัญหาต่างๆ มีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ไขปัญหา มีบุคลิกภาพดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ก็เป็นอีกหลาย ๆ คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน</p> <p>แต่กว่าที่จะได้ถึงฝันของอาชีพนี้ละ เป็นอย่างไร ?</p> <p>อุทยานการเรียนรู้ TK park ชวนเพื่อน ๆ มาเห็นฟ้า ฐานฝัน เส้นทางสายอาชีพ หนุ่มหล่อ สาวสวย กับ คำแนะนำดี ๆ ในการเตรียมตัวเป็นแอร์โฮสเตส และสจ๊วต</p>
<p>15. ภาพการบรรยายของวิทยากร</p> <p>CG : คุณศุภชัย สัจฉุกร</p> <p>พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน</p>	<p>- บรรยายถึงขั้นตอนของการสอบเป็นพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน</p>
<p>16. กิจกรรม TK Teen (ต่อ)</p>	<p>Vo. การเตรียมความพร้อม ทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ รวมถึงความรู้ความสามารถในสาขาที่เกี่ยวข้อง ก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่จะสามารถประสบความสำเร็จในอาชีพนี้</p> <p>อุทยานการเรียนรู้ TK park ก็ขอเอาใจช่วยน้อง ๆ ทุกคน ที่ฝันอยากจะเป็นฟ้า ฐานฝัน เป็นพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน สมดังความตั้งใจนะคร้าบ</p>
<p>17. พิธีกรพูดปิดรายการ</p> <p>- CG : กิจกรรมที่น่าสนใจ</p>	<p>โบว์ลิ่ง : เห็นไหมล่ะคะ..ว่ากิจกรรมของเราไม่ได้เอาใจเฉพาะคอกหนังสือเท่านั้น ซึ่งมีกิจกรรมอีกหลากหลายที่รอให้เพื่อน ๆ ได้มาร่วมสนุกกัน</p> <p>จะมีอะไรกันบ้างนั้น ติดตามรายละเอียดได้ ทางด้านนี้คะ (ผายมือไปด้านข้าง)</p> <p>หรือจะคลิกเข้าไปชมรายละเอียดกันได้ที่ www.tkpark.or.th หรือถ้าใครมีเรื่องราวดี ๆ อยากจะแนะนำรายการของเราก็สามารถส่งเข้ามาได้ที่ tkteen@tkpark.or.th</p> <p>สำหรับวันนี้รายการของเราก็หมดลงแล้ว กลับมาพบกันได้ใหม่ในวันเสาร์หน้า เวลาเดียวกันนี้ ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT วันนี้ลาไปก่อน สวัสดีค่ะ.....</p>
End Credit	

รายการ TK TEEN เทปที่ 123 (กลุ่มคอสมเพลย์โฟมยางดินญี่ปุ่น + แกลลอรี่ Intrand)

สถานีออกอากาศ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT

วันที่บันทึกเทป วันพฤหัสบดีที่ 12 มีนาคม 2552

วันที่ออกอากาศ วันเสาร์ที่ 28 มีนาคม 2552 เวลา 10.05 – 10.30 น.

ไตเติ้ล	
ภาพ	เสียง
1. เปิดรายการ พิธีกร@ TK Park	<p>โบว์ลิ่ง : สวัสดีค่ะ ขอต้อนรับเข้าสู่รายการ TK Teen Teen' TV by Teens เวทีแห่งการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ สำหรับคนวัยทีน เดือนที่ร้อนที่สุดกำลังจะมาถึง แต่ในความร้อนของอากาศ ก็ปล่อยให้จิตใจร้อนไปตามอากาศด้วยนะคะ หาสถานที่พักผ่อนค ออย่างทะเล ภูเขา น้ำตก นอกจากจะช่วยคลายร้อนได้แล้ว ยังช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจไทยของเราได้อีกด้วยคะ</p> <p>และวันนี้ โบว์ลิ่งก็มีเรื่องราวอะไรมาฝากกันบ้าง นั้น ไปชมตัวอย่างกันก่อนคะ</p>
2. Hi light	<p>Vo. ช่วง Teen talent ไปรู้จักวัฒนธรรมการแต่งกายแบบ Intrand เจ๋ง ซ่า ไอเดีย โดน ๆ แบบคนรุ่นใหม่ กับกลุ่มคอสมเพลย์ดินญี่ปุ่น</p> <p>ช่วง Teen Style ไปตามหาแกลลอรี่ผลงานศิลปะ ที่มีเอกลักษณ์ ไอเดีย หลุดจากกรอบ และบ่งบอกความเป็นตัวตนได้อย่างชัดเจน</p> <p>และในช่วง TK Teen ไปเรียนรู้เทคนิคการเขียนบทละครโดนใจ อีกหนึ่งกิจกรรมมัน ๆ ที่อุทยานการเรียนรู้ TK park</p>
3. โบว์ลิ่ง @ TK Park	<p>โบว์ลิ่ง : ปัจจุบันวัฒนธรรมต่าง ๆ จากประเทศเกาหลี และ ญี่ปุ่น เข้ามามีบทบาทสำคัญกับวิถีชีวิตวัยรุ่นในบ้านเรา ไม่ว่าจะเป็นกระแสความนิยม J-pop K-pop หรือว่าจะเป็นการแต่งหน้า ทรงผม หรือแฟชั่นต่าง ๆ</p> <p>ช่วง Teen's Talent ในวันนี้ โบว์ลิ่งก็มีเรื่องราวของกลุ่มเยาวชนกลุ่มหนึ่ง ที่พวกเขาได้มีการแต่งตัว แบบแฟนตาซี ตามจินตนาการของตัวเองการ์ตูนญี่ปุ่น</p>

	ที่เรียกว่า Cosplay กับ กลุ่ม Cosplay โฟมยางดินญี่ปุ่นค่ะ
4. ภาพตัดสลับ โขว์ Cosplay	- คนตรีสนุกสนาน
5. โบว์ลิ่ง สัมภาษณ์ กลุ่ม Cosplay@ TK Park CG : 1. .... 2. .... 3. .... 4. .... 5. .... กลุ่ม Cosplay โฟมยางดินญี่ปุ่น	<p>โบว์ลิ่ง : สวัสดีค่ะ เพื่อน ๆ</p> <p>กลุ่ม Cosplay : สวัสดีครับ / ค่ะ</p> <p>โบว์ลิ่ง : โอ้โห...ต้องขอบอกก่อนเลยว่า วันนี้โบว์ลิ่งได้เห็นอะไรที่น่าตื่นตาตื่นใจมาก เหมือนตัวการ์ตูนญี่ปุ่น ออกมามีชีวิตจริง ๆ เลย ก่อนอื่นแนะนำตัวกันหน่อยว่าชื่ออะไร แล้วแต่งตัวเป็นตัวละครอะไร จากเรื่องไหนกันบ้าง</p> <p>กลุ่ม Cosplay : ..(แนะนำตัวเอง พร้อม ชื่อตัวการ์ตูน จากเรื่องไหน ทีละคน) ... (ใส่ภาพ Insert ทีละคน)</p>
6. โบว์ลิ่ง สัมภาษณ์กลุ่ม Cosplay@ TK Park (ต่อ)	<p>โบว์ลิ่ง : Cosplay คืออะไร แล้วเกิดขึ้นมาได้ยังไงคะ</p> <p>Cosplay 1 : Cosplay เป็นผสมระหว่างคำว่า costume (เครื่องแต่งกาย) กับคำว่า Play (การละเล่น การแสดง) Cosplay คือการแต่งตัวเลียนแบบตัวละคร ในการ์ตูนหรือภาพยนตร์แล้วออกมาเดินโชว์กัน ให้ผู้คนได้ตื่นตาตื่นใจ ซึ่งมีจุดกำเนิดมาจากประเทศญี่ปุ่น</p> <p>.....</p> <p>โบว์ลิ่ง : แล้วในประเทศไทยล่ะคะ Cosplay เริ่มต้นขึ้นได้อย่างไร</p> <p>Cosplay 2 : .....</p> <p>โบว์ลิ่ง : แล้วเราได้ไปศึกษา หรือค้นคว้าหาข้อมูลเรื่อง Cosplay มาจากไหน</p> <p>Cosplay 3 : .....</p> <p>โบว์ลิ่ง : แล้ว Cosplay คำนี้มีการจัดเป็นประเภทหรือเปล่า แล้วอย่างพวกเขาเรียกว่าอะไรคะ</p> <p>Cosplay 4 : .....</p>

	<p>โบว์ลิ่ง : พอแต่ง Cosplay แล้ว เดินไปโชว์กันที่ไหน หรือว่าเดินบนถนนปกติอย่างนี้เลย</p> <p>Cosplay 1 : .....(พูดถึงสถานที่ ๆ ไปโชว์ แล้ว โชว์อะไรบ้าง) .....</p> <p>โบว์ลิ่ง : ถ้าอย่างนั้นช่วยแสดงให้พวกเราได้ชมกันสัก หน่อยได้ไหมคะ</p>
7. ภาพการแสดง Cosplay	- ดนตรีสนุกสนาน
8. โบว์ลิ่ง สัมภาษณ์กลุ่ม Cosplay@ TK Park (ต่อ)	<p>โบว์ลิ่ง : อะไรทำให้พวกเราสนใจและหลงใหลในเสน่ห์ของ Cosplay</p> <p>Cosplay 2 + 5 : .....</p> <p>โบว์ลิ่ง : ปัจจุบัน Cosplay ในบ้านเราได้รับความนิยมหรือพัฒนาไปอย่างไรบ้าง</p> <p>Cosplay 1 : .....</p> <p>โบว์ลิ่ง : ล่าสุดทราบว่าได้ไปร่วมกิจกรรมกับสำนักงาน ป.ป.ส. ด้วย</p> <p>Cosplay 2 : .....(พูดถึงงาน เท่ ดี ไม่ต้องมี ยาเสพติด) .....</p> <p>โบว์ลิ่ง : การที่ได้ทำกิจกรรมกับ Cosplay มีประโยชน์กับตัวเราอย่างไรบ้าง</p> <p>Cosplay 3+4+5 : .....</p> <p>โบว์ลิ่ง : ถ้ามีเพื่อน ๆ ที่สนใจอยากร่วมกิจกรรม Cosplay บ้าง มีคำแนะนำอย่างไร</p> <p>Cosplay 1+2 : .....</p>
9. โบว์ลิ่ง สรุป และ ขอบคุณ กลุ่ม Cosplay	<p>โบว์ลิ่ง : การเลียนแบบในทางที่สร้างสรรค์ นอกจากจะเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แล้ว ยังเป็นการรวมกลุ่มของเยาวชน ทำกิจกรรม เท่ ๆ แบบที่ไม่เดือดร้อนใคร และยังช่วยสร้างสีสันให้กับกิจกรรมต่าง ๆ</p>

	<p>อีกด้วยค่ะ</p> <p>วันนี้ต้องขอขอบคุณ กลุ่ม Cosplay โฟมยาง ดินญี่ปุ่น มาก ๆ เลยที่แต่งตัวมาโชว์เพื่อน ๆ กันในวันนี้ ขอขอบคุณค่ะ</p>
Break 1	
Jingle เข้าช่วง Teen Style ตามหา Gallery Intrand	
<p>10. โบว์ลิง @ TK Park</p>	<p>โบว์ลิง : กลับเข้าสู่ช่วง Teen Style สไตล์มัน ๆ ของคนวัยทีน เพื่อน ๆ ค่ะ</p> <p>เวลาที่ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานศิลปะออกมา มากพอจำนวนหนึ่งที่จะจัดแสดง เพื่อน ๆ ว่าพวกเค้าจะนำผลงานเหล่านั้นไปจัดแสดงที่ไหน ..... คำตอบก็คือ Gallery ใหม่มะ แล้วถ้าโบว์ลิงถามต่อว่า เป็น Gallery แบบไหน</p> <p>คำตอบคงมีอยู่ในใจหลายคำตอบเลย</p> <p>ช่วง Teen Style ในวันนี้โบว์ลิงเลยอยากจะพาเพื่อน ๆ ไปลัดเลาะ เสาะหา Gallery เท่ ๆ เก๋ ๆ Intrand แบบไม่เหมือนใคร จะอยู่ที่ไหน ไปตามหากันเลยละ</p>
<p>11. พี + ตอง @ มุมหนึ่งบนถนนสีลม หรือ วัดแขก</p>	<p>พี : สวัสดีครับเพื่อน ๆ วันนี้พีรับอาสาโบว์ลิง มาปฏิบัติภารกิจตามหา Gallery Intrand ซึ่งวันนี้พีก็ได้นัดไว้กับเยาวชน TK Teen ของเราคนหนึ่งซึ่งเป็นผู้แนะนำ เรื่องราว Gallery Intrand ในวันนี้ครับ</p> <p>ตอง : สวัสดีค่ะ พี</p> <p>พี : สวัสดีครับตอง แหมกำลังพูดถึงอยู่พอดี ว่าแต่ว่าวันนี้ตองจะพาเราไปตามหา Gallery Intrand ที่ไหนก่อนดีละ</p> <p>ตอง : ที่แรกที่ตองจะพาพีไปก็จะอยู่แถววัดแขก ถนนสีลม เป็นแกลเลอรีห้องแถว ชื่อว่า คัดมันดู แกลเลอรี ไปกันเลยมัย</p> <p>พี : นำไปเลยครับ</p>
<p>12. ภาพตัดสลับ พี+ตอง เดินดูภายในแกลเลอรี</p>	<p>- ดนตรี Modern Classic</p>
<p>13. พี + ตอง สัมภาษณ์ พี่มานิตย์ @ คัดมันดู</p>	<p>พี + ตอง : สวัสดีครับ / ค่ะ</p> <p>พี่มานิตย์ : สวัสดีครับ</p> <p>ตอง : พี่มานิตย์ค่ะ ที่คัดมันดู เนี่ยจะมีแนวคิดในการทำ</p>

<p>ขอขอบคุณ .....</p> <p>โทร. ....</p> <p>www. ....</p>	<p>แกลเลอรีอย่างไรบ้างคะ</p> <p>พี่มานิตย์ : .....(เล่าแนวคิดในการก่อตั้ง)</p> <p>พี่ : จุดเด่น หรือว่าเอกลักษณ์ของที่นี่ ที่แตกต่างจากที่อื่นอยู่ตรงไหนครับ</p> <p>พี่มานิตย์ : .....</p> <p>พี่ : แล้วผลงานที่จัดแสดงที่นี่จะเป็นงานประเภทอะไรบ้างครับ</p> <p>พี่มานิตย์ : .....</p> <p>ตอง : ตอนที่ตองมาดูครั้งแรก เห็นมีการจัดนิทรรศการภาพถ่ายด้วย ศิลปินที่จะสามารถมาจัดแสดงงานที่ได้ต้องเป็นอย่างไรบ้าง</p> <p>พี่มานิตย์ : .....</p> <p>พี่ : แล้วถ้าเพื่อน ๆ ทางบ้านอยากจะมาชมผลงานศิลปะที่ คัดมันดู แบบพวกเราต้องทำอะไรบ้างครับ</p> <p>พี่มานิตย์ : .....</p> <p>ตอง : วันนี้ตองกับพี่ก็ต้องขอขอบคุณพี่มานิตย์มาก ๆ เลยนะคะที่พาเรามาชมแกลเลอรี Intrand แบบนี้ขอบคุณค่ะ</p>
<p>14. พี่+ตอง @ หน้า คัดมันดู แกลเลอรี</p>	<p>พี่ : โอ้โห...ตองครับ แค่นี้แรกเนี่ย พี่ก็รู้สึกได้ถึงจิตวิญญาณ มันเป็นอะไรที่สูงส่ง (ทำท่าและเสียง แบบอาจารย์เฉลิมชัย)</p> <p>ตอง : พอแล้วค่ะพี่ พร้อผมจะไปดู Gallery Intrand ที่ตองไปเจอมาอีกที่หรือเปล่า</p> <p>พี่ : แหม...จิตวิญญาณศิลปินมีอยู่เต็มตัวแบบนี้ไม่พร้อมได้ยังไงครับ ว่าแต่เราจะไปที่ไหนกันต่อละครับ</p> <p>ตอง : Gallery อื่นที่ที่เราจะไปอยู่แถว ๆ ศาลเจ้าพ่อเสือ ตรงสี่แยกคอกวัว</p> <p>ชื่อว่า People Space Gallery</p>
<p>15. ภาพตัดสลับ พี่+ตอง เดินดูภายในแกลเลอรี</p>	<p>- ดนตรีสุนทสนาน</p>

<p>16. พี + ตอง สัมภาษณ์ พี่ปุก @ People Space Gallery</p> <p>ขอขอบคุณ People Space Gallery โทร ..... www. ....</p>	<p>พี + ตอง : สวัสดีครับ / ค่ะ พี่ปุก : สวัสดีค่ะ</p> <p>ตอง : เมื่อสักครู่ตอง กับพีเดินดูภายในแกลเลอรี่แล้ว รู้สึกประทับใจมาก ๆ เลย พี่ปุกมีแนวคิดในการตั้งแกลเลอรี่นี้ อย่างไรบ้าง</p> <p>พี่ปุก : .....(เล่าถึงที่มาของการก่อตั้ง)</p> <p>ตอง : แล้วจุดเด่นของที่นี่ที่ไม่เหมือนใคร คืออะไรคะ</p> <p>พี่ปุก : .....</p> <p>พี : พี่ปุกครับ แล้วที่ แกลเลอรี่แห่งนี้ เปิดให้ศิลปินต่าง ๆ เข้าจัดแสดงงานได้อย่างไรบ้างครับ</p> <p>พี่ปุก : .....</p> <p>ตอง : แกลเลอรี่นี้ตั้งอยู่ที่ไหน ถ้าเพื่อน ๆ สนใจจะมาชมงานศิลปะ จะมาได้อย่างไรคะ</p> <p>พี่ปุก : .....</p> <p>พี : วันนี้พีกับตองก็ต้องขอขอบคุณพี่ปุกมากเลยนะ ครับ ที่ให้เราสองคนมาชมแกลเลอรี่ในวันนี้ ขอขอบคุณ ครับ</p>
<p>17. พี+ตอง @ หน้า People Space Gallery</p>	<p>พี : แหม...วันนี้ก็ต้องขอขอบคุณตองด้วยเหมือนกัน ที่พาพีและเพื่อน ๆ ชาวรายการ TK Teen ของเรามารู้จักสถานที่ที่ดี ๆ ในหลาย ๆ มุมมอง</p> <p>ตอง : ไม่เป็นไรค่ะพี เอาไว้ถ้าตองไปเจอสถานที่ Intrand แบบนี้อีก ตองก็จะนำมาฝากเพื่อน ๆ กันในโอกาสหน้านะคะ</p> <p>พี : ว่าแต่ว่าตอนนี้พีเริ่มหิวแล้วสิ เราไปหาอะไร อร่อย ๆ แวะกินกันดีไหม</p> <p>ตอง : ดีเหมือนกันค่ะ แต่เอ๊ะ...ตอนนี้ถึงเวลาของคุณหมอสติเฟื่องแล้ว ในช่วง</p> <p>พี + ตอง : Book Therapy</p>
<p>11. ช่วง book therapy</p>	<p>book therapy เรื่อง " ..... "</p> <p>บท ..... แสดง หมอ-ไปป์</p>

	/ คนใช้ - .....
12. คำถามประจำสัปดาห์ CG : 5 บาท / ครั้ง	คำถามประจำสัปดาห์ของเราในวันนี้ถามว่า การแต่งตัวแบบ Cosplay มีที่มาจากประเทศอะไร ทราบคำตอบแล้ว รีบส่ง SMS คำตอบที่ถูกต้อง พิมพ์ TK1 เว้นวรรค เกาหลี พิมพ์ TK2 เว้นวรรค ญี่ปุ่น ส่งมาที่ 4849555 5 ท่านแรกที่ตอบถูกจะได้รับหนังสือที่ระลึกจากทางรายการ รายชื่อผู้ที่ได้รับรางวัลในสัปดาห์ที่แล้ว
เบรก2	
Jingle ช่วง TK TEEN	
13. โบว์ลิง พุดเช้าช่วง TK TEEN @ TK PARK	โบว์ลิง : กลับเข้าสู่ช่วงสุดท้ายของรายการช่วง TK Teen ค่ะ ได้เจอกับเรื่องราวที่น่าประทับใจ และสถานที่ Intrand กันไปแล้ว ตอนนี้ก็ถึงเวลาของกิจกรรมสร้างสรรค์ที่อุทยานการเรียนรู้ TK park ของเราเตรียมไว้ให้ ซึ่งวันนี้โบว์ลิงก็มีนักเขียนบทมือดี มาสอนเทคนิคการเขียนบทละครโดนใจ มาฝากกัน อย่ารอช้า ไปชมกันดีกว่าค่ะ
14.. กิจกรรม เทคนิคการเขียนบทละครโดนใจ	Vo. ละครโทรทัศน์ ละครวิทยุ หรือละครเวที ต่างเป็นสื่อที่สามารถสร้างความบันเทิงให้กับผู้ชม ผู้ฟัง ให้รู้สึกคล้อยตามไปกับเนื้อเรื่อง ผ่านบทบาทของตัวละครต่างๆ แต่สิ่งที่สำคัญที่สามารถดึงอารมณ์ ความรู้สึกของผู้ชม ผู้ฟัง ได้นั้นอยู่ที่บทประพันธ์ และบทละครที่โดนใจ มีเนื้อเรื่องที่น่าติดตาม อุทยานการเรียนรู้ TK park ได้จัดกิจกรรมเพื่อเยาวชน และนักเขียนหน้าใหม่ ได้เรียนรู้ เทคนิคการเขียนบทละครโดนใจ กับนักเขียนบทมืออาชีพ เจ้าของรางวัลเมขลา บทโทรทัศน์ยอดเยี่ยมจากละครเรื่องโลกทั้งใบให้นายคนเดียว
15. ภาพการบรรยายของวิทยากร CG : พี่เคื่อง ภาสุรี ภาวิไล นักเขียนบทละครมืออาชีพ	- บรรยายถึงเทคนิคการเขียนบทละคร

16. กิจกรรม เทคนิคการเขียนบทละครโดนใจ (ต่อ)	Vo. เยาวชน และนักเขียนหน้าใหม่ ต่างได้รับการ อบรมเทคนิค และวิธีการเขียนบทละครที่โดนใจผู้ชม อีกทั้ง ทั้งยังได้ลองฝึกเขียนและนำเสนอบทละครในแบบของ ตนเองอีกด้วย
17. ภาพการ Present บทละคร	- เสียงการ Present
18. กิจกรรม เทคนิคการเขียนบทละครโดนใจ (ต่อ)	Vo. และนอกจากกิจกรรมดี ๆ สำหรับนักเขียนที่ อุทยานการเรียนรู้ TK park จัดขึ้นแล้ว ตอนนี้ อุทยาน การเรียนรู้ TK park ของเรา กำลังเปิดรับสมัคร น้อง ๆ เยาวชน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ถึง อุดมศึกษา เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่ง ในโครงการ เยาวชนคนอาสา พัฒนาห้องสมุด รุ่นที่ 2 .....(รายละเอียดตาม Scoop) .....
19. พิธีการเปิดตัวรายการ - CG : กิจกรรมที่น่าสนใจ	โบว์ลิ่ง : ไม่แน่นอนนะคะว่าอีกหน่อย อาจจะมีละครดี ๆ ฝีมือการเขียนบทของเพื่อน ๆ ชาว TK Teen ของเราก็ได้ ต้องคอยติดตามกันให้ดีค่ะ แต่ที่ไม่ต้องรอก็คือ กิจกรรม ดี ๆ ในสัปดาห์นี้มีอะไรกันบ้างติดตามรายละเอียดได้ ทางด้านนี้ค่ะ (ฝากมือไปด้านข้าง) หรือจะคลิกเข้าไป ชมรายละเอียดกันได้ที่ www.tkpark.or.th หรือถ้า ใครมีเรื่องราวดี ๆ อยากจะแนะนำรายการของเราก็ สามารถส่งเข้ามาได้ที่ tkteen@tkpark.or.th สำหรับวันนี้รายการของเราก็หมดลงแล้ว กลับมาพบกันได้ใหม่ใน วันเสาร์หน้า เวลาเดียวกันนี้ ปิดเทอมแล้วอย่าอ่อนแอ บ้านเฉย ๆ หากิจกรรมสร้างสรรค์ทำกันดีกว่านะคะ วันนี้ลาไปก่อน สวัสดีค่ะ.....
End Credit	

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวอัศรินทร์ นนทิหทัย เกิดเมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2518 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิชาเอกภาษาฝรั่งเศส วิชาโทเศรษฐศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2539 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2550 ประวัติการทำงาน ระหว่างปี พ.ศ. 2546 – 2548 เป็นผู้อำนวยการโครงการ (Project Director) หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ปี พ.ศ. 2548 – ปัจจุบัน ทำงานกับสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ตำแหน่งรองผู้จัดการอุทยานการเรียนรู้ต้นแบบและบริการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย